

Міністерство освіти і науки України
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра англійської філології і філософії мови

Кваліфікаційна робота магістра
Засоби вираження емотивності в романі Делії Овенс *Where the Crawdads Sing* як об'єкт перекладацького відтворення українською мовою

Вертебної Олександри Олександрівни
студентки групи МЛа 56-23
факультету германської філології і перекладу
заочної форми здобуття освіти
Спеціальності 035 Філологія

Науковий керівник
кандидат філологічних наук,
доцент Мелешкевич Л. М.

Допущена до захисту

«_____» _____ року

Завідувач кафедри

_____ проф. Ізотова Н. П.

(підпис) (ПІБ)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка ЄКТС

Київ – 2024

Ministry of Education and Science of Ukraine
Kyiv National Linguistic University
The Department of English Philology and Philosophy of Language

Master's Qualification Thesis
**Means of expressing emotivity as an object of translation into Ukrainian (a
case study of the novel *Where the Crawdads Sing* by Delia Owens)**

Oleksandra Vertebna
Group MLa 56-23
The Faculty of Germanic Philology and Translation
Study by Correspondence
Speciality 035 Philology

Research Adviser
Assoc. Prof. L. M. Meleshkevych
PhD (Linguistics)

Kyiv –2024

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАСОБІВ ВИРАЖЕННЯ ЕМОТИВНОСТІ У МОВОЗНАВСТВІ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ	8
1.1. Визначення поняття «емотивність».....	10
1.2. Функціонування засобів вираження емотивності у художніх творах.....	17
1.3. Специфіка перекладу засобів вираження емотивності.....	22
Висновки до розділу 1.....	31
РОЗДІЛ 2. ЕМОТИВНІСТЬ У РОМАНІ ДЕЛІЇ ОВЕНС WHERE THE CRAWDADS SING	32
2.1. Аналіз мовних засобів вираження емоцій у романі.....	37
2.2. Стратегії перекладу для збереження емоційної насиченості роману.....	44
2.3. Перекладацькі труднощі відтворення українською мовою засобів вираження емотивності у романі.....	52
Висновки до розділу 2.....	63
ВИСНОВКИ	65
RESUME	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	70
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	75
ДОДАТОК	76

ВСТУП

Кваліфікаційна робота присвячена вивченню перекладацьких особливостей роману «Where the Crawdads Sing» Делії Овенс, зокрема аналізу засобів вираження емотивності в оригінальному тексті та їх відтворення українською мовою. Важливим аспектом є розгляд того, як перекладач може зберегти емоційне забарвлення та точність при передачі складної і багатогранної емоційної сфери твору. Особлива увага приділяється труднощам, з якими стикаються перекладачі при роботі з емоційно насиченими текстами, та пошуку відповідних стратегій перекладу.

Актуальність. «*Where the Crawdads Sing*» став одним з найбільш популярних романів своєї епохи. Цей роман привернув увагу читачів своєю захоплюючою історією, відмінними характерами та емоційним змістом. Такий великий вплив робить його об'єктом інтересу для лінгвістів, літературознавців та перекладачів. Роман містить в собі широкий спектр емоцій, від радості та щастя до туги та болю. Дослідження засобів вираження емотивності у такому тексті може допомогти розкрити та розуміти різноманітні аспекти емоційного досвіду, які автор намагається передати.

Роман має широкий аудиторний простір і читається по всьому світу. Його переклад на інші мови, у тому числі на українську, вимагає ретельного аналізу емоційного змісту та засобів вираження, щоб забезпечити точність і ефективність перекладу. Переклад емоційно насичених текстів вимагає від перекладача специфічного набору навичок та чутливості до нюансів емоційного виразу. Дослідження емоційної сфери роману може допомогти перекладачам краще розуміти та відтворювати цей аспект у перекладі. Перекладачам потрібно докладати особливі зусилля, щоб передати не лише сюжетні повороти, але й відтворити емоційний ландшафт твору. Це може включати в себе використання відповідних лексичних засобів, зворотів та мовних конструкцій, щоб передати той самий емоційний заряд, який має оригінал.

Крім того, важливо враховувати культурні та соціальні контексти, оскільки спосіб вираження емоцій може відрізнятися в різних культурах. Перекладачам слід звертати увагу на те, які конкретні емоції викликає текст у читачів англomовної версії, і намагатися передати ці самі емоції українським читачам через відповідні мовні засоби.

Отже, дослідження засобів вираження емотивності в романі «Where the Crawdads Sing» Делії Овенс має велике значення для розуміння тексту та підготовки якісного перекладу на українську мову. Це дозволить зберегти емоційний зміст та виразність оригіналу, що є важливим для задоволення потреб читачів українською мовою.

Наукова новизна дослідження полягає у визначенні особливостей перекладу засобів вираження емотивності в романі "Where the Crawdads Sing" Делії Овенс на українську мову. У роботі вперше здійснено комплексний аналіз перекладацьких підходів до відтворення емоційного наповнення тексту, що включає як лексико–семантичні, так і культурні аспекти. Головним здобутком дослідження є систематизація перекладацьких прийомів, що дозволяють зберегти емоційну насиченість оригіналу, а також рекомендації щодо подолання труднощів при перекладі емоційно складних елементів тексту.

Метою дослідження є вивчення засобів вираження емотивності в романі Делії Овенс *Where the Crawdads Sing* як об'єкту перекладацького відтворення українською мовою.

Об'єкт дослідження – засоби вираження емотивності у романі

Предмет – відтворення українською мовою засобів вираження емотивності у романі

Матеріал дослідження – роман Делії Овенс *Where the Crawdads Sing*

Завдання:

- 1) Вивчити поняття «емотивність» та засоби вираження емотивності в літературі
- 2) Оглянути основні теорії перекладу літературних текстів

3) Проаналізувати мовні засоби, які використовуються для вираження емоцій у романі

4) Розглянути стратегії перекладу для збереження емоційної насиченості, а також труднощі та виклики, які виникають під час перекладі емотивно насичених текстів

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у роботі застосовано такі методи:

– аналітичний метод для систематизації наукової літератури з теми дослідження, що дозволяє побудувати теоретичне підґрунтя аналізу перекладу емотивності; – метод суцільного відбирання для визначення матеріалу дослідження, зокрема вибору релевантних фрагментів з роману та їхніх перекладених варіантів; – метод лінгвістичного опису та спостереження для систематизації та інтерпретації характерних лексико-семантичних особливостей вираження емоцій у тексті оригіналу та його перекладі; – метод рефлексії для виявлення шляхів розв’язання проблем перекладу емоційних складових у художньому дискурсі та розробки можливих рішень для збереження емоційної насиченості тексту; – контекстуально-інтерпретаційний метод для визначення перекладацьких стратегій, спрямованих на забезпечення емоційного впливу на реципієнта; – методика співставного аналізу тексту оригіналу та тексту перекладу для виявлення відповідників та різниць у передачі емотивності.

Новизна дослідження полягає у вивченні засобів вираження емотивності як об’єкту перекладацького відтворення українською мовою на прикладі роману Делії Овенс *Where the Crawdads Sing*.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження апробовано на Міжнародній науково-практичній відеоконференції “Ad orbem per linguas. До світу через мови”. Семіотика української незламності: Мова – освіта – дискурс, яка проходила в КНЛУ 16–17 травня 2024 року. Матеріал доповіді відтворено у тезах: Дослідження мовознавчого аспекту емотивності у художній літературі. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2024. С. 48–50.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку літератури та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАСОБІВ ВИРАЖЕННЯ ЕМОТИВНОСТІ У МОВОЗНАВСТВІ І ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

Вивчення засобів вираження емоційності в романі «Where the Crawdads Sing» (Де співають раки) Делії Овенс вимагає аналізу як самого тексту, так і різних теоретичних підходів до вивчення літературної емоційності.

1) Літературна теорія емоцій. Ця теорія включає в себе дослідження того, як емоції передаються через текст, якими мовними та стилістичними засобами автор досягає емоційної наповненості роману. Можливі підходи включають емотивність мови, використання символів, образів та інших літературних прийомів для передачі емоційного досвіду персонажів.

2) Психологічний аналіз персонажів. Дослідження емоційності персонажів, їх внутрішніх конфліктів та емоційного розвитку протягом роману. Це може включати аналіз мотивацій, внутрішніх переживань та емоційних реакцій на зовнішні події.

3) Соціокультурний контекст. Дослідження емоційності в контексті часу і місця дії роману. Це може включати аналіз соціальних та культурних норм, які впливають на вираження та сприйняття емоцій.

4) Феміністичний аналіз. Вивчення емоційності з погляду гендерної диференціації та стереотипів, які можуть впливати на спосіб вираження емоцій жіночими та чоловічими персонажами, а також на сприйняття їх емоційної поведінки читачами (Цинтар, 2019).

5) Літературний стиль. Дослідження, як стиль автора впливає на спосіб вираження емоцій у романі. Це може включати аналіз використання метафор, порівнянь, діалогів та інших стилістичних прийомів.

6) Рецепційний аналіз. Вивчення як читачі сприймають та реагують на емоційний зміст роману. Це може включати аналіз рецензій, критики та обговорень роману в літературних колах.

7) Символіка та образи. В аналізі роману «Where the Crawdads Sing» можна дослідити, які символи та образи використовуються для передачі емоційності. Наприклад, символіка природи, води, раків може мати глибокий емоційний зміст, відображаючи переживання героїв або підсилюючи атмосферу сцен.

8) Емоційна інтелектуальна теорія. Цей підхід досліджує, як автор вміщує та маніпулює емоціями читачів через розуміння їхніх емоційних реакцій та реакцій на емоції персонажів. Вивчення психологічного впливу тексту на читачів може допомогти розкрити як емотивність створюється та сприймається.

9) Інтертекстуальний аналіз. Цей підхід вивчає, як автор використовує емоційні аспекти інших літературних творів, культурних артефактів або історичних подій для підсилення емоційного змісту свого роману. Він може допомогти розкрити глибинні шари емоційного досвіду, які автор намагається передати.

10) Структурний аналіз. Вивчення структури та композиції роману може допомогти виявити, як автор організує емоційний розвиток і напруження протягом тексту, а також які елементи конструкції впливають на сприйняття емоційного змісту.

11) Культурний та історичний контекст: врахування культурного та історичного контексту, в якому розгортається дія роману, дозволяє краще розуміти емоційні реакції та стосунки персонажів, а також їх взаємодію з оточуючим світом.

Ці підходи, доповнені аналізом конкретних текстових уривків та діалогів, можуть створити комплексний образ емоційності в романі «Where the Crawdads Sing». Вони допоможуть розкрити специфіку та глибину емоційного досвіду персонажів та читачів у даному літературному творі (Ребрій, 2012, С. 281).

Роман «Where the Crawdads Sing» авторства Делії Овенс – це відомий твір, який містить багато емоційних моментів та виразів. Вивчення засобів вираження емоційності в цьому романі може бути цікавим та корисним завданням.

1.1. Визначення поняття «емотивність»

Останніми роками вивченню людських емоцій приділяється велика увага. У результаті було досягнуто значних результатів у вивченні механізмів, за допомогою яких людські емоції виражаються в мові та мовленні, їхньої інтерпретації як об'єктивних сутностей, а також людей, що їх виражають (Білас, 2011, с. 17).

Таким чином, в антропоцентричній парадигмі, що ґрунтується на вивченні мови і світу в інтерпретації індивідів, на тому, що вже відбулося і відбувається в даний час, головною дійовою особою є емоційна й експресивна за своєю природою людська істота. Отже, насамперед варто розглянути тлумачення поняття "емоція", фр. *emotion* від лат. *emovere* "збуджувати, хвилювати" – це одна із форм відображення світу, що позначає душевні переживання або хвилювання. Слід також зазначити, що емоції – це безпосередній досвід, зафіксований у людській мові. Емоції багатогранні й належать як до біологічного, так і до духовного рівня людського існування, поведінки та досвіду.

Існує безліч різних емоцій, і виражаються вони по-різному. Зовні різні емоційні переживання проявляються у вигляді специфічної міміки, так званих емоційних масок, пози та інтонації голосу. Вони вказують на той чи інший емоційний стан людини. Таких емоційних станів багато, кожен із них має свої специфічні психологічні характеристики та зовнішні ознаки. Проте видається доцільним розрізняти базові або фундаментальні емоції.

До основних емоційних станів варто включити: інтерес, радість, здивування, страждання, гнів, страх, сором. Наприклад, емоція здивування – це короткочасна емоційна реакція на раптову подію. У момент її виникнення всі попередні емоції пригнічуються, і увага спрямовується на подію, яка її викликала (Білас, 2011, с. 18).

Доцільно диференціювати більше двадцяти видів фундаментальних емоцій, як-от: жах, гнів, лють, відраза, радість, здивування, печаль, любов, бажання, презирство, сором'язливість, страждання, горе, ненависть, цікавість, щастя тощо. З цієї причини дослідники виявляють глибокий інтерес до емоційних процесів.

Вважається, що емоції виникають на основі фізіологічного збудження і когнітивної оцінки ситуації, що викликала це збудження. За цих умов будь-яка подія чи ситуація, що спричиняють фізіологічне збудження, вимагають від людини оцінки змісту цього збудження, тобто ситуації, яка його викликала. Тип і якість емоцій, які відчуває людина, визначаються тим, як вона оцінює ситуацію, а не відчуттями, що виникають при фізіологічному порушенні. До речі, одне й те саме фізіологічне хвилювання може переживатися як радість або гнів, залежно від інтерпретації ситуації. У житті будь-якої людини бувають моменти, коли кілька емоцій переживаються одночасно. Одна емоція може викликати одну поведінку, а інша – протилежну (Білас, 2011, с. 20).

Більшість учених розрізняють позитивні та негативні емоції. Ця класифікація є узагальненням, і поняття позитивних і негативних емоцій потребують уточнення. До негативних емоцій належать гнів, смуток, відраза та лють. Наприклад, спалахи гніву або страху можуть сприяти виживанню людини. Невиправдані спалахи гніву можуть спонукати до вираження негативних емоцій.

Усі наявні класифікації емоцій доповнюють одна одну. Дослідники розрізняють основні та периферійні емоції, тобто емоції, які люди відчувають найчастіше, і ті, які є менш необхідними.

Емоційна експресія є важливим об'єктом для вивчення афективної сфери в комунікації. Емотивність у лінгвістичному сенсі – чуттєва оцінка об'єкта, вираження людських почуттів і переживань мовними або мовленнєвими засобами. В емоційній комунікації на перший план виходить вираження емоційного стану співрозмовника. Вона виражає емоційний стан слухача. Поняття емоційності та афективності розглядаються в площині мови (Білас, 2011, с. 21).

Крім того, афективність – це природна властивість розмовної мови, що виникає природно. Емотивність також є передбачуваною та усвідомленою властивістю мови, яка пов'язана з пошуком мовних засобів для свідомого вираження емоцій таким чином, щоб вони чинили більший вплив на іншу людину. На мовному рівні емоції перетворюються на афекти. Іншими словами, емоція – це психологічна категорія, а емотивність – лінгвістична.

Отже, емоції характеризуються суб'єктивністю та змінним характером, що ускладнює процес їх опосередкування у мовленні. Аналіз емотивних мовних засобів і механізмів їх впливів на людину викликає інтерес для подальших досліджень у цій сфері.

Емоції ґрунтуються на переживанні людиною свого ставлення до дійсності, фактів суспільного й особистого життя, спричиняють появу всіх бажань та їхнє можливе виконання. Вони мотивують і спрямовують будь-яку діяльність, зокрема й публіцистичну (Шидловська, 2015).

Феномен емотивності в дискурсі привертав увагу науковців із давніх давен, але його систематизоване дослідження почалося лише в кінці 19-го століття у працях визначних науковців.

Емоції мають свою систему вираження на всіх рівнях. Останніми роками вітчизняні та зарубіжні лінгвісти виявляють підвищений інтерес до проблеми емоційної експресії та її актуальності, і на сьогодні ця тема вже накопичила великий дослідницький досвід. Науковці детально описали, проаналізували та класифікували різні відомі способи вираження емоцій у текстах усіх форм. Важливим чинником подальшого розвитку лінгвістики є аналіз і відкриття нових можливостей для вивчення цієї проблеми.

Лінгвісти–емотивісти не тільки вивчають мову як засіб культури, а й вважають її засобом емоційного впливу, а самі емоції постають як конкретна форма ставлення людини до навколишнього світу. Існує також припущення, що спочатку з'явилися емоції, а не мова. Вторинні номінації від самого початку були засновані на людських емоціях. Без емоцій не було б створено жодного слова. Це пов'язано з тим, що елементи суто особистих емоцій постійно проникають у вираження чистої думки, незважаючи ні на що.

Поняття «емотивність» в літературознавстві та мовознавстві описує можливість тексту викликати емоційну реакцію у читача чи слухача. Воно вказує на здатність тексту передавати не лише інформацію, але й емоційний стан, переживання, настрої або емотивність автора (Шидловська, 2015).

Термін «емотивність» також може використовуватися для опису емоційно насиченого мовлення або мовленнєвих засобів, спрямованих на виклик емоцій або передачу авторських почуттів. Емотивність може бути виражена через різні мовні засоби, такі як інтонація, лексика, образи, метафори, порівняння, алегорії тощо (Шидловська, 2015).

У літературному творі емотивність може мати різні форми вияву. Це може бути сповіщення про глибокі переживання персонажів, викликані конкретними ситуаціями або подіями, а також емоційний вплив на читача, спричинений ліричними описами, живими образами або драматичним розвитком подій.

Розуміння емотивності в тексті допомагає аналізувати не лише семантичний склад тексту, а і його емоційне забарвлення, атмосферу, яку він створює. Такий аналіз може допомогти краще зрозуміти інтенції автора, сприйняття його твору читачем, а також вивчати вплив мовних засобів на емоційний стан людини (Кондратенко, 2020).

Емотивність тексту часто виявляється через використання слів з вираженими емоційними асоціаціями. Деякі слова можуть мати позитивне або негативне забарвлення, вони сприймаються читачем як емоційно заряджені, що може викликати відповідну реакцію. Емотивність може бути передана через синтаксичні конструкції, такі як довгі або короткі речення, повтори, риторичні звороти тощо. Наприклад, короткі речення можуть підсилити напруженість або емоційну інтенсивність ситуації.

Через загальний тон та настрій тексту можна передати певну емотивність. Наприклад, діалоги персонажів, описи сцен, вибір слів – все це може створювати певний емоційний фон тексту. Читач може відчувати емоції персонажів із роману та переживати разом з ними. Це здійснюється через вміло побудований розвиток персонажів, їхні внутрішні конфлікти та реакції на події.

Загальна атмосфера та настрій тексту важливі для передачі емотивності. Читач може відчувати напругу, теплоту, турботу чи будь-які інші емоції, які створюються в контексті роману. Аналіз емотивності в тексті допомагає краще зрозуміти його глибинний зміст, вплив на аудиторію та мету автора. Врахування

цього аспекту дозволяє краще оцінювати літературні твори та їхній вплив на читачів.

Емотивність в літературі – це властивість тексту, яка викликає в читача емоційні реакції. Вона охоплює широкий спектр емоційних вражень, від радості та захоплення до смутку, страху, глибоких переживань та співчуття. Емотивність є ключовим аспектом літературного твору, оскільки вона дозволяє авторові спілкуватися з читачем на емоційному рівні, роблячи текст більш живим, вражаючим (Кондратенко, 2020).

Вираження емотивності в літературі може бути досягнуте різними засобами, такими як вибір лексики з вираженими емоційними забарвленнями, використання метафор, образів та алегорій, створення атмосфери за допомогою описів та діалогів, ритмічність мовлення, розміщення абзаців та пунктуаційних знаків, а також психологічний розвиток персонажів.

Емотивність у літературі може мати різні цілі та функції. Вона може слугувати для спонукання читачів до співчуття з героями, розкриття конфліктів та тем, створення атмосфери або викликання відповідних емоційних реакцій. Емотивність також може допомогти читачам краще зрозуміти та сприйняти глибинні теми та ідеї, які передає автор. В цілому, емотивність в літературі відіграє важливу роль у створенні співчутливого, вражаючого та незабутнього тексту, який залишає слід в серцях своїх читачів (Мандер, 2014, с. 42).

Символи та метафори часто використовуються авторами для вираження складних емоцій та концепцій. Вони можуть мати глибоке емоційне забарвлення та спонукати читачів до рефлексії та співчуття. Ідентифікація та аналіз загальної тональності та настрою тексту допомагають розуміти його емоційний зміст та вплив на аудиторію. Наприклад, текст може бути наповнений оптимізмом, тривогою, таємничістю або сумом.

Внутрішній монолог дозволяє читачеві отримати прямий доступ до емоційних переживань персонажів та їхніх внутрішніх конфліктів. Ритмічність мовлення, використання різноманітних звукових ефектів (наприклад, алітерація, асонанс, рими) можуть підсилити емоційний вплив тексту.

Синтаксичні прийоми, такі як паралелізм, зіставлення, антитеза, можуть створювати конфлікт або гармонію між ідеями та емоціями, що висловлюються в тексті.

Емотивність в літературі – це властивість тексту викликати емоційні реакції у читача. Літературні твори часто мають за мету не лише передати інформацію або розповісти історію, але й викликати відчуття, емоції та реакції у своїх читачів.

Емотивність може бути досягнута різними літературними засобами. Одним з найпоширеніших є використання описів, які створюють атмосферу, передають настрій та викликають відчуття. Автори також можуть використовувати діалоги, щоб передати емоційний стан персонажів або викликати емпатію у читача (Мандер, 2014, с. 42).

Окрім цього, метафори, символи та інші літературні прийоми можуть бути використані для виклику емоційного відгуку. Навіть структура тексту, така як ритм, рима та повтори, може мати велике значення для створення емоційно насиченого тексту.

Емотивність в літературі може виявлятися в різних емоційних реакціях: від радості до смутку, від страху до надії. Вона може спонукати читача до роздумів, викликати відчуття співчуття або вдихати в нього силу та віру.

Загалом, емотивність в літературі відіграє ключову роль у тому, як читач сприймає та реагує на текст. Це дозволяє літературі бути не лише джерелом знань, а й джерелом емоційного досвіду та внутрішнього розвитку (Мандер, 2014, с. 42).

Емотивність в літературі відіграє важливу роль у формуванні зв'язку між автором та читачем. Коли автор успішно передає свої емоції через тексти, це може сприяти співчуттю, відчуттю розуміння та спільності зі своєю аудиторією. Літературні твори, які вміло відтворюють емоційні стани, можуть впливати на читачів глибше та залишати більший слід у їхній пам'яті.

Емотивність також допомагає літературі стати більш доступною та привабливою для широкого кола аудиторії. Люди часто шукають в літературі відпочинок від щоденних проблем, а також можливість пізнавати та розуміти різні емоційний досвід.

Крім того, емотивність в літературі є важливим інструментом для висловлення соціальних проблем та спонукання до дії. Літературні твори, які відтворюють емоційно важливі теми, можуть викликати емпатію та спонукати людей до змін у своєму житті або суспільстві (Саламатіна, 2020).

Усі ці аспекти підкреслюють важливість емотивності в літературі як засобу спілкування, вираження та розуміння емоційного світу. Емотивність допомагає літературі відігравати роль каталізатора емоційних реакцій та зберігати свою актуальність і привабливість протягом різних історичних епох та культурних контекстів.

Більше того, емотивність в літературі дозволяє читачам співпереживати переживанням і досвідом персонажів. Це допомагає їм зануритися в історію та відчувати себе частиною вигаданого світу. Коли читачі відчувають емоції разом з героями, це зміцнює їх зв'язок з твором і робить його більш значущим для них.

Емотивність також може мати терапевтичний ефект. Література може слугувати засобом вираження та осмислення власних емоцій для читачів. Через співпереживання та ідентифікацію з персонажами, люди можуть знаходити відповіді на свої власні проблеми або знаходити підтримку та розуміння в літературних творах.

Отже, емотивність в літературі має велике значення як для самого літературного твору, так і для сприйняття та розуміння ним читачами. Вона не лише збагачує текст емоційними нюансами, але й допомагає створювати глибокий зв'язок між автором, текстом та аудиторією.

Емотивність також дозволяє літературі стати засобом зберігання та передачі культурних та історичних цінностей. Через передачу емоційних досвідів певної епохи або культури, літературні твори допомагають зберігати та передавати цінні знання та досвід наступним поколінням (Саламатіна, 2020).

Отже, емотивність – це психічна характеристика, яка визначається інтенсивністю та якістю емоційного відгуку на певні події, ситуації або стимули. Це може бути виявлено через вираз обличчя, мовлення, жестів та інших невербальних засобів вираження. Емотивність може бути виражена широким

спектром емоцій, включаючи радість, смуток, гнів, страх, захоплення тощо. розкриття емоційного стану та психологічних характеристик персонажів дозволяє читачеві легше співпереживати їхнім переживанням та емоціям. Ці аспекти можна досліджувати для кращого розуміння та аналізу емотивності в літературі, допомагаючи читачам краще сприймати та оцінювати літературні твори з емоційного погляду.

1.2. Функціонування засобів вираження емотивності у художніх творах

На графічному рівні в художніх текстах фонетичні особливості емоційного мовлення передаються за допомогою різноманітних розділових знаків, таких як знак оклику, три крапки та знак запитання. Пунктуація відображає динаміку усного мовлення в письмовому вигляді й передає не тільки ритмічну структуру речення, а й емоційно–оцінні відтінки інтонації персонажів (Мандер, 2014, с. 43).

Знак оклику залежно від комунікативної ситуації вказує на різні емоційні стани персонажів, зокрема, радість. На лексичному рівні афективні конотації проявляються в літературному діалозі через лексику афективних оцінок. Емоційні конотації виражаються в літературному діалозі через лексику емоційної оцінки. Емоційна лексика апелює до почуттів, емоцій та стереотипів іншої людини. Вони також створюють емоційний зміст та емоційний тон. Аналіз діалогічного мовлення в художніх текстах показав, що одним із найважливіших лексичних засобів вираження емоційності є прикметники. Крім категоріального значення, що полягає в описі якостей предмета або людини, прикметники передають ставлення мовця до предмета або дії, його емоційну оцінку. Негативні оцінні значення переважають у таких прикметників, використовуваних у розмові персонажів.

Для вираження позитивних і негативних емоційних оцінок, прислівники кількості та ступеня також використовуються для вираження позитивних і негативних емоційних оцінок, але їхні компоненти перерозподіляються в семантичній структурі, коли на перший план виходить їхнє емоційне значення. Ці

прислівники втрачають своє значення об'єктів і виступають у ролі визначників прикметників і дієслів, а також використовуються для вираження дуже високої емоційної інтенсивності (Мандер, 2014, с. 43).

До вираження емоційних станів персонажів в діалогічному мовленні здатні також модальні прислівники. Вони передають емоційне ставлення мовця до предмета мовлення або до співрозмовника.

У лексичному запасі кожної мови присутні не лише слова з яскраво вираженим стилістичним забарвленням або зі структурним компонентом, який дає змогу виразити емоції, а й слова, чії емоційні якості перебувають у потенціалі, і використання яких у певному контексті надає слову емоційного забарвлення, що дає їм можливість впливати на реципієнта цього контексту.

Існує два способи вираження емоцій: вербальний і невербальний (міміка, пантоміма, жести тощо). У розмовах і розумовій діяльності між представниками різних лінгвокультур радість виражається в структурованих реченнях (вербалізованих у явних аналогіях ситуації, в якій переживається емоція). Існує щонайменше дві символічні системи емоцій, які ще недостатньо вивчені. Однак, судячи з того, що вже описано і систематизовано, встановлено, що лінгвістичні способи вираження емоцій перевершують нелінгвістичні за низкою характеристик, таких як надійність, швидкість, безпосередність, ступінь відвертості та якість декодування реципієнтом. Останні об'єктивують аксіоматичні компоненти суспільної свідомості, оскільки їхньою відправною точкою є не сама реальність, а когнітивні інтерпретації, що накладаються на зовнішню дійсність (Мандер, 2014, с. 44).

Емотивність в літературі виражається через різні засоби, які створюють атмосферу, передають переживання та викликають емоційні реакції у читачів. Автор використовує слова з вираженими емоційними забарвленнями, такі як синоніми для понять радість, смуток, страх та інші, щоб передати відповідні почуття. Крім того, метафори, порівняння та алегорії можуть підсилити емоційне забарвлення тексту.

Розмовні висловлювання персонажів можуть відображати їхні емоції та внутрішній стан. Інтонація, відтінки голосу та мовні фрази можуть передати емоційну сутність діалогів. Живописні описи природи, атмосферних умов, зовнішності персонажів та сцен можуть відтворювати емоційний стан, який відчують герої або автор (Мілова, 2014, с. 104).

Використання ритму, повторів та фразових зворотів може підсилити емоційну інтенсивність тексту та викликати відповідні емоційні реакції у читачів. Зміна пунктуації, розміщення абзаців, перехід до діалогів або монологів можуть підсилити або поглибити емоційну напругу в тексті. Показати внутрішні конфлікти, розвиток персонажів та їхні емоційні зміни може бути важливим засобом передачі емотивності.

Ці засоби використовуються авторами для створення музичного та емоційно насиченого тексту, який може глибоко впливати на читачів та залишати в них незабутні емоційні враження.

Метафори та образи часто використовуються для вираження складних емоцій та абстрактних концепцій. Вони дозволяють авторові передати емоційне становище через відтворення зорових, відчутних або аудіальних образів, які можуть бути співвіднесені з емоційним досвідом (Мілова, 2014, с. 104).

Зміна темпу мовлення або хронології подій може впливати на емоційне сприйняття тексту. Швидкі темпи можуть викликати напруження або експресивність, тоді як повільні темпи можуть створювати спокій або меланхолію.

Автор може використовувати різні стилістичні прийоми, такі як іронія, гіпербола, еліпсис, асиндетон або полісиндетон для створення емоційного забарвлення тексту та підсилення враження. Використання риторичних питань, експресивних виразів, риторичних звертань тощо може створювати ефект втрати, співчуття або занепокоєння у читача.

Ідентифікація з емоційним станом персонажів допомагає читачеві відчути їхні переживання та пережити їх разом з ними. Це може бути досягнуто через внутрішні монологи, діалоги або зовнішні прояви емоцій персонажів. Ці засоби, поєднані з майстерним використанням автором, допомагають створити вражаючий

емоційний вимір у літературних творах, що здатний залишити глибокий слід у серцях читачів (Мілова, 2014, с. 104).

Конфлікти між персонажами, їх внутрішніми боротьбою та конфліктами зовнішніми можуть створювати емоційну напругу в тексті. Читачеві цікаво спостерігати за тим, як герої подолають проблеми та як це впливає на їх емоційний стан. Показувати внутрішні міркування та емоційні переживання персонажів дозволяє читачеві краще зрозуміти їхні мотивації та відчувати емоційну близькість до них.

Використання посилань на інші літературні твори, культурні артефакти або історичні події може викликати емоційну реакцію у читача, оскільки вони асоціюються з певними емоціями або атмосферою. Використання архетипів та стереотипів може допомогти створити емоційний зв'язок з читачем, оскільки вони базуються на загальноприйнятих емоційних асоціаціях та досвіді. Ці засоби вираження емотивності допомагають авторам створювати текст, який співчуває, вразливий та захоплює читачів, надаючи їм можливість переживати широкий спектр емоційних вражень (Мілова, 2014, с. 105).

Засоби вираження емотивності в літературі відіграють надзвичайно важливу роль у створенні проникливих текстів, які вражають та залишають глибокий відбиток у серцях читачів.

Емотивність дозволяє читачам зануритися у світ персонажів та співчувати їхнім смуткам, турботам і радощам. Це створює міцний емоційний зв'язок між читачем і текстом. Засоби вираження емотивності роблять текст живим та виразним, підсилюючи емоційне враження від читання. Це дозволяє авторові ефективно передавати свої почуття та ідеї. Тексти, що використовують емоційні засоби виразності, часто залишаються в пам'яті читачів на довгий час. Ці тексти можуть впливати на їхнє мислення, переконання та поведінку (Мілова, 2014, с. 105).

Емотивні тексти стимулюють фантазію та емпатію читачів, дозволяючи їм зануритися в інші світи, переживати нові емоції та розуміти почуття інших людей. Емотивність є важливою складовою літературної цінності тексту. Твори, які

вражають та захоплюють своїм емоційним змістом, часто вважаються класикою та отримують визнання критиків та читачів.

Отже, засоби вираження емотивності не лише роблять тексти цікавішими та захоплюючими, але й надають їм глибокого емоційного змісту, що робить їх незабутніми та значимими для своїх аудиторій.

Емотивність в літературі допомагає сприяти взаєморозумінню між автором і читачем. Вона надає засоби для вираження складних емоцій та думок, що сприяє кращому спілкуванню та розумінню інших людей. Емотивні тексти часто відображають глибинні аспекти людського досвіду, такі як любов, страждання, втрата, надія та інші. Вони дозволяють читачам почути голоси тих, хто переживав подібні емоційні випробування і відчувати співчуття (Мілова, 2014, с. 106).

Через емотивні тексти люди можуть розвивати своє емоційне інтелектуальне сприйняття, вчитися краще розуміти та виражати свої власні почуття, розширювати свій емоційний діапазон та розвивати емпатію. Емотивні тексти, які залишають глибокий слід в серцях читачів, стають частиною культурної спадщини суспільства. Вони переходять із покоління в покоління, надихаючи, навчаючи і вражаючи нові покоління читачів.

В літературі емотивність виражається за допомогою різноманітних засобів, які створюють атмосферу, передають настрій та викликають відчуття у читачів. Автор може використовувати детальні описи для створення візуальних образів, які викликають емоції у читачів. Ефективне використання образів може допомогти передати атмосферу та відчуття в тексті. Діалоги між персонажами можуть бути важливим засобом передачі емоцій. Через діалоги читач може відчувати емоційний стан персонажів, їхні страхи, радості, роздуми та конфлікти. Використання метафор та символів дозволяє авторові передати складні емоційні концепції через прості образи. Вони можуть викликати асоціації та відчуття у читачів, допомагаючи їм краще розуміти текст. Автор може використовувати різні стилі письма, такі як ліричний, експресивний, мелодійний тощо, щоб передати різні емоційні настрої. Також важливий тон тексту – він може бути спокійним, збудженим, патетичним тощо, що впливає на емоційний відгук читача. Ці засоби

разом створюють комплексний емоційний досвід для читачів, допомагаючи їм співпереживати переживанням персонажів та відчувати глибоке занурення у світ твору.

Таким чином, емотивні тексти часто допомагають виражати глибокі істини про людську природу, суспільство та світ. Вони можуть розкривати складні моральні, етичні та емоційні аспекти життя, що сприяє розумінню та рефлексії. Усі ці аспекти підкреслюють важливість засобів виразності емотивності в літературі як для індивідуального розвитку, так і для співтворення та збереження культурної спадщини.

1.3. Специфіка перекладу засобів вираження емотивності

Переклад з однієї мови на іншу – багатовимірний і багатогранний процес, ускладнений численними лінгвістичними та екстралінгвістичними чинниками. До них належать системи і норми двох мов, дві різні культури, дві конкретні ситуації спілкування, низка особливостей вихідного тексту і норми перекладу.

Будь–який текст – це результат мовленнєвої та розумової діяльності автора і призначений для сприйняття та інтерпретації. Від початку текст спрямований на конкретну мовну ситуацію і характеризується типологічними ознаками. Тексти характеризуються своїми прагматичними та функціональними якостями і називаються динамічними одиницями, створюваними в умовах реальної комунікації (Ташенко, 2023).

Переклад літературних текстів, особливо тих, які насичені емоціями, є складним завданням, яке вимагає розуміння не лише мови, а й культурних контекстів та емоційного підтексту оригінального тексту.

Основні теорії перекладу літературних текстів:

1) Літературно–критична теорія перекладу: ця теорія висуває думку про те, що перекладач повинен бути не тільки майстерним мовцем, але й творчим літературним критиком. Він повинен розуміти та переосмислювати літературні стилі, інтенції автора, його емоційні наміри тощо.

2) Комунікативна теорія перекладу: зосереджена на тому, як найкраще передати комунікативні функції оригінального тексту у перекладі. Це включає передачу емоційної сфери, інтенцій автора, аудиторії та інших аспектів, що впливають на сприйняття тексту.

3) Теорія еквівалентності: вона припускає, що кращий переклад досягається, коли зберігаються всі важливі функції та елементи оригінального тексту, включаючи його емоційний зміст, незалежно від того, як це може вплинути на форму перекладу (Ташенко, 2023).

Особливості перекладу емоційно насичених творів:

1) Розуміння культурного контексту: перекладач повинен розуміти емоційні нюанси, які специфічні для культури, з якої перекладається текст, та забезпечувати їхнє відображення у перекладі.

2) Використання еквівалентів емоційних термінів: інколи поняття, що виражають емоції, можуть бути унікальними для конкретної культури. Перекладач має знайти адекватний еквівалент у цільовій мові, який відтворить той самий емоційний відтінок.

3) Ретельний вибір лексики та стилю: перекладачу необхідно вибирати слова та фрази, які краще всього відтворюють емоційний зміст оригіналу, а також враховувати стилістичні особливості та індивідуальний голос автора.

4) Підтримка емоційного ритму та тону: важливо, щоб переклад передавав не лише самі слова, а й емоційний тон та ритм оригіналу, що сприяє відтворенню атмосфери та настрою твору.

5) Збереження емоційного заряду: перекладач здатний передати ту саму інтенсивність та відчуття, які присутні в оригінальному тексті, щоб забезпечити максимально емоційний вплив на читача в цільовій мові.

Загалом, переклад емоційно насичених творів вимагає від перекладача спеціального рівня чутливості до емоційного контексту, вміння виявити та передати емоційні нюанси та забезпечити збереження емоційного заряду у цільовому тексті.

Емоційно насичені тексти часто мають свої стилістичні особливості, такі як образність, метафоричність, ритмічність мовлення тощо. Перекладач враховує ці аспекти та забезпечує їх відтворення в перекладі. Переклад емоційно насичених творів може потрапити в лінгвістичні пастки, такі як поганий вибір слів або виразів, що призводять до зміни емоційного змісту. Перекладач має бути уважним, щоб уникати цих пасток. Різні культури мають свої унікальні способи вираження емоцій та різних емоційних концепцій. Перекладач є свідомим щодо цих відмінностей та враховувати їх у своєму перекладі, щоб забезпечити адекватне відтворення емоційного змісту (Ташенко, 2023).

Емоційно насичені тексти часто містять внутрішні алюзії, субтекст та інші контекстуальні елементи, які важливі для правильного розуміння тексту. Перекладач здатний розгадувати ці елементи та враховувати їх у своєму перекладі. Емоційно насичені твори часто мають яскравий та індивідуальний авторський голос, який важливо зберегти в перекладі. Перекладач має розуміти стиль та особливості авторського голосу та намагатися передати їх у перекладі.

Ці аспекти підкреслюють складність та важливість перекладу емоційно насичених творів, а також необхідність уважного аналізу, розуміння та творчого підходу з боку перекладача для досягнення успішного результату.

Під час перекладу важливо не лише передати слова та фрази, але й зберегти емоційний заряд оригінального тексту. Це означає забезпечення того, щоб читач в цільовій мові відчував ті ж самі емоції, що й читач оригінального тексту. Емоційний вираз може змінюватися в залежності від ситуації та контексту, в якому він вживається. Перекладач враховує цей аспект, щоб відтворити відповідний емоційний відтінок у перекладі (Ташенко, 2023).

Деякі емоції або емоційні вирази можуть бути унікальними для певної культури або мови і не мати прямого еквіваленту в іншій мові. Перекладач уникає вживання перекладацьких апаратів, які можуть збіднити емоційний зміст тексту. Іноді для передачі емоційного змісту може бути корисним використання культурних аналогів або порівнянь, що відомі читачеві в цільовій культурі. Це допомагає зрозуміти емоційний контекст тексту.

Кожен автор та персонаж має свою унікальну емоційну палітру та спосіб вираження емоцій. Перекладач повинен враховувати ці індивідуальні особливості під час перекладу, щоб забезпечити достовірність емоційного виразу. Ці аспекти підкреслюють значення врахування різних факторів під час перекладу емоційно насичених творів. Вони допомагають перекладачу створити переклад, який відтворює не лише слова, але й емоційну сутність оригінального тексту (Ребрій, 2012, с. 300).

Оригінальні тексти можуть мати свої унікальні мовні особливості, які допомагають створити емоційну атмосферу. Під час перекладу важливо зберегти цей стиль, щоб передати ту саму інтенсивність та емотивність. Деякі емоції можуть бути виражені не лише через слова, але й через невербальні елементи, такі як жести, тон голосу, інтонація тощо. Перекладач розуміє ці невербальні сигнали та враховує їх у перекладі. Синтаксичні та структурні елементи тексту можуть відігравати важливу роль у створенні емоційного ефекту. Перекладачеві необхідно уважно працювати з цими елементами, щоб зберегти їхню емоційну силу.

Різні аудиторії можуть реагувати на емоційно насичений текст по-різному. Перекладач має враховувати ці відмінності та адаптувати переклад з урахуванням аудиторії цільової мови. Емоційно насичені тексти часто мають свою власну атмосферу та настрій. Під час перекладу важливо зберегти ці аспекти, щоб читач відчував ту саму емоційну напругу або натхнення.

Перекладач вивчає контекст, в якому виникають емоції, і розуміти, як цей контекст впливає на їх виявлення та сприйняття. Наприклад, емоції, викликані подіями в різних культурних середовищах, можуть виявлятися по-різному. Під час перекладу важливо вибирати терміни, які належним чином відтворюють емоційний зміст оригінального тексту. Це може включати вибір синонімів, але також може вимагати творчого підходу для знаходження найкращого виразу (Ребрій, 2012, с. 300).

Перекладач уникає перекладацьких загроз, які можуть призвести до втрати емоційного змісту тексту або його недоліків. Це може включати недостатню увагу до контексту, невірний вибір слів або недосконалу реалізацію емоційних сигналів.

У разі перекладу текстів, які супроводжуються аудіо– або візуальними елементами, такими як музика, звукові ефекти або зображення, необхідно також враховувати емотивність цих елементів і забезпечити відповідність емоційному змісту тексту. Деякі емоції можуть мати різні культурні конотації в різних культурах. Перекладач має бути обізнаним з цими конотаціями та враховувати їх під час перекладу, щоб уникнути непорозумінь або невірною сприйняття тексту (Ребрій, 2012, с. 301).

Загалом головна мета автора літературного тексту – викликати в читача інтелектуальний або емоційний відгук, що пов'язано зі стилем тексту та його образністю. Письменники намагаються змусити нас побачити світ в іншому світлі. А форма – лише засіб передачі образу. Знання цих особливостей допомагає перекладачам краще справлятися зі своєю роботою. Цьому сприяє і майстерність перекладача як творця, здатного трансформувати синтаксис, стиль та естетичні елементи початкового тексту таким чином, щоб досягти бажаного рівня відтворення художнього образу й передання сенсу.

Питання про переклад художніх текстів дослідники розглядали по–різному, залежно від панівної тенденції або погляду на переклад у той чи інший період. Щодо художнього перекладу широко поширена думка про те, що ідеальний збіг перекладеного і вихідного тексту неможливий. Представники комунікативного підходу як аргумент на користь цієї позиції висувають природу комунікації, згідно з якою вплив одного й того самого повідомлення на різних адресатів не може бути повністю ідентичним (Ребрій, 2012, с. 302).

Літературні тексти являють собою особливу єдність різнорідних ознак, відмінну від усіх інших функціональних стилів письма. Той факт, що літературний текст може поєднувати в собі елементи інших стилів письма, нехай і в деформованому вигляді, ставить його в особливе становище.

До характеристик літературних текстів належить їхній вплив на афективну сферу реципієнта, його суб'єктивність та орієнтацію на афективний світ. Емотивність художніх текстів, що взаємодіє з цариною ірраціонального сприйняття, покликана викликати певний емоційний відгук, надати читачеві яскраві та виразні образи, передати ідейно–естетичні наміри автора.

Вивчення категорії емотивності та одиниць, що використовуються для її вербалізації, має велике значення для усвідомлення ідейного змісту оригіналу та його відбиття у перекладі.

Теорії перекладу літературних текстів мають величезне значення для розуміння та аналізу процесу перекладу, особливо коли мова йде про емоційно насичені твори. Теорії перекладу допомагають перекладачеві розуміти культурний контекст як вихідного, так і цільового текстів. Емоційне забарвлення та виразність тексту часто визначаються культурними нормами та цінностями, які можуть бути різними в різних культурах. Теорії перекладу вивчають різні системи еквівалентності, які впливають на вибір стратегій перекладу. У випадку емоційно насичених текстів, важливо зберігати емоційну сферу та емоційний тон оригіналу, що може вимагати особливих перекладацьких прийомів (Падалка, 2012, с. 174).

Теорії перекладу також розглядають важливість персонального досвіду та емпатії перекладача. Емоційно насичені твори можуть вимагати від перекладача глибокого співпереживання з персонажами та ситуаціями, що відбуваються в тексті.

Теорії перекладу вивчають різні стратегії передачі емоцій через мовні бар'єри. Це може включати використання образів, метафор, мімікування емоцій, а також врахування музичності та ритму тексту. У випадку перекладу емоційно насичених творів, перекладач часто вимушений бути творчим та інтерпретативним. Важливо знайти баланс між вірністю оригіналу та передачею емоційного змісту у цільовій мові. Отже, теорії перекладу літературних текстів надають перекладачам та дослідникам важливі інструменти для аналізу та розуміння специфіки перекладу емоційно насичених творів. Вони допомагають перекладачам вирішувати складні завдання збереження емоційної насиченості та виразності у тексті перекладу (Падалка, 2012, с. 174).

Теорії перекладу наголошують на важливості врахування цільової аудиторії та призначення перекладеного тексту. При перекладі емоційно насичених творів, перекладач повинен розуміти, яка емоційна реакція бажається від отримувача та які культурні аспекти можуть впливати на сприйняття тексту. Переклад емоційно

насичених творів часто вимагає від перекладача здатності створювати контекстуальні аналогії та відчувати емпатію до персонажів. Це допомагає зрозуміти не лише буквальне значення тексту, але й передати його емоційну глибину та нюанси. Емоційна насиченість тексту може бути відображена не лише у виборі слів, але й у структурі речення, ритмі та темпі тексту.

Перекладач повинен бути уважним до цих аспектів, щоб зберегти емоційну динаміку оригіналу. Переклад емоційно насичених творів також має за мету зберегти авторський голос і стиль. Це важливо для того, щоб читачі могли відчути ті самі емоції та враження, які вони отримали б при читанні оригіналу (Падалка, 2012, с. 175).

При перекладі емоційно насичених творів перекладач може користуватися додатковими ресурсами, такими як літературні аналізи, додаткова інформація про автора та його інтенції, а також консультації з літературними експертами чи носіями мови. Це допомагає краще зрозуміти контекст та особливості оригінального тексту, а також знайти найвдаліший спосіб передати емоційної сутності в перекладі.

У перекладі емоційно насичених творів особливо важливо уникати перекладацьких аномалій, які можуть спотворити або втратити емоційну сутність оригіналу. Це означає уважний вибір слів, виразів та конструкцій мови, щоб забезпечити максимально точне передавання емоцій та відчуттів.

Емоційно насичені тексти часто мають особливу музичність та ритм, які можуть бути важливими для їхнього сприйняття та передачі. Перекладач повинен бути уважним до цих аспектів і намагатися зберегти їх в перекладі. Переклад емоційно насичених творів – це процес, що вимагає постійного самовдосконалення та навчання. Перекладач має стежити за новими тенденціями в перекладознавстві, вивчати та аналізувати власний досвід перекладу, щоб постійно підвищувати якість своєї роботи. Враховуючи ці аспекти та використовуючи теоретичні знання, перекладач може ефективно передати емоційну сутність літературного твору у перекладі, забезпечуючи високу якість та достовірність передачі емоційного змісту.

Всі ці аспекти важливі для ефективного перекладу емоційно насичених творів, оскільки вони допомагають зберегти і передати не лише інформацію, але й емоційну суть та виразність оригіналу. Теорії перекладу допомагають перекладачам розуміти та застосовувати різноманітні стратегії для досягнення цієї мети (Падалка, 2012, с. 175).

Отже, переклад літературних текстів, особливо тих, що мають високий рівень емоційності, є складним завданням, оскільки потребує від перекладача вміння передати не лише зміст і структуру тексту, але й емоційний заряд, який міститься в оригіналі. Основні виклики перекладу емоційно насичених творів полягають у тому, що емоції можуть мати культурно–специфічне значення, тому перекладач повинен бути дуже чутливим до контексту та вміти вибирати відповідні мовні засоби для передачі емоційного забарвлення у цільовому тексті.

Переклад літературних текстів, особливо тих, що містять емоційно насичені вирази та ситуації, є складним процесом, що вимагає від перекладача не лише знання мови, але й глибокого розуміння культурного контексту, авторського задуму та субтексту.

В цілому, переклад емоційно насичених творів вимагає від перекладача чутливості до нюансів мови, емпатії до авторського задуму та глибокого розуміння контексту, щоб зберегти й передати всю емоційну глибину оригіналу.

Переклад емоційно насичених творів може вимагати від перекладача самоаналізу та постійного переосмислення своїх виборів. Це допомагає забезпечити, що переклад відтворює не лише зміст, але й емоційну глибину та індивідуальність оригіналу (Падалка, 2012, с. 176).

Враховуючи ці аспекти, перекладач може намагатися максимально відтворити емоційну сутність літературного твору та зробити його доступним для читача у цільовій мові.

Емотивні вирази часто залежать від конкретного контексту, і їх переклад може вимагати врахування цього контексту. Перекладач повинен розуміти, як

конкретна ситуація впливає на сприйняття емоцій та знайти відповідний контекстуальний еквівалент.

У літературних творах часто зустрічаються персонажі зі своєю унікальною емоційною палітрою. Перекладач повинен зберегти цю індивідуальність у перекладі, щоб передати унікальний характер та емоційну сутність кожного персонажа (Падалка, 2012, с. 177).

У перекладі емоційно насичених творів можна використовувати різні звукові ефекти, такі як ритм, рими, алітерації та асонанси, щоб підкреслити емоційну інтенсивність тексту.

Емоційно насичені твори можуть мати високу інтенсивність та швидкий темп, що додає їм динаміки. Перекладач повинен зберегти цю інтенсивність у перекладі, не дозволяючи тексту втратити свого темпу та енергії.

Інтенсивні емоційні твори можуть бути особливим викликом для перекладача, але правильний підхід, відданість оригіналу та чутливість до нюансів допоможуть зберегти емоційну сутність твору у перекладі.

Висновки до розділу 1

Досліджуючи перший розділ нашої кваліфікаційної роботи, ми можемо зробити наступні висновки: емоційність – це психологічна характеристика особистості, яка виявляється у відчутті та вираженні емоцій, що мають велике значення в художніх творах. Це можуть бути різні емоційні стани, такі як радість, смуток, страх, та їх вираження через мовлення, образи, дії персонажів тощо.

Емотивність у художніх творах може бути передана через різні мовні засоби, такі як лексика, стилістика, образотворчі засоби, синтаксис тощо. Вона може виявлятися через описи емоційних станів персонажів, використання метафор та образів, тону мовлення та ритму тексту.

Переклад емотивно насичених творів є складним завданням через потребу точно передати емоційний заряд оригіналу. Це може вимагати від перекладача глибокого розуміння культурних та мовних контекстів як оригінального, так і цільового тексту. Перекладач повинен бути здатний відчувати та виразити емоційний відтінок оригіналу, використовуючи аналогічні мовні засоби, які ефективно працюють у цільовій культурі.

Отже, розуміння емотивності у художніх творах та вміння передати її в перекладі є важливими аспектами для досягнення якісного перекладу, який здатний відтворити не лише зміст, а й емоційну глибину оригіналу.

РОЗДІЛ 2

ЕМОТИВНІСТЬ У РОМАНІ ДЕЛІЇ ОВЕНС *WHERE THE CRAWDADS SING*

На сторінках роману Делії Овенс «Where the Crawdads Sing» можна зустріти значну палітру емоційних станів головних героїв, котрі в свою чергу передаються автором через використання описів природи, котра ніби співпереживає персонажам, передачі монологів та діалогів героїв, а також мовних одиниць як метафор, порівнянь тощо.

Оскільки в романі автора переплітаються різні сюжетні лінії, то в першу чергу варто звернути увагу на описи природи, котра символізує ніби своєрідний живий енергетичний згусток, що може відображати емоційний стан героїв. У романі можна зустріти як описи краєвидів, так і самих тварин та їх дії, де для передачі емотивності через опис природи автор обирає використання прикметників чи означень, що створюють емотивне враження від побаченого. На приклад, в описі болота автор на початку роману робить своєрідний наголос на тому, що це не місце вкрите трясовиною, це унікальний куточок із своєрідними формами життя: «*Marsh is a space of light, where grass grows in water, and water flows into the sky. Slow-moving creeks wander, carrying the orb of the sun with them to the sea, and longlegged birds lift with unexpected grace—as though not built to fly—against the roar of a thousand snow geese*» (Owens, 2018, с.12) – «Марші – аж ніяка не трясовина. Марші – це сповнене світла місце, де з вод, що липнуть просто до небес, буяють трави. Неснішні потоки несуть із собою до моря золотавий диск сонця, а двоногі птахи здіймаються під хмари з небаченою грацією – так, ніби вони створені для чогось величнішого, ніж політ, і там, у блакитній широчині, їх зустрічають пісні сочень легкокрилих гусей». (Овенс, 2021, с. 8).

Такий детальний опис покликаний налаштувати читача на атмосферу, де відбуватимуться подальші події і в той же час, читач має розуміти що саме це місце вплинуло на головну героїню роману. Тому зустрічаємо надмірну навіть персоніфікацію тварин як от «*легкокрилих гусей*» – «*snow geese*» тощо.

Наступними емотивними елементами в романі завжди виступають монологи та діалоги героїв, під час прочитання яких чичач має відчутти всі елементи події, що відбулись чи відбуваються з героями. Саме для цього можна зустріти такі слова у реченнях як прошепотів, прокричав, тяжко здихнув тощо.

На приклад, *«Yeah, but that vixen got 'er leg all tore up. She 'd've starved to death if she 'd tried to feed herself 'n' her kits. She was better off to leave 'em, heal herself up, then whelp more when she could raise 'em good. Ma ain't starvin', she'll be back.»* Jodie wasn't nearly as sure as he sounded, but said it for Kya. Her throat tight, she whispered, *“But Ma's carryin' that blue case like she's goin' somewheres big»*. (Owens, 2018, с. 14) – *«Так, протє бідаха розпорла собі лапу. Вона б померла з голоду, якби спробувала прогодувати і себе, й малих. Тож їй довелося покинути малят, щоб видужати й народити нових дитинчат, про яких вона зможе ліпше піклуватися. Мама не помирає з голоду, вона повернеться. – Попри те що брат аж ніяк не був у цьому впевнений, він говорив це, щоб заспокоїти Каю. Понад силу дівчинка прошепотіла: – Але мама взяла із собою блакитну валізу, так наче зібралася кудись далеко»* (Овенс, 2021, с. 11).

Цей діалог несе в собі напружений відтінок й допомагає читачеві зануритися в проблему. Емотивність у діалозі передається через поєднання різних засобів: напружені репліки, невербальні підказки (шепіт, тон) та символічні деталі (блакитна валіза), що підсилюють емоційне навантаження ситуації.

Натомість внутрішні монологи передають думки персонажів часто відображаючи їхні емоції, сумніви, страхи. Перекладач повинен зберегти цю емоційну інтенсивність при перекладі. *«Standing on the stool, she stopped scrubbing grits from the pot and lowered it into the basin of worn-out suds. No sounds now but her own breathing. Who had left the shack?»* (Owens, 2018, с. 13) – *«Стоячи на ослінчику, вона на мить припинила відчищати пригорілу кашу від каструлі й опустила її в мийку, наповнену каламутною мильною водою. Тепер не чути було жодного звуку, окрім її власного дихання. Хто ж це пішов?»* (Овенс, 2021, с. 10).

Внутрішні монологи в романі відіграють ключову роль у вираженні емоцій персонажів, таких як страх, сумніви, тривога. У наведеному уривку авторка Делія

Овенс демонструє, як внутрішні думки героїні допомагають читачеві зануритися в її переживання та відчутти напругу моменту. Саме цей монолог висвітлює роздуми героїні та її поведінку під час думки.

Крім того увага в романі акцентується і на використанні автором речей та метафор, що несуть не лише емоційніф відчуття, а й виступають певними символами, як от намисто чи вірші. Тому перекладач повинен зрозуміти ці символи та передати їхню емоційну силу у перекладі. *«They lived with Ma and Pa, squeezed together like penned rabbits, in the rough-cut shack, its screened porch staring big-eyed from under the oaks»*. (Owens, 2018, с. 14) – «Разом із мамою й татом вони тулилися у тісній, абияк складеній хатині з верандою, що визирала з під віт високих дубів» (Овенс, 2021, с. 11).

У романі Делії Овенс символізм та метафори використовуються для передачі емоційного змісту, допомагаючи створити глибше розуміння почуттів персонажів і стану їхнього оточення. Перекладач повинен уважно розпізнати ці засоби і передати їхню емоційну силу у перекладі, оскільки вони є важливими для відображення атмосфери й стану героїв. Символізм проявляє себе в описі бідності сім'ї, а метафора *складена хатина* описує вигляд домівки.

Також потрібног зазначити, що стиль автора, його вибір слів, ритм та структура речень можуть також впливати на емоційне сприйняття тексту. Перекладач повинен знайти еквівалентні засоби в мові перекладу, щоб передати цю емоційну інтенсивність. *«I dunno. She's wearin' her gator shoes»* (Owens, 2018, с. 14) – «*А раптом ні? На ній були крокодилячі черевики»* (Овенс, 2021, с. 11). На даному прикладі ми можемо побачити що автор обрала специфічний стиль письма. Вона застосовує скорочення або з'єднання як от *wearin' ma dunno*, що може емоційно полегшити читання, при цьому під час перекладу застосовуються стандарти речення.

Зважаючи на це, перекладач повинен використовувати різноманітні засоби мови для вираження емоційності. Перекладач повинен уважно обирати слова, які точно відображають емоційний стан персонажів або атмосферу сцени. Різні синоніми та варіанти перекладу можуть мати різні емоційні відтінки.

Перекладач має враховувати ритм та темп мови оригіналу, оскільки вони можуть впливати на емоційне сприйняття тексту. Наприклад, швидкий темп мови може передавати напругу або нервовість, тоді як сповільнений темп може підкреслити спокій або сум. Використання звукових ефектів у перекладі, таких як алітерація, асонанс, рима тощо, може підкреслити емоційну напругу або виразність тексту.

Використання різних типів пунктуації, таких як коми, тире, крапки тощо, може допомогти передати емоційну інтонованість речення та акцентувати увагу на певних емоціях або деталях. У романі часто описуються тілесні реакції персонажів, такі як міміка, жести, позиції тіла. Перекладач повинен уважно відтворити ці елементи, оскільки вони можуть відображати емоційний стан персонажів.

Важливість засобів вираження емоційності в романі «Where the Crawdads Sing» полягає в тому, що ця книга великою мірою ґрунтується на емоційних зв'язках між персонажами та читачами. Делія Овенс майстерно вплітає емотивність в кожен сторінку свого роману, створюючи глибокий зв'язок із читачем та захоплюючи його у світ емоцій та переживань персонажів.

Роман наповнений внутрішніми конфліктами, пошуком себе та взаєминами персонажів. Перекладач повинен передати цю атмосферу емоційної напруженості та драматизму, щоб читач зміг пережити ті ж почуття, що і в оригіналі. Особистість та емоційний стан кожного персонажа важливі для розуміння їхніх дій та розвитку сюжету. Перекладачеві необхідно відтворити ці характеристики мовою, яка б відображала їхні емоції та внутрішні конфлікти.

Природа в романі «Where the Crawdads Sing» має свою власну емоційну силу та символіку, яка відіграє важливу роль у формуванні настрою та атмосфери роману. Перекладач повинен зберегти цю емоційну інтенсивність при описі природи. Діалоги та внутрішні монологи персонажів містять ключові моменти емоційної вразливості та розвитку сюжету. Перекладач повинен зрозуміти та передати ці емоційні відтінки мовою перекладу.

Загалом, засоби вираження емотивності є ключовими для успішного перекладу «Where the Crawdads Sing», оскільки вони допомагають передати глибину переживань персонажів та створюють емоційну зв'язаність із читачем.

У романі «Where the Crawdads Sing» емотивність пронизує кожну сюжетну лінію, будуючи напругу, розкриваючи таємниці і розвиваючи персонажів. Перекладач повинен передати цю емоційну сутність кожної лінії, щоб зберегти інтригу та емоційну напруженість, яка притаманна оригіналу.

Автор використовує специфічний тон та стиль письма, щоб передати емоційну суть сюжету та персонажів. Перекладач повинен виявити та відтворити ці характеристики мовою перекладу, щоб зберегти атмосферу та емоційну глибину оригіналу.

Центральні персонажі роману переживають різні емоційні конфлікти та внутрішні роздуми. Перекладач повинен передати ці нюанси та внутрішні конфлікти, щоб читачі могли повністю відчувати емоційне напруження та еволюцію персонажів. Завершення роману має величезне емоційне значення, оскільки воно вирішує багато конфліктів та переживань головних героїв. Перекладач повинен передати цей емоційний фінал з усією його силою та значущістю.

Засоби вираження емоційності в романі «Where the Crawdads Sing» Делії Овенс мають велике значення для передачі внутрішнього світу персонажів, атмосфери та загального настрою твору. Ці засоби включають в себе різноманітні мовні та стилістичні прийоми, які допомагають авторові виразно передати емоції та почуття. Роль цих засобів у романі як об'єкті перекладу полягає в передачі емоційної насиченості та емоційного змісту оригіналу, зберігаючи його виразність та індивідуальність українською мовою.

Переклад засобів вираження емоційності вимагає від перекладача чуттєвості, творчого підходу та ретельного вибору мовних засобів для точного відтворення емоційного змісту оригіналу. Деякі засоби, такі як образотворчість, лексика, стиль та діалоги, можуть мати специфічні особливості, які потребують особливої уваги під час перекладу.

Роль перекладача полягає в тому, щоб знайти найбільш відповідні мовні засоби та стилістичні прийоми для передачі емоційного змісту оригіналу, зберігаючи його емоційну силу та індивідуальність. Це важке завдання, яке вимагає від перекладача не лише високого рівня мовної компетентності, але й глибокого розуміння емоційного контексту та культурних відмінностей між вихідною та цільовою мовами.

Засоби вираження емотивності в романі «Where the Crawdads Sing» Делії Овенс відіграють ключову роль у створенні атмосфери та передачі глибоких почуттів та емоцій героїв. Ці засоби включають в себе різноманітні мовні конструкції, образи, діалоги та внутрішні монологи, які допомагають читачеві співпережити події та відчувати емоційний досвід персонажів.

При перекладі такого роману перекладач має звернути особливу увагу на збереження емоційної насиченості та виразності тексту. Розуміння ролі кожного засобу вираження емоційності і їхнього впливу на читача допомагає перекладачеві відтворити ці емоційні нюанси в перекладі.

Важливо також враховувати культурні особливості та контекст, оскільки емоції можуть виявлятися відповідно до культурних норм і цінностей. Перекладач повинен знати, які вирази або образи є найбільш властивими для української культури, щоб забезпечити адекватне відтворення емоційного змісту.

Отже, засоби вираження емотивності в романі «Where the Crawdads Sing» є ключовим елементом при його перекладі, оскільки вони допомагають передати глибину почуттів та створити емоційно насичену атмосферу для читачів.

У підсумку, засоби вираження емоційності в романі «Where the Crawdads Sing» відіграють ключову роль у підтримці атмосфери, розвитку персонажів та передачі сюжетних ліній. Перекладач повинен бути уважним до всіх аспектів емоційності та знайти відповідні мовні засоби, щоб зберегти емоційну глибину оригінального твору.

2.1. Аналіз мовних засобів вираження емоцій у романі

Вираження емоцій в романі автора можна зустріти в першу через аналіз діалогових речень, звернувши увагу на знаки пунктуації. Так, наприклад, хвилювання можна простежити через вживання запитальних конструкцій. Сворідний тон реплік може вказувати на образливість або навпаки підкреслювати дружбу та кохання: «*Walking into the kitchen the next morning, he hollered, “Whar’s ev’body got to?” “I don’t know,” she said, not looking at him. “Ya don’t know much as a cur–dawg. Useless as tits on a boar hog.»* (Owens, 2018, с. 21) – ««Зайшовши на кухню наступного ранку, він вигукнув: «Куди поділося тіло?» «Я не знаю», - відповіла вона, не дивлячись на нього. «Ти нічого не знаєш, як собака. Від тебе толку, як від цицьок на кабані.»»;

Або ж «*She scolded the boys. “I’ve a mind to tell y’all’s mamas about this. Or better, yo’ papas. Ridin’ fast like that on the sidewalk, nearly runnin’ me over. What ya got to say for yo’self, Chase?” He had the sleekest bike—red seat and chrome handlebars, raised up. “We’re sorry, Miss Pansy, we didn’t see ya ’cause that girl over yonder got in the way.” Chase, tanned with dark hair, pointed at Kya, who had stepped back and stood half inside a myrtle shrub»* (Owens, 2018, с. 24) – «Вона насварила хлопців. «Я хочу розповісти про це вашим мамам. А ще краще - вашим татам. Ви так швидко їхали по тротуару, ледь не переїхали мене. Що скажеш на своє виправдання, Чейзе?» У нього було найгладкіше велосипедне червоне сидіння і хромоване кермо, підняте вгору. «Вибачте, міс Пансі, ми вас не бачили, бо та дівчина заважала». Чейз, засмаглий, з темним волоссям, показав на Кайю, яка відступила назад і стояла наполовину в миртовому кущі».

Ці приклади діалогів в романі вказують на непрості але відкриті відносини між героями. діалоги грають важливу роль у передачі емоційних станів персонажів, допомагаючи розкрити їхні взаємовідносини, внутрішній світ та емоційні реакції.

У наведених прикладах діалоги відображають не лише змістовні повідомлення, але й тон, настрій, а також відношення між героями. Перекладач повинен враховувати характер мовлення, емоційне забарвлення реплік та підтекст, щоб точно передати емоції героїв у перекладі.

1) Описи: описи оточуючого середовища, яскравість деталей, вибір слів для опису настрою або атмосфери «*The rotted legs of the old abandoned fire tower straddled the bog, which created its own tendrils of mist. Except for cawing crows, the hushed forest seemed to hold an expectant mood as the two boys, Benji Mason and Steve Long, both ten, both blond, started up the damp staircase on the morning of October 30, 1969.*» (Owens, 2018, с. 27). ; «*They had known Chase since he was born. Had watched his life ease from charming child to cute teen; star quarterback and town hot shot to working for his parents. Finally, handsome man wedding the prettiest girl. Now, he sprawled alone, less dignified than the slough. Death's crude pluck, as always, stealing the show.*» (Овенс, 2021, с. 29).

2) Описи оточуючого середовища, яскраві деталі та вибір слів в романі Делії Овенс відіграють важливу роль у передачі емоційних відтінків. Вони створюють атмосферу і відображають настрої персонажів, а також підсилюють емоційний вплив на читача. У наведених прикладах можна простежити декілька засобів, за допомогою яких авторка виражає емотивність.

3) Внутрішні монологи: думки та переживання персонажів можуть бути відображені через їхні внутрішні монологи, де вони можуть вільно висловлювати свої емоції. «*few days after her birthday, out alone barefooting in mud, Kya bent over, watching a tadpole getting its frog legs. Suddenly she stood. A car churned through deep sand near the end of their lane. No one ever drove here. Then the murmur of people talking—a man and a woman—drifted through the trees. Kya ran fast to the brush, where she could see who was coming but still have ways to escape. Like Jodie taught her*» (Owens, 2018, с. 31); «*She had no notion how to talk to kids, certainly not to a teacher, but she wanted to learn to read and what came after twenty-nine.*» (Овенс, 2021, с. 31). Внутрішні монологи в романі Делії Овенс допомагають розкрити емоційний світ персонажів, даючи читачам можливість глибше зрозуміти їхні переживання, страхи та внутрішні протиріччя. У наведених прикладах монологи передають занепокоєння, страх і невпевненість Кас, а також її прагнення до навчання і саморозвитку.

4) Експресивна лексика: вибір слів, які є емоційно зарядженими, такі як синоніми або антоніми емоційних термінів, може підкреслити емоційний стан персонажів або ситуацій. «*Mrs. Culpepper held out her hand. Kya stared at it. She hadn't touched another person in weeks, hadn't touched a stranger her whole life. But she put her small hand in Mrs. Culpepper's and was led down the path to the Ford Crestliner driven by a silent man wearing a gray fedora. Sitting in the backseat, Kya didn't smile and didn't feel like a chick tucked under its mother's wing.*» (Owens, 2018, с. 32); «*About eleven o'clock the warm-buttery smell of baking yeast rolls and pie pastry filled the halls and seeped into the room. Kya's stomach panged and fitted, and when the class finally formed a single file and marched into the cafeteria, her mouth was full of saliva*» (Овенс, 2021, с. 33). Використання експресивної лексики є одним із ключових засобів для передачі емоційного стану персонажів і ситуацій. Вибір емоційно заряджених слів допомагає створювати атмосферу та підкреслювати переживання героїв. У наведених прикладах авторка використовує ці засоби для розкриття внутрішніх емоцій Кає та її фізичних реакцій на оточення.

5) Структура речень: короткі речення, ритмічний потік або довгі складні конструкції можуть відтворювати емоційний стан персонажа або створювати напруження у читача. «*The rest of the day, she never opened her mouth. Even when the teacher asked her a question, she sat mute. She reckoned she was supposed to learn from them, not them from her. Why put maself up for being laughed at? she thought*» (Owens, 2018, с. 34); «*The bus finally stopped at an unmarked intersection of tangled tracks way back in the woods. The driver cranked the door open, and Kya scooted out and ran for nearly half a mile, heaved for breath, then jogged all the way to their lane.*» (Овенс, 2021, с. 34). Використання коротких, уривчастих речень чи довгих, ритмічних конструкцій відображає внутрішній стан героїв і їхнє ставлення до навколишніх подій. У наведених прикладах можна простежити кілька засобів, що підкреслюють емоційність.

Швидкі темпи розповіді, наприклад, можуть вказувати на напружені або емоційно заряджені ситуації, тоді як повільний та спокійний ритм може створювати атмосферу меланхолії або роздумів. Описи простору і часу можуть відтворювати

емоційний стан персонажів. Наприклад, зображення темної та сумної кімнати може підкреслити глибоку печаль або втрату.

Використання символів та образів, які асоціюються з певними емоціями, може підсилити їхнє вираження. Наприклад, використання образу птаха може символізувати свободу або втрату, а тепле освітлення може асоціюватися із затишком та безпекою, тоді як холодне – із сумом або підступністю. Синтаксичні конструкції, такі як використання відокремлених конструкцій або незвичайних порядків слів, можуть підсилити емоційний заряд тексту. Описи кольорів та освітлення в сценах можуть створювати певні емоційні асоціації. Наприклад, тепле освітлення може асоціюватися із затишком та безпекою, тоді як холодне – із сумом або підступністю.

Емотивність та тон голосу розповідача також можуть впливати на сприйняття емоцій у романі. Наприклад, переспівування розповідача до героя може допомогти читачеві співчувати або співпереживати його переживанням. Ці мовні засоби можуть використовуватися автором для того, щоб створити багатогранний та емоційно насичений світ у своєму романі, який запрошує читача зануритися в світ переживань та емоцій персонажів.

Описи жестів, міміки та інших проявів мови тіла можуть передати емоції персонажів безпосередньо через їхні дії та реакції. Перехід від детального опису до загальної картини або навпаки може вплинути на сприйняття емоційно насичених сцен та подій у романі.

Використання епітетів – прикметників або фраз, які відносяться до певної якості або характеристики – може додати емоційного забарвлення до описів персонажів, подій та місць. Зміна точки зору або перспективи на події може відобразити різні емоційні реакції різних персонажів або розкрити глибину їхніх почуттів. Ці мовні засоби можуть бути ефективними засобами для передачі та поглиблення емоційного досвіду читача під час читання роману. Автор може використовувати різноманітні техніки, комбінувати їх та адаптувати відповідно до потреб сюжету та характерів, щоб досягти бажаного емоційного враження у своїх читачів.

У книзі *Where the Crawdads Sing* використовуються різноманітні стилістичні прийоми, серед яких часто трапляються метафори та порівняння. Прикметно, що природа є в романі не просто оточенням, а самостійним персонажем, який впливає на сюжет і є важливішим, ніж деякі герої тексту. Правильний переклад стилістичних прийомів, що описують природу, був необхідний для збереження авторської ідеї та для того, щоб у читачів перекладеного твору склалося таке саме враження, як і в читачів оригінального твору.

Звісно, хоча складні та багатогранні стилістичні прийоми – чудова ідея для успіху книжки та інтересу читача, вони можуть створити чимало труднощів для перекладача. Щоб правильно подати інформацію та зберегти стилістичний ефект, було перекладено деякі прийоми у різні способи, щоб вони звучали природно та були зрозумілими читачеві перекладеного твору.

Набір асоціацій, закріплених у свідомості носіїв тієї чи іншої мови, завжди робив метафоричну комунікацію надзвичайно чутливою до комунікативного контексту, тож інтерпретація метафор є культурно зумовленою і потребує особливої уваги. Метафори використовувалися для збагачення текстів різноманітними образами, барвистими описами та емоційними моментами. Однак відтворення метафор з однієї мови та культури на іншу ускладнюється відмінностями в мові та культурі, тому метафори вважаються потенційною проблемою перекладу.

Для розв'язання цієї перекладацької проблеми було запропоновано різні методи, включно із заміною (метафора на іншу метафору), перефразовуванням (метафора на смисл) і видаленням. В аналізованому творі присутні як стандартні метафори, наприклад: «*This is plumb outta kilter – ця звістка – наче грім серед ясного неба*», які часто використовуються людьми у побуті та є загальновідомими, так і індивідуальні метафори, наприклад: «*He was a standout in town, the tom turkey – у Барклі–Коуві його вважали зіркою, місцевою знаменитістю*», створені автором. Основним завданням перекладача було правильне визначення сенсу метафори та грамотна передача українською мовою.

Найчастішим способом перекладу є калькування, з невеликою різницею на другому місці метод додавання або опущення і найменш використовуваним способом, також із досить невеликою різницею, є заміна образу. З цього можна зробити висновок, що в більшості випадків художні образи легко передавалися без змін. У деяких випадках потрібно було додати додаткову інформацію, щоб читачеві було легше зрозуміти, або ж стилістичні прийоми було опущено через складність знайти їм відповідник у мові перекладу. Деякі метафори також потребували змін у перекладі, щоб полегшити їхнє розуміння читачами.

Розглянемо декілька прикладів перекладу метафор способом калькування. *The memories of dancing the jitterbug with Ma melted into the flames – спогади Каї про те, як вони із мамою танцювали джitterбаг, перетворилися на попіл* (Овенс, 2021. С. 52). У цьому випадку немає проблем із дослівним перекладом метафори, оскільки немає суттєвої різниці в структурі речення між англійською та українською мовами.

But Jackson mostly ignored crimes committed in the swamp. Why interrupt rats killing rats? – Проте шериф Джексон зазвичай ігнорував злочини, що коїлись у глушині. Нащо заважати болотяним щурам гризтись між собою? Незважаючи на незначне перефразування виразу why interrupt rats killing rats – нащо заважати болотяним щурам гризтись між собою (Овенс, 2021. С. 53).

Ця метафора говорить про те, що в цьому районі жили люди, яких шериф не вважав вартими уваги, тобто люди нижчої касты, які самі справлялися зі злочинністю. Якщо порівнювати оригінал і переклад, то використання слова *вбивати* в оригіналі створює враження більш жорстокої метафори, тоді як слово *гризтись* у перекладі не має такого забарвлення. Також складається враження, що автор мав на увазі, що вбивство людей у глушині нікого не хвилює і що чим їх менше, тим краще. У перекладі такого сенсу немає.

Every smack a stab in the turkey hen's heart – Кожен стук у двері – удар гострими кігтями в серце індички (Овенс, 2021, с. 113) . Метафора використовується для опису сцени, в якій до головної героїні Каї, відлюдниці, що живе посеред болота, приходить група хлопчиків–підлітків, які насміхаються з неї

та починають гучно стукати в її двері, вигукуючи образи. Незадовго до цього Кая стала свідком ситуації, коли індик замкнув одного з них за те, що той був поранений. Сильні клювали і знущалися над слабкими.

Impossibly lean, his frame seemed to flop about from poor gravity – Він був не в змозі триматися рівно і так розхитувався, що, здавалося, от–от впаде (Овенс, 2021, с. 19). У творі–перекладі зовсім відсутня метафора та немає ніякої заміни. Альтернативним варіантом перекладу можемо запропонувати використання того ж художнього образу: Він був не в змозі триматися рівно і так розхитувався, що, здавалося, його тіло не витримувало звичайнісінької сили тяжіння.

Some of them were already making bets about who would be the first to get her cherry – Деяким уже кортіло стати в неї першим, і вони прикидали, кому ж пощастить. У цьому разі також бачимо опущення метафори, хоча в українській мові існує майже ідентичний вираз до *cherry* – *для кого мама ягодку (квіточку) ростила.*

Ці мовні засоби допомагають створити комплексний емоційний світ у романі «Where the Crawdads Sing», який робить його таким захоплюючим для читача. Вони дозволяють відтворити широкий спектр емоційних переживань персонажів та викликати відповідні емоційні відгуки у читача.

Загалом, автор використовує різноманітні мовні засоби, щоб створити емоційно насичений текст, який захоплює читача і занурює його у внутрішній світ персонажів. Вміле використання цих засобів дозволяє передати емоційний зміст роману таким чином, що він стає живим та інтенсивним для читача.

2.2. Стратегії перекладу для збереження емоційної насиченості роману

Стратегія перекладу – це обрана методика або підхід, що визначається перекладачем з метою ефективного і точного передання значення джерела тексту в мову прийому. Це відображається в різних рішеннях, прийнятих перекладачем щодо перекладу конкретних фрагментів тексту, вибору слів, граматичних

конструкцій, структури речень та інших лінгвістичних аспектів залежно від контексту, мети перекладу, аудиторії та інших факторів (Кондратенко, 2020).

Стратегії перекладу можуть включати в себе лексичні, граматичні, семантичні, прагматичні та культурні аспекти, а також можуть бути спрямовані на максимальне відтворення сенсу оригіналу або на адаптацію тексту до культурних та лінгвістичних особливостей цільової мови та аудиторії.

Наприклад, деякі стратегії перекладу можуть бути спрямовані на збереження оригінальної фразеології та виразів, тоді як інші можуть передбачати адаптацію їх до аналогічних конструкцій у цільовій мові зворотів (наприклад, «*Useless as tits on a boar hog*» - від тебе толку, як від цицьок на кабані; «*This is plumb outta kilter*» – ця звістка – наче грім серед ясного неба). Кожна стратегія має свої переваги та обмеження, і її вибір залежить від конкретного контексту та мети перекладу.

Продовжуючи визначення, можна сказати, що стратегії перекладу можуть бути різними в залежності від характеристик тексту та умов перекладу:

1) Лексична стратегія: фокусується на перекладі окремих слів чи виразів, намагаючись знайти найбільш точний еквівалент у цільовій мові.

2) Граматична стратегія: зосереджується на перекладі граматичних структур, забезпечуючи правильність морфологічних та синтаксичних форм у цільовому тексті.

3) Семантична стратегія: спрямована на передачу значення та смислу тексту, враховуючи не лише слова, але й їх контекст та конотації.

4) Прагматична стратегія: враховує специфіку аудиторії та мету тексту, намагаючись забезпечити, щоб переклад відповідав сподіванням та потребам читачів.

5) Культурна стратегія: забезпечує адаптацію тексту до культурних особливостей цільової мови та аудиторії, уникнення неприпустимих асоціацій чи непорозумінь (Кондратенко, 2020).

Ці стратегії можуть використовуватися окремо чи комбінуватися для досягнення найкращого результату в конкретному перекладі. Вибір оптимальної

стратегії залежить від різноманітних факторів, таких як тип тексту, особливості мови, аудиторія та мета перекладу.

Крім цього, важливо враховувати індивідуальність кожного перекладу та унікальність вихідного тексту. Деякі тексти можуть вимагати вільного перекладу, що дає перекладачеві більшу свободу вибору виразів і структур, зокрема у випадках літературних творів або поетичних текстів. Інші, навпаки, можуть вимагати дослівного перекладу, особливо якщо точність та термінологія важливі, як у наукових або юридичних текстах (Кондратенко, 2020).

Стратегія перекладу також може змінюватися залежно від специфіки мовних пар та культурних реалій. Наприклад, переклад з однієї мови української та з іншої англійської може потребувати різних підходів через відмінності у структурі мов та культурних уявленнях (Кондратенко, 2020).

Враховуючи всі ці фактори, перекладач вибирає стратегію, яка найкраще відповідає конкретним потребам тексту та цілей перекладу, забезпечуючи максимальну ефективність і точність у відтворенні сенсу та інтонації оригіналу.

Переклад роману «Where the Crawdads Sing» Делії Овенс може бути викликом через його велику емоційну насиченість та специфічну атмосферу.

1) Передача емоцій через мовні засоби: перекладач може вибирати мовні засоби, які найточніше передадуть емоційний зміст оригінального тексту. Це можуть бути експресивні слова, метафори, порівняння та інші образні засоби, які допоможуть відтворити інтенсивність почуттів у перекладі. Наприклад, «*The memories melted into the flames*» – *спогади перетворилися на попіл* або «*Claiming territory hadn't changed much since the 1500s. The scattered marsh holdings weren't legally described, just staked out natural—a creek boundary here, a dead oak there—by renegades*» (Owens, 2018, с. 14) – «*Ця територія мало змінилася за останні п'ять століть. Безладно розкидані серед боліт ділянки землі не були описані в жодних земельних актах*». (Овенс, 2021, с. 12). Тут описовий засіб відображає почуття суму в перекладі.

2) Увага до деталей: перекладач має дбати про те, щоб відтворити всі деталі, які важливі для передачі емоційного змісту. Це включає в себе відтворення

нюансів у виборі слів, тону мови та ритму речень. «*It was now 1952, so some of the claims had been held by a string of disconnected, unrecorded persons for four centuries. Most before the Civil War. Others squatted on the land more recently, especially after the World Wars, when men came back broke and broke-up. The marsh did not confine them but defined them and, like any sacred ground, kept their secrets deep. No one cared that they held the land because nobody else wanted it. After all, it was wasteland bog*» (Owens, 2018, с. 15) – «*Ішов 1952 рік, і деякі ділянки за понад чотири століття змінили не один десяток випадкових, ніби не зареєстрованих власників. Більшу частину земель було заселено ще до Громадянської війни. Решту зайняли набагато пізніше, особливо в період після Першої і Другої світових воєн, коли понівечені солдати поверталися додому з порожніми кишенями*» (Овенс, 2021, с. 13). В даному прикладі йде уважність щодо деталей про війни, адже опис ділянок прив'язані з уточненням до війн.

3) Уникнення формалізму: важливо уникати формального стилю перекладу, який може знизити емоційну відкритість та інтенсивність тексту. Замість цього, перекладач може використовувати більш розмовний та прямий стиль, який буде ближчим до спілкування автора з читачем. «*THE NEXT MORNING, Kya took up her post again on the steps, her dark eyes boring down the lane like a tunnel waiting for a train. The marsh beyond was veiled in fog so low its cushy bottom sat right on the mud. Barefoot, Kya drummed her toes, twirled grass stems at doodlebugs, but a six-year-old can't sit long and soon she moseyed onto the tidal flats, sucking sounds pulling at her toes. Squatting at the edge of the clear wate*» (Owens, 2018, с. 17) – «*Наступного дня Кая рано-вранці вже була на своєму посту. Своїми темними очима вона буравила стежину, неначе тунель, готовий поглинути потяг. Удалині, над болотом, ледь його торкаючись, вився легкий туман. Спочатку, сидячи на ганку, дівчинка перебирала пальцями босих ніг, заплітала стебла травинок і спостерігала за комахами. Проте шестирічні діти не можуть довго лишатися на одному місці, тож Кая попленталася на завод.*» (Овенс, 2021, с. 16). Слова *буравила, попленталася* не є формальними словами, а отже вони використовуються як більш для розмовного стилю, адже ці слова близькі для читача.

“*Ya wanta play explorers?*” he asked. “*Ya said ya’re too old to play ’splorers.*” “*Nah, I just said that. Never too old. Race ya!*” (Owens, 2018, с. 17). В поданому прикладі можна побачити як автор передає індивідуальність персонажів за допомогою їхньої мови. Ця мова передає різкість та категоричність розмови, яка притаманна героям. В перекладі «*Хочеш погратися в дослідників? – підійшовши, запитав він...*» (Овенс, 2021, с. 16), використовується більш чітка й правильна структура запитань й відповідей.

Ритм та напруження важливі для передачі емоційної насиченості тексту. Перекладач повинен зберігати ці аспекти, ретельно обираючи слова та фрази, які підтримують напруження сюжету та допомагають зберегти зацікавленість та емоційну інтригу читача «*On the morning when Jodie was the only sibling left, Kya awakened to the clatter–clank and hot grease of breakfast. She dashed into the kitchen, thinking Ma was home frying corn fritters or hoecakes. But it was Jodie, standing at the woodstove, stirring grits. She smiled to hide the letdown, and he patted the top of her head, gently shushing her to be quiet: if they didn’t wake Pa, they could eat alone.*» (Owens, 2018, с. 19). – «*Того ранку, коли з братів і сестер у домі, окрім Кай, зостався тільки Джоді, вона прокинулася від брязкоту посуду та шкварчання сала. Дівчинка прожогом метнулася на кухню, впевнена, що це мама нарешті повернулася додому і смажить бекон чи маїсові коржики на сніданок. Проте біля грубки вона побачила Джоді, котрий помішував кукурудзяну кашу. Кая ніяково усміхнулася, щоб приховати розчарування, а брат легенько погладив її по голові...*» (Овенс, 2021, с. 18). Фраза *She dashed into the kitchen, thinking Ma was home... She smiled to hide the letdown* вказує на напруження між «очікуванням й реальністю».

Важливість стратегій перекладу для збереження емоційної насиченості роману «*Where the Crawdads Sing*» Делії Овенс не може бути переоцінена. Цей роман відомий своєю вражаючою емоційною глибиною, і точність та відтворення цієї емоційної насиченості у перекладі є ключовим завданням. Стратегії перекладу в цьому випадку стають вирішальними для того, щоб передати читачам цільової мови ту саму інтенсивність почуттів, яку вони відчують під час читання оригіналу. Використання відповідних мовних засобів, уникання формалізму та

збереження автентичності голосів персонажів допомагають зберегти емоційну сутність тексту. Перекладач повинен також враховувати культурні відмінності, щоб гарантувати, що емотивність тексту сприймається читачами цільової мови так само, як і в оригіналі. Загалом, використання відповідних стратегій перекладу є важливим елементом забезпечення того, що емоційна насиченість роману «Where the Crawdads Sing» залишається недоторканною в перекладі.

Крім того, емоційно насичені тексти, такі як «Where the Crawdads Sing», часто містять глибокі психологічні портрети персонажів і складні емоційні взаємодії. Перекладач має зберегти цю внутрішню емоційну складність, переносячи її в перекладі з урахуванням усіх тонких відтінків переживань персонажів.

Також важливо враховувати динаміку емоційного розвитку в романі. Перекладач повинен уважно відтворювати цей процес, забезпечуючи, щоб переживання персонажів змінювалися з розвитком сюжету відповідно до оригіналу.

Загалом, стратегії перекладу для збереження емоційної насиченості роману «Where the Crawdads Sing» мають бути спрямовані на те, щоб читачі цільової мови могли відчувати ті самі емоції, які присутні в оригіналі, і відчувати той самий емоційний зв'язок з текстом, що і читачі оригіналу.

Для досягнення цього перекладач може використовувати такі стратегії, як перевірка емоційно забарвлених виразів та ідіом на доступність еквівалентів у цільовій мові, використання адекватних мовних засобів для передачі психологічних станів персонажів, таких як глибина їхніх емоційних переживань та внутрішній конфлікт. Крім того, перекладач повинен уникати втрати емоційного заряду в тексті через недоліки або невдачі в передачі емоційно насичених моментів.

Важливою стратегією також є врахування контексту та тонких відтінків емоцій в кожній ситуації. Перекладач розуміє, які саме емоції передаються в конкретному контексті в оригіналі, і знайти відповідні вирази або обороти мови, щоб передати цей самий емоційний зміст у перекладі.

Нарешті, важливо виявляти та розуміти ключові моменти емоційної насиченості в романі та акцентувати їх у перекладі. Це може включати важливі

сцени з конфліктами, розкриттям характерів або емоційними висловлюваннями, які формують глибину та інтенсивність оповіді.

Додатковими стратегіями перекладу є вірність оригіналу, адаптація мовних засобів, розуміння контексту, використання адекватного стилю, передача психологічних нюансів.

Переклад для збереження емоційної насиченості роману вимагає уважного підходу та зосередженості на передачі не лише буквального змісту, але й внутрішньої емоційної глибини тексту. Важливо враховувати контекст кожної сцени, налаштовувати тон та інтонацію відповідно до емоційного стану персонажів та атмосфери оповідання. Перекладач повинен дбати про те, щоб кожен рядок відображав не лише слова, а й відтінки емоцій, які вони несуть. Використання образів, метафор, а також ретельний відбір мовних засобів допоможе зберегти емоційну насиченість роману. Необхідно також віддати увагу діалогам та внутрішнім монологам персонажів, дозволяючи їм виражати свої почуття та емоції виразно та переконливо. Крім того, постійний аналіз та корекція перекладу, спілкування з читачами та отримання зворотного зв'язку є важливими етапами в забезпеченні того, що емоційна сутність роману залишається недоторканною в перекладі.

В процесі перекладу емоційно насиченого роману важливо не лише передати слова, а й зафіксувати емоційну атмосферу, яка присутня в оригіналі. Це вимагає від перекладача зосередженості на відтворенні внутрішнього світу персонажів, їхніх почуттів, переживань та емоційних станів. Кожен рядок перекладу має максимально точно передавати тонкі відтінки емоцій, які притаманні оригіналу. Важливо також уникати загальних або формальних виразів, які можуть знизити інтенсивність емоційної насиченості тексту.

Під час перекладу слід звертати особливу увагу на емоційно забарвлені діалоги, внутрішні монологи персонажів та описи емоційних подій. Важливо передати не лише слова, а й те, які почуття вони викликають у читача. Використання різноманітних мовних засобів, таких як образи, порівняння, метафори, допоможе зберегти емоційну насиченість тексту.

Наприклад, перекладач може звернути увагу на вибір відповідних синонімів або використання аналогічних емоційно заряджених образів та виразів, щоб передати той самий емоційний ефект, який має оригінал. Важливо також пам'ятати про контекст ситуації та особливості кожного персонажа, щоб переклад був максимально відповідним його характеру та емоційному стану. Наприклад: «*LATER, NEAR SUNSET, Jodie found Kya on the beach staring at the sea. As he stepped up beside her, she didn't look at him but kept her eyes on the roiling waves. Still, she knew by the way he spoke that Pa had slugged his face*» (Owens, 2018, с. 20); «*A gnawing hunger—such a mundane thing—surprised her. She walked to the kitchen and stood at the door. All her life the room had been warmed from baking bread, boiling butter beans, or bubbling fish stew. Now, it was stale, quiet, and dark. “Who's gonna cook?” she asked out loud. Could have asked, Who's gonna dance?*» (Овенс, 2021, с. 20).

Обирання правильних стратегій перекладу для збереження емоційної насиченості – це критичний аспект процесу перекладу, особливо коли мова йде про переклад поезії, художньої прози або інших емоційно заряджених текстів.

Переклад текстів збереження емоційної насиченості — це складний процес, оскільки важливо передати не лише зміст, а й емоційне забарвлення оригіналу. Важливо розуміти емоційний контекст та інтонацію оригінального тексту перед перекладом. Це допоможе зберегти тон та настрій, які має оригінал.

Загалом, переклад емоційно насиченого роману вимагає від перекладача не лише високої мовної компетентності, але й чутливості до емоційного змісту та атмосфери тексту. Вибір слів, що максимально відповідають емоційному забарвленню оригіналу. Наприклад, для передачі радості можна використовувати слова з позитивною конотацією, а для передачі суму — відповідні синоніми.

Буквальний переклад може втратити емоційне забарвлення. Важливо зосередитися на передачі сенсу та настрою тексту, а не просто перекладати слово за словом. Деякі емоції та їх вираження можуть бути унікальними для певної культури. Перекладач повинен враховувати ці відмінності, щоб забезпечити адекватне розуміння та сприйняття тексту у цільовій аудиторії.

Якщо це можливо, варто вивчити стиль автора оригіналу та спробувати відтворити його в перекладі, щоб зберегти його емоції. Спроба відтворити інтонацію оригіналу через використання різних граматичних конструкцій та зворотів, що відповідають емоційному настрою тексту.

Перекладач може використовувати свій власний досвід та емпатію для кращого розуміння та передачі емоцій, що виражені в тексті. Збереження емоційної насиченості в перекладі вимагає від перекладача вміння передати не лише буквальне значення слів, а й їх відтінки, виразність та емоційне забарвлення.

Глибоке розуміння контексту, в якому вживається та сприймається текст, допоможе перекладачу відтворити емоційну сферу оригіналу. Пошук адекватних слів та виразів у цільовій мові, які мають схоже емоційне забарвлення, що й у вихідному тексті. Важливо відтворити інтонацію та стиль оригіналу. Наприклад, якщо оригінальний текст є жартівливим або саркастичним, переклад також має передавати цей тон.

Незважаючи на ці стратегії, ідеальне збереження емоційного тону може бути складним завданням, оскільки емоції та їх вираження часто мають культурні та індивідуальні відмінності. Тому важливо, щоб перекладач був гнучким та творчим у пошуку способів передачі емоцій через переклад.

2.3. Перекладацькі труднощі відтворення українською мовою засобів вираження емотивності у романі

Емоції часто ґрунтуються на культурних, історичних та індивідуальних контекстах, які можуть відрізнятися між мовами. Перекладач повинен вибрати відповідні слова та конструкції, щоб точно передати тон та емоційний відтінок оригіналу.

У деяких мовах може бути відсутня конкретна лексика або фразеологізми, що використовуються для вираження певних емоцій. Перекладачеві потрібно знайти або створити еквівалентні вирази, щоб передати оригінальне значення. *«Кyu had done the laundry plenty with Ma, so knew how to scrub clothes on the rub board under*

the yard spigot with bars of lye soap. Pa's overalls were so heavy wet she couldn't wring them out with her tiny hands, and couldn't reach the line to hang them, so draped them sopping over the palmetto fronds at the edge of the woods» (Owens, 2018, с. 25) – «Кая багато прала з Мамою, тож знала, як натирати одяг на дошці для натирання під краном у дворі шматками лужного мила. Батьківський комбінезон був настільки мокрим, що вона не могла віджати його своїми крихітними руками, і не могла дотягнутися до мотузки, щоб повісити, тому накиннула його на листя пальмети на краю лісу» (Овенс, 2021, с. 28).

Емоційно насичені тексти можуть мати специфічний стиль та ритм, які важко відтворити в іншій мові. Перекладач має зберегти ці аспекти, щоб вірно передати емоційну інтенсивність тексту.

Емоції та їх вираження можуть бути різними в різних культурах. Перекладач повинен враховувати культурний контекст, щоб уникнути непорозумінь або втрати емоційного змісту *«Surely Ma would come back for her birthday, so the morning after the harvest moon she put on the calico dress and stared down the lane. Kya willed Ma to be walking toward the shack, still in her alligator shoes and long skirt. When no one came, she got the pot of grits and walked through the woods to the seashore. Hands to her mouth, she held her head back and called, “Kee–ow, kee–ow, kee–ow.” Specks of silver appeared in the sky from up and down the beach, from over the surf.» (Owens, 2018, с. 26) – «Напевно, мама повернеться на свій день народження, тому вранці після жнивного місяця вона одягла ситцеве плаття й дивилася на вулицю. Кая хотіла, щоб Ма йшла до халупи, все ще в туфлях із алігатора та довгій спідниці. Коли ніхто не приходив, вона діставала каструлю з крупною і йшов через ліс до берега моря. Піднявши руки до рота, вона відкинула голову назад і гукнула: «Кі–ау, кі–ау, кі–ау». Сріблясті плями з'явилися в небі зверху й вниз від пляжу над прибоєм» (Овенс, 2021, с. 27).*

Деякі емоційні вирази можуть мати різні інтерпретації в залежності від контексту. Перекладач має вибрати такі слова та вирази, які передадуть потрібні емоційні відтінки. Перекладач повинен уважно вибирати мовні засоби, щоб вони відповідали стилю, тону та атмосфері оригіналу, зберігаючи при цьому емоційну

сутність тексту «*With that, they grabbed their bikes, pedaled hard down the syrupy sand track back to Main, through town, and ran inside the low-slung building where Sheriff Ed Jackson sat at his desk in an office lit with single lightbulbs dangling on cords. Nefty and of medium height, he had reddish hair, his face and arms splotched with pale freckles, and sat thumbing through a Sports Afield.*» (Owens, 2018, с. 28). – «З цими словами вони схопили свої велосипеди, щосили помчали педалями по сироповому піску назад до Мейна, через місто та побіг у низьку будівлю, де шериф Ед Джексон сидів за своїм столом у кабінеті, освітленому поодинокими лампочками, що звисали на шнурах. Здоровенний і середнього зросту, він мав руде волосся, його обличчя й руки були всіяні блідими веснянками, і він сидів, гортаючи *Sports Afield.*» (Овенс, 2021, с. 30).

Ці труднощі можуть ускладнити процес перекладу емотивно насичених текстів, але з правильним підходом та відповідною експертизою вони можуть бути подолані для досягнення максимально точного та ефективного перекладу.

Переклад емотивно насичених текстів може бути викликом через наступні труднощі: точне передавання емоцій, відсутність еквівалентів у мові призначення, збереження стилю та ритму оригіналу, урахування культурних відмінностей у вираженні емоцій, уникнення двозначності та багатозначності виразів, а також вибір мовних засобів, які найкраще передадуть емоційну сутність тексту. «*Limbs of oak and wild holly screeched against the patrol truck as the sheriff maneuvered down the sandy track with Dr. Vern Murphy, lean and fit with graying hair, the town's only physician, sitting beside him. Each man swayed to the tune of the deep ruts, Vern's head almost banging against the window. Old friends about the same age, they fished together some and were often thrown onto the same case. Both silent now at the prospect of confirming whose body lay in the bog.*» (Owens, 2018, с. 28). «Гілки дуба та дикого падуба скрипіли об патрульну вантажівку, коли шериф маневрував піщаною доріжкою з доктором Верном Мерфі, худим і підтягнутим із сивим волоссям, єдиний лікар міста, який сидить поруч з ним. Кожен погойдувався під мелодію глибоких колій, голова Верна мало не вдарилася об вікно. Старі друзі приблизно одного віку, вони ловили рибу разом і часто їх кидали в один ящик. Обидва зараз

мовчать перед перспективою підтвердити, чиє тіло лежало в болоті.» (Овенс, 2021, с. 30).

Додатковим викликом є збереження емоційного звучання та інтенсивності в перекладі, оскільки різні мови можуть мати відмінні особливості у вираженні емоцій та використанні мовних засобів. Наприклад, деякі мови можуть мати менш розвинені словникові запаси для вираження певних емоцій або використовувати інші мовні конструкції. Також важливо уникати перекладацької дистанції, щоб зберегти прямий зв'язок між перекладеним текстом та читачем, а це може виявитися складною задачею, особливо при перекладі емотивно насичених текстів «*They had known Chase since he was born. Had watched his life ease from charming child to cute teen; star quarterback and town hot shot to working for his parents. Finally, handsome man wedding the prettiest girl. Now, he sprawled alone, less dignified than the slough. Death's crude pluck, as always, stealing the show*» (Owens, 2018, с. 29) – «Вони знали Чейза відтоді, як він народився. Дивився його життя полегшується від чарівної дитини до милого підлітка; зірка захисник і місто гаряче постріл працювати на своїх батьків. Нарешті красень вінчається з найкрасивішою дівчиною. Тепер він розкинувся один, менш гідний, ніж болото. Груба хитрість смерті, як завжди, краде шоу» (Овенс, 2021, с. 31).

Неможливість відтворити повністю всі емоційні нюанси та відтінки оригінального тексту також може стати труднощами у перекладі. Деякі емоції або відчуття можуть бути унікальними для певної культури або мови і можуть виявитися важкими для передачі в іншій мові. Також важливо уникати перекладу, який може виглядати перебільшеним або штучним, оскільки це може спотворити сприйняття тексту читачем. Таким чином, збереження автентичності та емоційної відвертості оригіналу є ключовим завданням для перекладача емотивно насичених текстів.

Крім того, важливо враховувати контекст і специфіку аудиторії, для якої проводиться переклад. Емоції та їх вираження можуть бути різними для різних груп читачів, тому перекладач повинен зрозуміти, які емоції та реакції викликає

оригінальний текст у цільовій аудиторії, і адаптувати переклад відповідно до цього контексту.

Для успішного перекладу емотивно насичених текстів перекладач повинен мати високий рівень емпатії та чуття до мовних нюансів, а також глибоке розуміння культурного та історичного контексту як оригінального тексту, так і цільової мови та аудиторії.

Ще однією складністю є вибір між дослівним та вільним перекладом. Дослівний переклад може не відтворити емоційну сутність тексту, в той час, як вільний переклад може втратити деякі деталі чи відтінки оригіналу. Перекладач має знайти баланс між цими підходами, щоб передати емоційний зміст тексту максимально точно і чітко.

Нарешті, необхідно враховувати, що емоційна насиченість тексту може вимагати додаткових коментарів або пояснень для читачів, які не мають того ж самого контексту, що і автор оригіналу. Такі пояснення можуть допомогти читачеві краще зрозуміти емотивність тексту та його важливість у контексті роману або оповідання.

Крім того, емоційно насичені тексти часто містять внутрішні монологи персонажів, які відображають їхні внутрішні переживання та конфлікти. Переклад цих монологів може бути викликом через необхідність передачі відтінків мови та стилю персонажів, а також їхніх унікальних емоційних реакцій.

Також важливо враховувати, що емоційно насичені тексти можуть містити імпліцитні вирази та образи, які вимагають тонкої та чутливої інтерпретації з боку перекладача. Передача цих емоційних нюансів у перекладі може потребувати від перекладача великої творчості та розуміння контексту.

Емоційно насичені тексти можуть містити також специфічні культурні аспекти, які можуть бути важливими для розуміння емоційного змісту. Перекладачеві необхідно бути ознайомленим з цими аспектами культури та вміти передати їх у перекладі, щоб забезпечити повне та точне відтворення емоційної глибини тексту.

Переклад емотивно насичених текстів може вимагати від перекладача здатності виявляти та розуміти тонкі нюанси мови та почуттів, що відображені в оригінальному тексті. Це включає в себе здатність розрізняти відтінки емоцій, а також вміння передати їх у перекладі, забезпечуючи тим самим те, що емоційний зміст тексту не буде втрачено або спотворено. Тому важливо мати не лише мовні, але й емоційні та культурні компетенції для успішного перекладу емотивно насичених текстів.

Великою складністю також може бути збереження відтінків емоційного заряду при перекладі. Оригінальний текст може містити різноманітні емоції, які часто взаємодіють та переплітаються між собою. Перекладач повинен зберегти цю складну емоційну палітру, відтворюючи ті самі відтінки та відчуття в перекладі, щоб читач міг отримати аналогічне емоційне враження.

Отже, емоційно насичені тексти часто містять метафори, алегорії та інші образні засоби, які можуть мати глибокий емоційний зміст. Переклад цих образів може вимагати творчого та креативного підходу, щоб вони зберегли свою силу та емоційне навантаження в цільовій мові.

Таким чином, переклад емотивно насичених текстів – це складний та вимогливий процес, який вимагає від перекладача не лише мовної компетентності, але й глибокого розуміння емоційного та культурного контексту.

Іноді перекладач може зіткнутися з ситуаціями, коли важко знайти адекватний переклад для виразів або фраз, які мають глибоке емоційне значення в оригіналі. У таких випадках перекладачеві необхідно виявити творчість та гнучкість, шукаючи найближчий еквівалент або спосіб передати емоційний зміст у цільовій мові.

Також варто враховувати, що емоції можуть бути виражені різними способами в різних культурах. Тому перекладач має глибоке розуміння культурних особливостей як оригінальної, так і цільової мови, щоб точно передати емоційний зміст тексту та уникнути непорозумінь або некоректних перекладів.

Важливо також враховувати, що емоції можуть мати різний відтінок у різних контекстах. Перекладач повинен знати усі відтінки емоцій та враховувати

специфіку ситуації та персонажів, щоб передати їхні внутрішні переживання та реакції якнайточніше.

Отже, переклад емотивно насичених текстів вимагає від перекладача високої мовної та культурної компетенції, а також тонкої чутливості до емоційного змісту тексту, щоб забезпечити точне та ефективно передавання емоційного враження в цільовій мові.

Ще однією проблемою при перекладі емотивно насичених текстів є збереження автентичності та індивідуальності голосу автора. Кожен письменник має свій унікальний стиль та манеру вираження емоцій, які можуть бути важко відтворити в іншій мові. Перекладач повинен бути уважним до деталей та враховувати особливості стилю автора, щоб забезпечити збереження його голосу в перекладі.

Також важливо уникати перекладацьких втручань, які можуть спотворити оригінальний текст або втратити його емоційний зміст. Потрібно ретельно аналізувати кожне слово та вираз, щоб впевнитися, що вони відтворюють справжній зміст та емоційний тон оригіналу.

Не менш важливою є здатність перекладача сприймати та розуміти емоційні відтінки, які виражені в оригінальному тексті. Це може вимагати від нього не лише мовної компетенції, але й емпатії та чутливості до почуттів автора та персонажів. Такий підхід допоможе забезпечити максимально точний та виразний переклад емотивно насичених текстів.

Переклад емотивності в творах може бути складним завданням через те, що емоційна сфера мови часто ґрунтується на контексті, вживанні слів, фраз, метафор, тону та інших лінгвістичних засобах, які можуть мати відтінки значень, неперекладні прямою мовою. Особливо це стосується поезії, літературних творів з глибоким психологічним змістом або емоційно насичених сцен.

При перекладі емотивності важливо зберігати не лише буквальне значення слів, але й спробувати передати тон та емоційний настрій оригінального тексту. Це може вимагати від перекладача креативності та глибокого розуміння контексту, а також досвіду роботи з мовою та культурою, з якої проводиться переклад.

Наприклад, при перекладі поезії може бути важливо врахувати ритм, римування та метрику, а також підтримати емоційну інтонованість твору. У прозових текстах, також важливо передати тон та емоційний стан персонажів, атмосферу сцени та загальний настрій твору.

У результаті, переклад емотивності може бути завданням, яке потребує не лише володіння мовою, а й чутливості до виразних засобів мови та емоційної глибини тексту.

Зважаючи на вищезазначені аспекти, варто зазначити, що в перекладі емотивно насичених текстів важливо дотримуватися певних принципів. По–перше, перекладач повинен бути відданий оригінальному тексту і спробувати зрозуміти глибинне значення емоційно зарядженого матеріалу. Далі, важливо виявити емоційні точки, ключові для тексту, та зосередитися на них під час перекладу.

Під час роботи з метафорами та образами, перекладачеві слід звертати увагу на культурні відмінності і шукати еквівалентні аналоги, які відтворюють аналогічні емоційні враження. Важливо також враховувати граматичні та стилістичні властивості мови, щоб передати емоційний тон оригіналу. Крім того, перекладач має зберігати ритм, інтонацію та структуру речення, які можуть впливати на сприйняття емоційного змісту тексту.

Важливим є також уважне вивчення контексту та обставин, що оточують текст, а також врахування цільової аудиторії. Емотивний зміст може бути сприйнятим по–різному в залежності від культурних, історичних та індивідуальних особливостей читачів. Тому перекладач повинен прагнути до того, щоб емоційне враження від тексту було подібним до того, яке викликає оригінал.

Переклад емоційно насичених романів може ставити перед перекладачем ряд викликів і труднощів через потребу вірно відтворити не лише сюжетні повороти, а й емоційний стан персонажів та атмосферу твору. Емоції можуть бути складними для передачі, оскільки вони часто ґрунтуються на культурних або соціальних контекстах, які можуть відрізнятися в різних мовних середовищах. Перекладач має знайти виразні мовні засоби, щоб передати емоційний зміст тексту точно та ефективно.

Різниці у культурних уявленнях та нормах можуть призвести до непорозумінь або спотворень емоційних контекстів. Перекладач повинен враховувати ці відмінності та шукати способи адаптації тексту до культурного контексту цільової аудиторії.

Емоційно насичені романи можуть включати у себе різноманітні стилістичні елементи, такі як діалоги, внутрішні монологи, описи тощо. Перекладачеві необхідно знайти ефективні способи передачі цих елементів так, щоб зберегти їхню емоційну силу та виразність.

Загалом, переклад емотивно насичених текстів вимагає від перекладача не лише вміння переносити значення слів, а й здатності передати емоційну глибину та відтінки оригінального твору. Це складний і тонкий процес, який вимагає багато уваги до деталей, чутливості до мови та культурного контексту, а також креативності та емпатії.

Емоції є внутрішнім станом, який може варіюватися в залежності від культурних, історичних та індивідуальних факторів. Перекладач повинен знайти адекватні вирази, щоб відтворити ті самі емоції, які викликає оригінал, але це може бути складно через різницю в емоційних реакціях між культурами.

Один і той самий емоційний стан може виражатися різними словами в різних мовах. Перекладач має вибрати слова, які найточніше передадуть емоційну забарвленість оригіналу.

Часто емоційний зміст тексту може бути залежний від контексту, який може бути важко передати в іншій мові. Наприклад, історичні, культурні або граматичні відтінки можуть впливати на сприйняття емоцій.

Багато емоційних висловів можуть бути виражені через ідіоми або фразеологізми, які не мають прямого еквіваленту в іншій мові. Перекладач знаходить або створює вираз, який відтворить емоційний зміст оригіналу.

Емоційно насичені тексти можуть мати свій власний тон та стиль, які важливо передати в перекладі. Перекладач повинен знайти баланс між відтворенням емоційного змісту та збереженням автентичності стилю та тону тексту. Загалом, переклад емотивно насичених текстів вимагає від перекладача не

лише майстерності в мові, але й глибокого розуміння емоційної сфери та контексту, в якому вони виражені.

Емоції часто можуть бути складними, і їх точне передавання в іншій мові може бути проблематичним. Наприклад, емоційний стан героя може бути комбінацією різних почуттів, які важко виразити одним словом.

Переклад емоційних текстів може вимагати від перекладача технічної точності, особливо коли йдеться про наукові або технічні терміни, пов'язані з психологією або емоційним станом.

Емоційні вирази можуть відрізнятися в різних культурах, і перекладач повинен бути чутливим до цих культурних відмінностей, щоб забезпечити адекватне відтворення емоційного змісту тексту.

Переклад емотивно насичених текстів може також відображати особисті відчуття та емоції перекладача, що може впливати на рівень достовірності та автентичності перекладу.

Усі ці труднощі вимагають від перекладача не лише знання мови, але й глибокого розуміння психології емоцій та мовних відтінків, щоб забезпечити якісний та точний переклад емотивно насичених текстів.

Перекладач повинен забезпечити, щоб перекладений текст зберігав природність мови та не виглядав штучно. Це особливо важливо в перекладі емотивно насичених текстів, де неприродні вислови можуть порушити емоційну автентичність.

Перекладач повинен зберегти цілісність тексту, щоб емоційний зміст не втратився через переклад. Це означає не лише передачу окремих слів чи фраз, але й збереження загальної атмосфери та емоційної динаміки оригіналу.

Перекладач повинен розуміти контекст, в якому вжиті емоційні вислови, щоб правильно вибрати еквівалентні вирази в перекладі. Це може включати в себе розуміння ситуації, взаємовідносин персонажів, тону діалогу тощо.

У перекладі емотивно насичених текстів може знадобитися креативний підхід, щоб знайти найбільш точні та ефективні способи виразу емоцій. Це може

включати в себе створення нових фраз або виразів, а також переосмислення структури речень для досягнення максимальної емоційної виразності.

Узагальнюючи, переклад емотивно насичених текстів вимагає від перекладача широкого спектру навичок та розуміння як мовних, так і культурних особливостей. Це завдання, яке потребує не тільки вміння використовувати мову, але й здатності сприймати та передавати емоційний зміст тексту з відчуттям та точністю.

Переклад емотивно насичених текстів може вимагати від перекладача здатності відчувати та розуміти емоції, які виражені в оригіналі. Це вимагає не лише знань мови, але й розвинутої емпатії та емоційної інтелігенції.

Багато емотивно насичених текстів мають психологічну глибину, яка може бути важко передана в перекладі. Перекладач повинен мати розуміння психології персонажів та їх емоційних станів, щоб точно передати ці аспекти в перекладі.

Емоційні стани персонажів можуть змінюватися протягом тексту, і важливо передати цю динаміку в перекладі. Перекладач повинен уважно відстежувати зміни в емоційному стані героїв і відтворювати їх в перекладі з відповідними змінами в мові.

Отже, переклад емотивно насичених текстів вимагає від перекладача не лише високої мовної компетенції, але й чутливості до емоційного тону та виразності оригіналу. Тільки таким чином можна забезпечити максимально точний та ефективний переклад, який збереже всю глибину та інтенсивність емоційного змісту текст.

Висновки до розділу 2

У романі мовні засоби для вираження емоцій можуть бути дуже різноманітними. Вони включають в себе лексичні елементи, образотворчі засоби, тон та стиль письма, діалоги, фонетичні елементи та інші мовні прийоми. Ці засоби допомагають створити насичену емоціями атмосферу та передати внутрішній світ персонажів.

Наукова новизна дослідження полягає у вивченні специфіки та труднощів перекладу роману Делії Овенс "Where the Crawdads Sing", що пов'язане із необхідністю точного відтворення емоційної насиченості тексту. Особливістю цього роману є широке використання різноманітних мовних засобів для вираження емотивності, таких як лексичні елементи, метафори, діалоги, фонетичні елементи, а також особливий тон і стиль письма, що створює багатий емоційний ландшафт.

Специфіка перекладу цього роману полягає у переданні внутрішнього світу персонажів, складного символізму природи, багатошарових діалогів та внутрішніх монологів героїв. Перекладач має враховувати не лише зміст, але й тональні відтінки, культурні реалії, що відображають місцеву специфіку, а також емоційне забарвлення описів природи, яке тісно пов'язане з емоційним станом персонажів.

Труднощі перекладу виникають через необхідність:

- Передати діалектні особливості мовлення персонажів, що відображають культурні та соціальні відмінності, наприклад, у розмовних діалогах між жителями села. Перекладачеві важливо зберегти ці лексичні та фонетичні елементи, щоб передати автентичність і соціальний контекст мовлення.
- Відтворити емоційну насиченість внутрішніх монологів і думок персонажів, де часто використовуються короткі речення або ритмічно побудовані фрази для передачі напруження чи відчаю.
- Передати метафоричність описів природи та інших образотворчих засобів, що мають символічне значення в романі. Часто метафори тісно пов'язані з емоційним станом героїв, що ускладнює їх переклад, оскільки потрібно зберегти не лише зміст, але й емоційний ефект.

Труднощі перекладу полягають у передачі емоцій через складні лексичні та стилістичні конструкції, відтворенні специфічних діалектних особливостей героїв, збереженні метафоричної та символічної образності. Приміром, використання багатозначних описів природи для відображення емоційного стану персонажів потребує збереження тонкої межі між буквальним перекладом і передачею емоційного підтексту.

Перекладачі можуть використовувати різні стратегії для збереження емоційної насиченості оригінального тексту. Деякі з них включають лексичну точність, врахування стилю та тону оригіналу, адекватне відтворення метафор та образів, а також уникнення культурних спотворень.

Переклад емоційно насичених романів може бути складним через необхідність передачі точного емоційного змісту, врахування стилістичних особливостей та культурних відмінностей. Важливо зберігати емоційну силу та інтонацію оригіналу, а також уникати втрати сенсу під час перекладу.

Загалом, переклад емотивно насичених романів вимагає від перекладача не лише майстерності мовного володіння, але й чуття до настрою автора та персонажів, а також глибокого розуміння культурного та історичного контексту. Це складний та відповідальний процес, який вимагає великої уваги до деталей та відданості мистецтву перекладу.

ВИСНОВКИ

Роман «Where the Crawdads Sing» Делії Овенс відзначається багатим емоційним підґрунтям та виразною образністю, що створює неповторну атмосферу та захоплює читача. Делія Овенс майстерно використовує образотворчі засоби для передачі емоцій та відтворення атмосфери місця подій, що дозволяє читачеві пережити історію разом з головною героїнею.

Автор використовує різноманітні лексичні засоби та стильові прийоми для виразного передання почуттів та емоцій стосовно персонажів та подій. Роман містить численні діалоги та внутрішні монологи героїв, що допомагають відтворити їхні внутрішні конфлікти та емоційний стан.

Новизна дослідження полягає в аналізі специфіки та труднощів перекладу роману «Where the Crawdads Sing» Делії Овенс, зокрема у передачі його багатозарової емоційної насиченості. Специфіка перекладу цього роману полягає в необхідності збереження емоційного забарвлення різних мовних засобів, таких як описи природи, внутрішні монологи, діалоги та символічні метафори. Важливим завданням перекладача є збереження автентичності стилю та відтворення емоційної атмосфери, оскільки оригінальний текст містить як культурні, так і історичні елементи, що вимагають адаптації для українського читача.

Стратегії перекладача включають:

- Збереження емоційної насиченості через точний вибір лексики, яка передає атмосферу оригіналу, наприклад, через використання експресивної лексики та фразеологізмів.
- Адаптація культурних реалій до української аудиторії, що передбачає збереження автентичних елементів оригіналу, але з урахуванням особливостей сприйняття українськими читачами.
- Передача внутрішнього світу персонажів через відтворення їхніх монологів, діалогів та рефлексій таким чином, щоб їхні внутрішні переживання і відчуття були близькими й зрозумілими читачеві.

– Відтворення символіки та метафоричності тексту, що вимагає глибокого розуміння культурних та літературних контекстів.

Деякі емоційно насичені сцени в романі можуть бути підсилені за допомогою фонетичних елементів та звукових ефектів, що створюють додаткове емоційне навантаження. Переклад емотивно насичених текстів, таких як «Where the Crawdads Sing», на українську мову вимагає від перекладача чутливості до емоційного змісту та виразності мовних засобів. Важливо зберегти атмосферу роману, відтворивши образотворчість, лексику, стиль, діалоги та інші засоби вираження емотивності так, щоб вони були доступні та зрозумілі українському читачеві. Одночасно, перекладач повинен враховувати культурні відмінності, щоб забезпечити адекватне та виразне відтворення емоційного змісту роману для української аудиторії.

Оригінальний роман має свою унікальну атмосферу, яку слід зберегти в перекладі. Перекладачеві доведеться шукати відповідні образи та мовні засоби, щоб передати цю атмосферу українському читачеві. Важливо відтворити мову героїв, а також їхні внутрішні думки та почуття. Це може бути викликом, оскільки мовні особливості та виразність української мови можуть відрізнятися від англійської.

Важливо відтворити емоційну насиченість тексту, зберігаючи відтінки почуттів та настроїв персонажів. Це вимагає від перекладача вибору точних мовних засобів та відтворення їх в українському контексті.

Деякі аспекти культури та звичаїв, що відображені в романі, можуть вимагати адаптації до українського контексту. Це може стосуватися як образів та символів, так і культурних реалій, які можуть бути незнайомі українському читачеві.

В цілому, переклад емотивно насичених романів, таких як «Where the Crawdads Sing», вимагає від перекладача чуттєвості, вміння вибирати виразні мовні засоби та відтворювати атмосферу та емоційний зміст оригіналу для нової аудиторії.

Перекладачеві потрібно знайти найточніші та найяскравіші вирази, щоб передати емоційну силу оригіналу. Це може вимагати пошуку аналогів

українською мовою, які не тільки відтворюють сенс оригіналу, але й виражають емоційний відтінок.

Важливо передати тон та інтонацію оригіналу, оскільки вони можуть значно впливати на сприйняття тексту. Це може вимагати від перекладача глибокого розуміння контексту та емоційного стану персонажів.

Роман може містити елементи культури або традицій, які не є загальновідомими для української аудиторії. Перекладачеві потрібно знайти способи адаптації цих елементів, щоб зберегти їхню значущість та відтворити емоційну суть. Кожен персонаж має свій унікальний голос та мову. Перекладачеві потрібно зберегти цю індивідуальність у перекладі, щоб передати характер та особистість кожного персонажа.

Усі ці виклики вимагають від перекладача не лише високого рівня мовної майстерності, але й глибокого розуміння емоційного змісту та контексту оригінального тексту. Через це переклад емотивно насичених текстів може бути важким завданням, яке вимагає творчого підходу та великої уваги до деталей.

Роман «Where the Crawdads Sing» містить складні взаємовідносини між персонажами та глибокі емоційні конфлікти. Перекладачеві потрібно зберегти ці зв'язки та емоційні нюанси, щоб передати весь спектр почуттів та взаємодій між персонажами.

Роман може містити символічні елементи та метафори, які не завжди легко відтворити в іншій мові. Перекладач повинен мати глибоке розуміння культурних, історичних та літературних контекстів, щоб точно відтворити ці нюанси.

Усі ці аспекти важливі для забезпечення якісного та виразного перекладу «Where the Crawdads Sing» українською мовою, щоб українська аудиторія мала можливість насолоджуватися цим емоційно насиченим романом так само, як і читачі оригінального тексту.

Resume

The qualification paper explores the translation peculiarities of **Delia Owens' novel "Where the Crawdads Sing,"** specifically analyzing the means of expressing emotiveness in the original text and their reproduction in the Ukrainian language. A significant aspect of the research is examining how translators can preserve emotional coloring and accuracy when conveying the complex and multifaceted emotional sphere of the work, for example, through the use of expressive vocabulary and phraseological expressions, which are abundant in this novel. Another important task for the translator is conveying the inner world of the character, their traits through dialogues or internal monologues, so that the character and personality of each person are clear to the reader; and also maintaining authentic elements of the original text while considering Ukrainian audience perception plays a crucial role.

Special attention is paid to the challenges translators face when working with emotionally rich texts and finding appropriate translation strategies. For instance, translation challenges lie in conveying emotions through complex lexical and stylistic constructions (*gonna, yo' papas, yo'self, we didn't see ya 'cause*), reproducing specific dialectal features of characters, preserving metaphorical and symbolic imagery (for example, the use of bird imagery may symbolize freedom or loss, while warm lighting may be associated with comfort and safety, whereas cold lighting – with sadness or deception), etc.

The **scientific novelty** of the research lies in identifying the peculiarities of translating means of emotiveness expression in Delia Owens' novel "Where the Crawdads Sing" into Ukrainian. The paper presents the first comprehensive analysis of translation approaches to reproducing the emotional content of the text, encompassing both lexical-semantic and cultural aspects. The main achievement of the research is the systematization of translation techniques that help preserve the emotional richness of the original text, as well as recommendations for overcoming challenges in translating emotionally complex textual elements.

The qualification paper consists of an introduction, two chapters, conclusions, resume in English, the list of references, and appendices.

The first chapter, "**Theoretical foundation of studying means of expressing emotiveness in linguistics and translation studies**" examines theoretical aspects of the concept of "emotiveness," the functioning of means of expressing emotiveness in literary works, and the specifics of their translation.

The second chapter, "**Emotiveness in Delia Owens' novel Where the Crawdads Sing**" is practical. It analyzes linguistic means of expressing emotions in the novel, translation strategies for preserving the emotional richness of the work, and challenges translators face while reproducing means of expressing emotiveness in Ukrainian.

Key words: *emotiveness, means of expressing emotiveness, translation challenges, linguistic means.*

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абабілова, Н. М. (2012). Перекладацькі трансформації як засіб досягнення еквівалентності текстів. *Мова і культура*, 15(6), 416–420.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mik_2012_15_6_70
2. Білас, А. А. (2011). Категорія емотивності у лінгвістиці. *Мова і культура*, 14(3), 17–24.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mik_2011_14_3_5
3. Бобер, Н. М. (2021). Іменники, що позначають емоції в англійській мові. *Львівський філологічний часопис*, 9, 21–27.
4. Бойко, Я. В. (2021). *Моделі перекладу в теорії перекладознавства*.
<http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/100/2560/5427-1?inline=1>
5. Бондарчук, О. В. (2021). *Мовні засоби вираження емоцій та емоційних станів в англомовному науково-популярному тексті й шляхи їх відтворення у перекладі*.
https://ktpmam.kpi.ua/wp-content/uploads/2021/12/%D0%91%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%87%D1%83%D0%BA_%D0%9C%D0%94-2.pdf
6. Бутко, П. (2022). *Відтворення емотивності*.
https://ktpmam.kpi.ua/wp-content/uploads/2022/05/Butko_Kursova_15-05-2022.pdf
7. Варій, М. (2009). *Загальна психологія (3-тє вид.)*. Київ: Центр учбової літератури.
8. Галів У. (2023). *Засоби вираження емотивності*.
https://dspu.edu.ua/native_word/wp-content/uploads/2016/04/2013-9.pdf
9. Гладько, С. В. (2000). *Емотивність художнього тексту: семантико-когнітивний аспект (на матеріалі сучасної англомовної прози)*. Київ.
10. Гнезділова, Я. В. (2007). *Емотивність та емотивність сучасного англомовного дискурсу: структурний, семантичний і прагматичний аспекти*[Автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. філол. наук, Київський

національний лінгвістичний університет]. Інституційний депозитарій Київського національного лінгвістичного університету.

<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/1226>

11. Григоренко, Н. (2010). Проблеми визначення мовних одиниць на позначення емоцій (на матеріалі української та англійської мов). *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*. Серія: Філологічні науки, 89(3), 123–127.

12. Іщенко, Н. (2010). Оцінний компонент лексичного значення слова. *Філологічні трактати*, 3, 47–50.

13. Карабан, В. І. (2004). *Переклад англійської наукової і технічної літератури*. Вінниця: Нова Книга.

14. Киселюк, Н. П. (2009). *Вербальні та невербальні засоби актуалізації емоційного стану радості в художньому дискурсі (на матеріалі англійської прози ХХ – ХХІ століть)*. [Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук, Київський національний лінгвістичний університет]. Інституційний депозитарій Київського національного лінгвістичного університету.

<http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/1226>

15. Кондратенко, Ю. (2020). *Поняття емотивності як складової інтерпретації світу та особливості її актуалізації у художньому тексті*. <https://er.nau.edu.ua/bitstream>

16. Красовська, І. (2010). Роль емоцій в усному мовленні (лінгвокогнітивний аспект). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія: Філологічна, 16, 144–147.

17. Кузенко, Г. (2019). *Мовні засоби вираження емотивності*. <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6fbbf978-a04c-434c-aa01-3962e98d4e95/content>

18. Мандер, С. (2014). Емоції та їх вербальна репрезентація в українській та американській лінгвокультурах. *Мовні і концептуальні картини світу*, 50(2), 42–48.

19. Мілова, М. (2014). «Експресивність» та «емотивність» у мові та мовленні. Рівні передачі емоцій у художньому англomовному тексті. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Філологія, 9, 104–107.

20. Падалка, Ю. (2014). Емотивність як підкатегорія модальності (на матеріалі іспанської мови). *Мовні і концептуальні картини світу*, 50(2), 174–181.

21. Поліщук, Л. (2022). *Мовні засоби вираження емоцій в англomовній художній літературі*.

<http://eprints.zu.edu.ua>

22. Потенко, Л. (2011). Репрезентація категорії емотивності в художньо-публіцистичних текстах (на матеріалі німецьких фразеологічних дериват). *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики*, 19, 144–151.

23. Прокойченко, А. (2020). *Диференційні ознаки категорій експресивності, емотивності та оцінності*.

<https://core.ac.uk/download/pdf/47223765.pdf>

24. Ребрій, О. (2012). *Сучасні концепції творчості у перекладі*. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна.

25. Саламатіна, О. (2020). *Емотивність та оцінність як характерні риси іншомовного публіцистичного інтерв'ю*.

https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7550/1/pr_zb_2020-13.pdf

26. Селіванова, О. (2008). *Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми*. Полтава: Довкілля-К.

27. Стріха, М. (2006). *Український художній переклад: між літературою і націєтворенням*. Київ: Факт. Наш час.

28. Тараненко Л., Горбачук О. (2017). Специфіка перекладу емотивних конструкцій на позначення невдоволення (на матеріалі англomовної художньої прози). *Young*, 47(7), 239–243.

29. Тащенко, Г. (2021). Актуальні проблеми теорії перекладу.

<https://foreignlanguages.karazin.ua/resources/0c37937364cc42f253bc671bbc9bdd17.pdf>

f

30. Цинтар, Н. (2018). *Синтаксичні засоби вираження емотивності в англійських творах*.

http://ddpu-filolvisnyk.com.ua/uploads/arkhiv-nomerov/2018/NV_2018_10/35.pdf

31. Шапошник, О. (2017). *Емотивність літератури та проблема її відтворення у перекладі*.

<http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/handle>

32. Шидловська, В. (2014). *Поняття емоції, емоційності та емотивності у сучасній лінгвістиці*.

<http://eprints.zu.edu.ua>

33. Яскевич, Ю. (2010). Особливості вивчення семантики емоцій у когнітивній парадигмі. *Вісник ЛНУ імені Т. Шевченка*, 14(201), 63–70.

34. Allen, E. (Ed.). (2010). *To Be Translated or Not: PEN/IRL Report on the International Situation of Literary Translation*.

35. Arnold, M. (1960). *Emotion and Personality* (Vol. 1–2). New York: Columbia University Press.

36. Baker, M. (2011). *In Other Words: A Coursebook on Translation*. London/New York: Routledge.

37. Cowie, R., & Cornelius, R. (2003). Describing the emotional states that are expressed in speech. *Speech Communication*, 40, 5–32.

38. Diller, H. (1992). *Emotions and the Linguistics of English*. Tuebingen: Niemeier.

39. Edwards, D. (1997). *Discourse and Cognition*. London: Sage.

40. Fairclough, N. (1992). Discourse and Text: Linguistic and Intertextual Analysis within Discourse Analysis. *Discourse and Society*, 3, 192–217.

41. Frijda, N. (2007). *The Laws of Emotion*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

42. Hajiyeu, A. (2015). *Explanatory Dictionary of Linguistic Terms*. Tashkent: Teacher.

43. Literary Translation: Old and New Challenges.
<https://ijaes2011.net/volume13/issue1/4.pdf>

44. Lyutviyeva, Y. (2020). *Means of Expressing Emotionality in Translation*.
<http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/>
45. Mamajonov, A. (2019). *Text Linguistics*. Tashkent: Science.
46. Melko, K. (2020). *Expressiveness and Emotionality as Linguistic Notions*.
<http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/download/74/1357/3017-1?inline=1>
47. Pikalova, A. (2021). *The Distinction of the Concepts "Emotionality," "Expressiveness," and "Emotiveness" in Modern Linguistics*.
<http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/117/3172/6702-1?inline=1>
48. Radzievska, O. (2020). *The Lexical and Semantic Problems of Translation and the Ways of Their Solving*.
<http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v44/30.pdf>
49. Reevy G., Malamud O, & Ito, Y. (2011). *Encyclopedia of Emotion* (Vols. 1–2). Westport, CT: ABC-CLIO/Greenwood Press.
50. Robinson, M., Watkins, E., & Harmon-Jones, E. (Eds.). (2013). *Handbook of Cognition and Emotion*. New York/London: The Guilford Press.
51. Wierzbicka, A. (1999). *Emotions Across Languages and Cultures: Diversity and Universals*. Cambridge: Cambridge University Press.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Овенс, Д. (2021). *Там, де співають раки*. Київ.
2. Owens, D. (2018). *Where the Crawdads Sing*.

<https://ia803106.us.archive.org/27/items/wherethecrawdadsing/Where-the-Crawdads-Sing.pdf>

ДОДАТКИ

1) Marsh is a space of light, where grass grows in water, and water flows into the sky. Slow-moving creeks wander, carrying the orb of the sun with them to the sea, and longlegged birds lift with unexpected grace – as though not built to fly – against the roar of a thousand snow geese» (Owens, 2018, с. 12) – «Марші – аж ніяка не трясовина. Марші – це сповнене світла місце, де з вод, що липнуть просто до небес, буяють трави. Неспішні потоки несуть із собою до моря золотавий диск сонця, а двоногі птахи здіймаються під хмари з небаченою грацією – так, ніби вони створені для чогось величнішого, ніж політ, і там, у блакитній широчині, їх зустрічають пісні сотень легкокрилих гусей». (Овенс, 2021, с. 8).

2) «Yeah, but that vixen got 'er leg all tore up. She'd've starved to death if she'd tried to feed herself 'n' her kits. She was better off to leave 'em, heal herself up, then whelp more when she could raise 'em good. Ma ain't starvin', she'll be back.» Jodie wasn't nearly as sure as he sounded, but said it for Куа. Her throat tight, she whispered, «But Ma's carryin' that blue case like she's goin' somewheres big». (Owens, 2018, с. 14) – «Так, проте бідолаха розпорола собі лапу. Вона б померла з голоду, якби спробувала прогодувати і себе, й малих. Тож їй довелося покинути малят, щоб видужати й народити нових дитинчат, про яких вона зможе ліпше піклуватися. Мама не вмирає з голоду, вона повернеться. – Попри те що брат аж ніяк не був у цьому впевнений, він говорив це, щоб заспокоїти Каю. Її горло стиснулося, і вона прошепотіла: «Але мама взяла цю блакитну валізу, наче збирається кудись дуже далеко». (Овенс, 2021, с. 11).

3) «Standing on the stool, she stopped scrubbing grits from the pot and lowered it into the basin of worn-out suds. No sounds now but her own breathing. Who had left the shack?» (Owens, 2018, с. 13) – «Стоячи на ослінчику, вона на мить припинила відчищати пригорілу кашу від каструлі й опустила її в мийку, наповнену каламутною мильною водою. Тепер не чути було жодного звуку, окрім її власного дихання. Хто ж це пішов?» (Овенс, 2021, с. 10)

4) «They lived with Ma and Pa, squeezed together like penned rabbits, in the rough-cut shack, its screened porch staring big-eyed from under the oaks». (Owens, 2018, с. 14) – «Разом з мамою і татом вони тулилися у тісній, абияк складеній хатинці з верандою, що визирала з-під віт високих дубів». (Овенс, 2021, с. 11).

5) «I dunno. She's wearin' her gator shoes» (Owens, 2018, с. 14) – «А раптом ні? На ній були крокодилячі черевички». (Овенс, 2021, с. 11).

6) «Walking into the kitchen the next morning, he hollered, “Whar’s ev’body got to?” “I don’t know,” she said, not looking at him. “Ya don’t know much as a cur-dawg. Useless as tits on a boar hog.» (Owens, 2018, с. 21) – «Зайшовши до кухні наступного ранку, він закричав: А де це всі поділися?» «Не знаю», – відповіла Кая, відводячи очі. «Ти нічого не знаєш, шолудиво собако. З тебе користі – ніякої!». (Овенс, 2021, с. 21)

7) «She scolded the boys. “I’ve a mind to tell y’all’s mamas about this. Or better, yo’ papas. Ridin’ fast like that on the sidewalk, nearly runnin’ me over. What ya got to say for yo’self, Chase?” He had the sleekest bike—red seat and chrome handlebars, raised up. “We’re sorry, Miss Pansy, we didn’t see ya ’cause that girl over yonder got in the way.” Chase, tanned with dark hair, pointed at Куа, who had stepped back and stood half inside a myrtle shrub». (Owens, 2018, с. 24) – «Вона заходилася сварити хлопців: «Я неодмінно розкажу про це вашим мамам. Ба більше, вашим татам! Гасаєте тротуаром, мов навіжені. Мало не збили мене з ніг! Тобі є що сказати на свій захист, Чейзе?» У чорнявого засмаглого хлопчини, до якого вона зверталася, був велосипед найкращий – блискучий, із червоним сидінням та хромованим кермом. Він ніяково промимрив: «Вибачте, міс Пенсі, ми вас не помітили, бо ота дівчина плуталася під ногами». І Чейз показав на Каю, котра відступила на кілька кроків назад і від зніяковіння мало не втиснулась у миртовий кущ на узбіччі». (Овенс, 2021, с. 25).

8) «The rotted legs of the old abandoned fire tower straddled the bog, which created its own tendrils of mist. Except for cawing crows, the hushed forest seemed to hold an expectant mood as the two boys, Benji Mason and Steve Long, both ten, both blond, started up the damp staircase on the morning of October 30, 1969.» (Owens, 2018, с. 27);

9) «They had known Chase since he was born. Had watched his life ease from charming child to cute teen; star quarterback and town hot shot to working for his parents. Finally, handsome man wedding the prettiest girl. Now, he sprawled alone, less dignified than the slough. Death's crude pluck, as always, stealing the show.» (Owens, 2018, с. 29).

10) «A few days after her birthday, out alone barefooting in mud, Kya bent over, watching a tadpole getting its frog legs. Suddenly she stood. A car churned through deep sand near the end of their lane. No one ever drove here. Then the murmur of people talking – a man and a woman –drifted through the trees. Kya ran fast to the brush, where she could see who was coming but still have ways to escape. Like Jodie taught her» (Owens, 2018, с. 31) – «Минув тиждень від дня народження Каї. Вона саме стояла на річковій мілині, мало не по щиколотки зануївши босі ноги в мул, і спостерігала за пуголовком, який невдовзі мав обернутися на жабу. Раптом вона підскочила на місці. Десь здалеку долтнув звук автомобіля, що намагався проїхати піщаною стежкою. Тут ніхто ніколи не їздив. Потім з-поміж дерев долинув нерозбірливий шум голосів – чоловічого та жіночого. Кая миттю чкурнула в найближчі зарості, звідки можна було побачити, хто наближається, і за потреби – накивати п'ятами. Цього навчив її Джоді». (Овенс, 2021, с. 31);

11) «She had no notion how to talk to kids, certainly not to a teacher, but she wanted to learn to read and what came after twenty–nine». (Owens, 2018, с. 31) «Кая зеленого поняття не мала, як розмовляти з дітьми, а з учителями й поготів. Проте вона дуже хотіла навчитися читати, а ще – дізнатися, яке число буде після двадцяти дев'яти». (Овенс, 2021, с. 31).

12) «Mrs. Culpepper held out her hand. Kya stared at it. She hadn't touched another person in weeks, hadn't touched a stranger her whole life. But she put her small hand in Mrs. Culpepper's and was led down the path to the Ford Crestliner driven by a silent man wearing a gray fedora. Sitting in the backseat, Kya didn't smile and didn't feel like a chick tucked under its mother's wing». (Owens, 2018, с. 32) – «Місіс Кулпеппер простягнула руку, і Кая втупилась у неї поглядом. Минуло вже багато тижнів, відколи вона відчувала дотик іншої людини, а торкатися незнайомиці їй не

доводилося ще ніколи в житті. Але вона поклала свою маленьку долоньку в руку місіс Кулпеппер і пішла з нею піщаною стежиною до машини, за кермом якої сидів мовчазний чоловік у сірому фетровому капелюсі. Дорогою, зіщулившись на задньому сидінні, Кая жодного разу не посміхнулася, бо почувалася дуже незатишно». (Овенс, 2021, с.36)

13) «About eleven o'clock the warm-buttery smell of baking yeast rolls and pie pastry filled the halls and seeped into the room. Кая's stomach panged and fitted, and when the class finally formed a single file and marched into the cafeteria, her mouth was full of saliva». (Owens, 2018, с. 33) – «Близько одинадцятої з коридору до класної кімнати долинув апетитний аромат свіжих булочок та пиріжків. У Каї одразу ж скрутило живіт, а коли клас нарешті вишикувався в одну лінію і рушив до їдальні, її рот наповнився слиною». (Овенс, 2021, с. 37)

14) «The rest of the day, she never opened her mouth. Even when the teacher asked her a question, she sat mute. She reckoned she was supposed to learn from them, not them from her. Why put maself up for being laughed at? she thought» (Owens, 2018, с. 34); - «До кінця уроків дівчинка не промовила жодного слова. Навіть коли міс Еріел про щось її запитувала, вона, не бажаючи знову виставляти себе на посміховисько, сиділа мовчки. Кая вважала, що це вона має слухати те, що розповідає вчителька, а не навпаки». (Овенс, 2021, с. 39)

15) «This is plumb outta kilter» (Owens, 2018, с. 40) – «Ця звістка – наче грім серед ясного неба» (Овенс, 2021, с. 46).

16) «He was a standout in town, the tom turkey» (Owens, 2018, с. 144) – «У Барклі–Коуві його вважали зіркою, місцевою знаменитістю» (Овенс, 2021, с. 192).

17) «The memories of dancing the jitterbug with Ма melted into the flames» – «спогади Каї про те, як вони із мамою танцювали джитербаг, перетворилися на попіл».

18) «But Jackson mostly ignored crimes committed in the swamp. Why interrupt rats killing rats?» (Owens, 2018, с. 28) – «Проте шериф Джексон зазвичай ігнорував злочини, що коїлись у глушині. Нащо заважати болотяним шурам гризтись між собою?» (Овенс, 2021, с. 30).

19) «Every smack a stab in the turkey hen's heart» (Owens, 2018, с. 87)– «Кожен стук у двері – удар гострими кігтями в серце індички». (Овенс, 2021, с. 113)

20) «Impossibly lean, his frame seemed to flop about from poor gravity» (Owens, 2018, с. 19) – «Він був не в змозі триматися рівно і так розхитувався, що, здавалося, от–от впаде». (Овенс, 2021, с. 19)

21) «Some of them were already making bets about who would be the first to get her cherry» (Owens, 2018, с. 113) – «Деяким уже кортіло стати в неї першим, і вони прикидали, кому ж пощастить» (Овенс, 2021, с. 150).

22) «Claiming territory hadn't changed much since the 1500s. The scattered marsh holdings weren't legally described, just staked out natural – a creek boundary here, a dead oak there – by renegades» (Owens, 2018, с. 14) – «Ця територія мало змінилася за останні п'ять століть. Безладно розкидані серед боліт ділянки землі не були описані в жодних земельних актах». (Овенс, 2021, с. 12).

23) «It was now 1952, so some of the claims had been held by a string of disconnected, unrecorded persons for four centuries. Most before the Civil War. Others squatted on the land more recently, especially after the World Wars, when men came back broke and broke–up. The marsh did not confine them but defined them and, like any sacred ground, kept their secrets deep. No one cared that they held the land because nobody else wanted it. After all, it was wasteland bog» (Owens, 2018, с. 15) – «Ішов 1952 рік, і деякі ділянки за понад чотири століття змінили не один десяток випадкових, ніби не зареєстрованих власників. Більшу частину земель було заселено ще до Громадянської війни. Решту зайняли набагато пізніше, особливо в період після Першої і Другої світових воєн, коли понівечені солдати поверталися додому з порожніми кишнями». (Овенс, 2021, с. 13).

24) «THE NEXT MORNING, Kya took up her post again on the steps, her dark eyes boring down the lane like a tunnel waiting for a train. The marsh beyond was veiled in fog so low its cushy bottom sat right on the mud. Barefoot, Kya drummed her toes, twirled grass stems at doodlebugs, but a six–year–old can't sit long and soon she moseyed onto the tidal flats, sucking sounds pulling at her toes. Squatting at the edge of the clear

wate» (Owens, 2018, с. 17) – «Наступного дня Кая рано-вранці вже була на своєму посту. Своїми темними очима вона буравила стежину, неначе тунель, готовий поглинути потяг. Удалині, над болотом, ледь його торкаючись, вився легкий туман. Спочатку, сидячи на ганку, дівчинка перебирала пальцями босих ніг, заплітала стебла травинок і спостерігала за комахами. Проте шестирічні діти не можуть довго лишатися на одному місці, тож Кая попленталася на завод» (Овенс, 2021, с. 16).

25) «Ya wanta play explorers?» he asked. «Ya said ya're too old to play 'splorers» «Nah, I just said that. Never too old. Race ya!» (Owens, 2018, с. 17) – «Хочеш пограти в дослідників?» – підійшовши, запитав він. «Ти ж казав, що ти вже завеликий, для дослідників». «Та ні, то я так. Нуж-бо, бігом!» (Овенс, 2021, с. 16).

26) «On the morning when Jodie was the only sibling left, Kya awakened to the clatter-clank and hot grease of breakfast. She dashed into the kitchen, thinking Ma was home frying corn fritters or hoecakes. But it was Jodie, standing at the woodstove, stirring grits. She smiled to hide the letdown, and he patted the top of her head, gently shushing her to be quiet: if they didn't wake Pa, they could eat alone» (Owens, 2018, с. 19). – «Того ранку, коли з братів і сестер у домі, окрім Каї, залишився тільки Джоді, вона прокинулася від брязкоту посуду та шкварчання сала. Дівчинка прожогом метнулася на кухню, впевнена, що це мама нарешті повернулася додому і смажить бекон чи маїсові коржички на сніданок. Проте біля грубки вона побачила Джоді, котрий помішував кукурудзяну кашу. Кая ніяково усміхнулася, щоб приховати розчарування, а брат легенько погладив її по голові...» (Овенс, 2021, с. 18).

27) «LATER, NEAR SUNSET, Jodie found Kya on the beach staring at the sea. As he stepped up beside her, she didn't look at him but kept her eyes on the roiling waves. Still, she knew by the way he spoke that Pa had slugged his face» (Owens, 2018, с. 20) – «Надвечір, Джоді знайшов сестру на пляжі. Вона сиділа на піску, споглядаючи розбурхані хвилі. Він підійшов трохи ближче й зупинився позаду. І хоча дівчинка навіть не глянула на нього, від самого тону братового голосу, було зрозуміло, що він таки не уникав батькових стусанів» (Овенс, 2021, с. 19).

28) «A gnawing hunger – such a mundane thing – surprised her. She walked to the kitchen and stood at the door. All her life the room had been warmed from baking

bread, boiling butter beans, or bubbling fish stew. Now, it was stale, quiet, and dark. “Who’s gonna cook?” she asked out loud. Could have asked, Who’s gonna dance?» (Owens, 2018, с. 20) – «Тамований голод – така буденна річ – вивів дівчинку із заціпеніння. Вона пройшла на кухню й задумливо спинилася біля дверей. Усе її життя цю кімнату сповнювало тепло свіжого хліба, пара від квасолі, що кипіла в казанку, чи пахощі тушкованої риби. Тепер тут було порожньо, тихо і темно. «Хто буде готувати?» – запитала вона вголос. А втім, так само могла б запитати: «А хто буде танцювати?»» (Овенс, 2021, с. 20)

29) «Kya had done the laundry plenty with Ma, so knew how to scrub clothes on the rub board under the yard spigot with bars of lye soap. Pa’s overalls were so heavy wet she couldn’t wring them out with her tiny hands, and couldn’t reach the line to hang them, so draped them sopping over the palmetto fronds at the edge of the woods» (Owens, 2018, с. 25) – «Кая багато прала з Мамою, тож знала, як натирати одяг на дощі для натирання під краном у дворі шматками лужного мила. Батьківський комбінезон був настільки мокрим, що вона не могла віджати його своїми крихітними руками, і не могла дотягнутися до мотузки, щоб повісити, тому накинула його на листя пальмети на краю лісу» (Овенс, 2021, с. 27).

30) «Surely Ma would come back for her birthday, so the morning after the harvest moon she put on the calico dress and stared down the lane. Kya willed Ma to be walking toward the shack, still in her alligator shoes and long skirt. When no one came, she got the pot of grits and walked through the woods to the seashore. Hands to her mouth, she held her head back and called, “Kee–ow, kee–ow, kee–ow.” Specks of silver appeared in the sky from up and down the beach, from over the surf» (Owens, 2018, с. 26) – «Кая була переконана, що мама повернеться на її день народження, тож вранці після повні вона одягла ситцеву сукенку і, вмостившись на ганку, прикіпіла поглядом до стежки в очікуванні мами. Понад усе у світі їй хотілося побачити, як мама прямує до хатини, вдягнена в ту саму довгу спідницю й черевики зі штучної крокодилячої шкіри на високих підборах. Але ніхто не прийшов, і тоді Кая взяла казанок із кашею і подалася на пляж. Піднявши руки до рота, вона відкинула голову назад і

прокричала: «Кі-уу, кі-уу, кі-уу». Сріблясті плями з'явилися в небі зверху й вниз від пляжу над прибоєм» (Овенс, 2021, с. 28)

31) «With that, they grabbed their bikes, pedaled hard down the syrupy sand track back to Main, through town, and ran inside the low-slung building... Nefty and of medium height, he had reddish hair, his face and arms splotted with pale freckles, and sat thumbing through a Sports Afield» (Owens, 2018, с. 28). – «Не гаючи часу, хлопці осідлали велосипеди й чимдуж помчали вогкою піщаною стежкою назад до міста, пронеслись по Мейн-стріт, зробили ще кілька поворотів і, спинившись перед приземкуватою будівлею, забігли всередину. Шериф Ед Джексон – огрядний чоловік середнього зросту - він мав руде волосся, його обличчя й руки були всіяні світлим ластовинням, і він сидів, гортаючи журнал «Спортивне полювання»» (Овенс, 2021, с. 30).

32) «Limbs of oak and wild holly screeched against the patrol truck as the sheriff maneuvered down the sandy track with Dr. Vern Murphy, lean and fit with graying hair, the town's only physician, sitting beside him. Each man swayed to the tune of the deep ruts, Vern's head almost banging against the window. Old friends about the same age, they fished together some and were often thrown onto the same case. Both silent now at the prospect of confirming whose body lay in the bog.» (Owens, 2018, с. 28). – «Гілки дуба та дикого падуба скрипіли об патрульну вантажівку, коли шериф маневрував піщаною доріжкою з доктором Верном Мерфі, худим і підтягнутим із сивим волоссям, єдиний лікар міста, який сидить поруч з ним. Кожен погойдувався під мелодію глибоких колій, голова Верна мало не вдарилася об вікно. Старі друзі приблизно одного віку, вони ловили рибу разом і часто їх кидали в один ящик. Обидва зараз мовчать перед перспективою підтвердити, чиє тіло лежало в болоті» (Овенс, 2021, с. 30).

33) «They had known Chase since he was born. Had watched his life ease from charming child to cute teen; star quarterback and town hot shot to working for his parents. Finally, handsome man wedding the prettiest girl. Now, he sprawled alone, less dignified than the slough. Death's crude pluck, as always, stealing the show» (Owens, 2018, с. 29) – «Вони знали Чейза від самого народження. Спостерігали, як із чарівного малюка

він перетворився на симпатичного підлітка, потім – на зіркового квотербека і місцевого серцеїда. Згодом, подорослішавши, він долучився до справи своїх батьків. А не так давно цей привабливий юнак одружився з найгарнішою в місті дівчиною. Та з'ясувалося, що смерть мала на нього свої плани» (Овенс, 2021, с. 32).

34) «She reared up, pushing him with both hands. Suddenly he slugged her face with his right fist. A sick popping sound rang out inside her head. Her neck snapped back, and her body was thrown backward onto the ground. Just like Pa hitting Ma. Her mind blanked for seconds against a pounding pain; then she twisted and turned, trying to squirm out from under him, but he was too strong. Holding both her arms over her head with one hand, he unzipped her shorts and ripped down her panties as she kicked at him. She screamed, but there was no one to hear. Kicking at the ground, she struggled to free herself, but he grabbed her waist and flipped her over onto her stomach. Shoved her throbbing face into the dirt, then reached under her belly and pulled her pelvis up to him as he knelt behind» (Owens, 2018, с. 234) – «Зробивши ривок, Кая штовхнула його обома руками. Зненацька Чейз вдарив її кулаком в обличчя. У голові щось клацнуло, наче її прошив постріл, і відкинуло назад. Вона повалилася навznak на землю. Саме так щоразу все відбувалося, коли батько бив маму. Свідомість Каї ніби вимкнулася – її накрила хвиля гострого болю, що запульсував у скронях. Утім за кілька секунд дівчина спромоглася опанувати себе. Вона вигнулася і, звиваючись, спробувала висковзнути з-під свого нападника. Та він був сильніший. Тримавши її обидві руки над головою однією рукою, він розстебнув її шорти та зірвав з неї трусики, в той час як вона ні на мить не переставала батожити його ногами. Вона кричала, але ніхто не чув. Вдаряючись ногами об землю, вона намагалася звільнитися, але він схопив її за талію й перекинув на живіт. Заштовхнула її пульсуюче обличчя в бруд, потім просунула руку під її живіт і підтягнула її таз до себе, коли він став на коліна позаду. (Овенс, 2021, с. 318).

35) «Moss–draped trees hugged the bank, and their low–hanging limbs formed a cave close to the shore through which she glided, searching the thickets for small orange mushrooms on slender stalks. And finally she saw them, bold and brilliant, clinging to the sides of an old stump, and, after beaching her boat, sat cross–legged in the cove,

drawing them» (Owens, 2018, с. 233) – «Порослі мохом дерева обіймали берег, а їхні низько звисаючі гілки утворювали печеру біля берега, крізь яку вона ковзала, шукаючи в заростях яскраво-оранжеві гриби на тендітних ніжках. Нарешті вони зблиснули привітним вогником обабіч трухлявого пенька. Відтак, Кая хутко витягнула ярлик на берег і, схрестивши ноги, присіла поряд із пеньком, щоб замалювати їх» (Овенс, 2021, с. 316).

36) «By 11:30 seven women and five men sat in the jury box. From there Kya could see them and stole glances at their faces. Most of them she recognized from the village, though she knew few of the names. Mrs. Culpepper sat squarely in the middle and gave slight comfort to Kya. But next to her sat Teresa White, blond wife of the Methodist preacher, who years ago had rushed from the shoe shop to whisk her daughter away from Kya as she stood on the curb after having lunch in the diner with Pa – that one and only time. Mrs. White, who had told her daughter that Kya was dirty, now sat on the jury» (Owens, 2018, с. 232). – «До пів на дванадцятю на лаві присяжних з'явилося сім жінок і п'ять чоловіків. Зі свого місця Кая добре їх бачила і крадькома кидала тепер короткі погляди, щоб роздивитись обличчя цих людей. Більшість із них вона пам'ятала з випадкових зустрічей у місті, хоча знала небагато імен. Місіс Калпеппер сіла прямо посередині й трохи втішила Каю. Проте поруч із наглядачкою витягнулася у струну Тереза Вайт, дружина пастора місцевої методистської церкви. Вона багато років тому кулею вилетіла із взуттєвої крамниці й забрала свою дочку подалі від Каї, котра саме вийшла із закускової після першого й останнього обіду там разом із батьком. Місіс Вайт, яка сказала своїй доньці, що Кая «брудна», тепер сиділа серед присяжних» (Овенс, 2021, с. 314).

37) «Judge Sims called for a lunch recess until 1:00 P.M. The diner would bring over tuna fish, chicken salad, and ham sandwiches for the jurors, who would eat in the deliberation room. To be fair to the town's two eating establishments, the Dog-Gone Beer Hall would deliver hot dogs, chili, and shrimp po'boys on alternative days. They always brought something for the cat, too». (Owens, 2018, с. 232) – «По тому суддя Сімс оголосив, що до першої години триватиме перерва на обід. Закусочна приносила тунця, курячий салат і бутерброди з шинкою для присяжних, які їли в нарадчій

кімнаті. Щоб не обділяти жоден із двох місцевих закладів, їжу до суду замовляли з них по черзі. Наступного дня з пабу «Голодний пес» мали доставити гарячі ходтоги, чилі та фірмові сендвічі з креветками. Між іншим, коту теж було заведено приносити щось смачненьке» (Овенс, 2021, с. 315).

38) «Kya couldn't see Mrs. Culpepper or anyone in the main gallery unless she turned around, which of course she'd never do. But she remembered clearly the last time Mrs. Culpepper sat in the car while the man in the fedora tried to chase her down. Kya had been as easy on the old man as she could, taking off noisily through brambles to give him a clue, then circling back and hiding in some bushes next to the car. But Fedora ran in the opposite direction toward the beach». (Owens, 2018, с. 231) – «Кая не могла побачити місіс Калпеппер або будь-кого в головній галереї, якщо вона не обернулася, чого вона, звичайно, ніколи б не зробила. Але вона чітко пам'ятала, коли востаннє місіс Калпеппер сиділа в машині, коли чоловік у фєдорі намагався її переслідувати. К'я була настільки м'якою зі старим, наскільки могла, шумно пролітаючи через ожинину, щоб дати йому підказку, потім повернулася назад і сховалася в кущах біля машини. Але Федора побігла в протилежний бік до пляжу» (Овенс, 2021, с. 313).

39) “We will begin the jury selection.” Judge Sims turned toward the first two rows filled with potential jurors. As he read off a list of rules and conditions, Sunday Justice jumped down from the windowsill with a thud and, in one fluid motion, leapt onto the judge's bench. Absentmindedly, Judge Sims stroked the cat's head as he continued». (Owens, 2018, с. 231) – «Ми розпочнемо судове засідання з відбору присяжних». Суддя Сімс обернувся до перших двох рядів, заповнених потенційними присяжними. Поки він зачитував список правил і умов, Санді Джастіс із глухим стуком стрибнув з підвіконня й одним плавним рухом стрибнув на лаву судді. Продовжуючи, суддя Сімс неухважно погладив kota по голові» (Овенс, 2021, с. 312).

40) «Bailiff Jones called, “All rise. This court is in session. The Honorable Judge Harold Sims presiding.” Sudden silence fell. The chamber door opened and Judge Sims entered and nodded for everyone to sit, and asked both the prosecuting and defense attorneys to approach the bench. A large-boned man with a round face and bold white

sideburns, he lived in Sea Oaks but had officiated over Barkley Cove cases for nine years. He was generally considered to be a no–nonsense, levelheaded, and fair arbitrator. His voice boomed across the room». (Owens, 2018, с. 230) – «Нарешті розпорядник виголосив «Усім підвестися. Розпочинається судове засідання. Головуючий, поважний суддя Гарольд Сімс». Довкола одразу запала тиша. Відчинилися двері нарадчої кімнати, і до зали увійшов суддя. Кивком голови давши присутнім знак сідати, він покликав до себе адвоката й прокурора. Кремезний чолов'яга з широким обличчям і густими білими баками, Сімс жив у Сі–Оуксі, проте останні дев'ять років головував під час засідань у Барклі–Коуві й за цей час здобув репутацію серйозного, поміркованого та справедливого арбітра. Зичий голос Сімса лунко прокотився залом» (Овенс, 2021, с. 311).

41) «Lightning struck the original courthouse in 1912, burning much of the wooden structure to ashes. Rebuilt the next year on the same square at the end of Main Street, it was a brick two–story with twelvefoot windows trimmed in granite. By the 1960s, wild grasses and palmettos, and even a few cattails, had moved in from the marsh and taken over the once–groomed grounds. A lily–choked lagoon flooded in spring and, over the years, had eaten part of the sidewalk». (Owens, 2018, с. 229) – «Блискавка влучила в будівлю суду в 1912 році, спаливши більшу частину дерев'яної конструкції дотла. Перебудований наступного року на тій самій площі в кінці Мейн–стрит, це був цегляний двоповерховий будинок із дванадцятифутовими вікнами, обробленими гранітом. До 1960–х років дикі трави, пальми і навіть кілька рогозів переселилися з боліт і зайняли колись доглянуту землю. Затоплена ліліями лагуна навесні затопилася і з роками з'їла частину тротуару» (Овенс, 2021, с. 310).

42) «When he first visited Куа in jail two months ago, he'd been led into a small dark room, where she sat at a table. She had not looked up at him. Tom had introduced himself, saying he would represent her, but she didn't speak or raise her eyes. He had an overpowering urge to reach out and pat her hand, but something–maybe her upright posture or the way she stared, vacant–eyed–shielded her from touch. Moving his head at different angles–trying to capture her eyes–he explained the court procedures, what she should expect, and then asked her some questions. But she never answered, never moved,

and never looked at him. As they led her from the room, she turned her head and glimpsed through a small window where she could see the sky. Seabirds shrieked over the town harbor, and Kya seemed to be watching their songs». (Owens, 2018, с. 228) – «Уперше він побачив Каю у в'язниці два місяці тому, його завели в маленьку темну кімнату, де вона сиділа за столом. Вона не дивилася на нього. Том представився, сказавши, що представлятиме її, але вона не сказала й не підняла очей. Томові враз запраглося злегка торкнутися її руки, але щось, можливо, пряма, скута постава дівчини чи те, як вона порожнім поглядом дивилася просто себе, - стримало його порив. Рухаючи головою під різними кутами, намагаючись захопити її очі, він пояснив судові процедури, чого їй очікувати, а потім поставив їй кілька запитань. Але вона не відповіла, не поворухнулася і не подивилася на нього. Коли її виводили з кімнати, вона повернула голову й глянула в маленьке віконце, звідки було видно небо. Морські птахи кричали над міською гаванню, і Кая, здавалося, спостерігав за їхніми піснями» (Овенс, 2021, с. 308).

43) «Kya's eyes blinked shut against sharp light that poured from overhead lamps and windows as tall as the ceiling. For two months she'd lived in dimness, and now, opening her eyes again, caught a soft edge of the marsh outside. Rounded oaks sheltering shrub-sized ferns and winter holly. She tried to hold the vital green a second longer but was led by firm hands toward a long table and chairs where her attorney, Tom Milton, sat. Her wrists were cuffed in front, forcing her hands into an awkward prayer pose». (Owens, 2018, с. 227) – «Кая зіщулилася від сліпучого світла, що його випромінювали численні лампи та височезні, від підлоги до стелі, вікна. Два місяці вона жила в темряві, а тепер, знову розплющивши очі, вловила надворі м'який краєчок болота. Округлі дуби, що приховують чагарникові папороті та зимовий падуб. Вона спробувала втримати життєво важливий зелений на секунду довше, але тверді руки повели її до довгого столу та стільців, де сидів її адвокат Том Мілтон. Її зап'ястки були скуті спереду, що змушувало її руки приймати незручну молитовну позу» (Овенс, 2021, с. 307).

44) «Knowing their boats were faster, she hunched forward into the ragged wind. Maybe she could lose them in this soup or dive into the sea and make a swim for it. Her

mind raced through the details of jumping in, which seemed her best chance. This close to shore, there'd be a backwash or rip, which would zip her along underwater, much faster than they'd think she could swim. Popping up to breathe now and then, she could get to land and sneak out on a brushy shore». (Owens, 2018, с.226) – «Розуміючи, що інші човни набагато швидші, вона стрімголов помчала назустріч бурі. Може, їй пощастить загубитися в круговерті вітру та хвиль чи навіть кинутися в море і влав дістатися берега? Її голова перебирала подробиці стрибка, який здавався їй найкращим шансом на порятунок. Так близько до берега може відбутися зворотний потік або розрив, який занесе її під воду набагато швидше, ніж вони думають, що вона зможе плисти. Вискакуючи час від часу, щоб подихати, вона могла дістатися до берега й непомітно вилізти на берег із кущами (Овенс, 2021, с. 305).

45) «Rodney Horn, a retired mechanic, spent most of his days fishing with his pal Denny Smith. The villagers knew him as quiet and settled, always in bib overalls. Never missed church, but wore his overalls there as well, with a nice fresh shirt ironed and starched stiff as a plank by his wife, Elsie». (Owens, 2018, с. 223) – «Родні Хорн, механік на пенсії, проводив більшу частину своїх днів на риболовлі зі своїм другом Денні Смітом. Селяни знали його тихим і спокійним, завжди в комбінезоні. Ніколи не пропускав церкви, але також носив там свій комбінезон, а також гарну свіжу сорочку, випрасувану та накрохмалену, жорстку, як дошка, його дружина Елсі» (Овенс, 2021, с. 303).

46) «Still kneeling on the floor, he read it again. He held the paper next to his heart, throbbing inside his chest. He looked out the window, making certain no one was coming down the lane – not that they would, why would they? But to be sure. Then he opened the small box, knowing what he would find. There, laid out carefully on cotton, was the shell necklace Chase had worn until the night he died». (Owens, 2018, с. 324) – «Не підводячись із колін, він прочитав це ще раз. Тоді притиснув до свого серця, охопленого болісним хвилюванням. Відтак визирнув у вікно, переконавшись, що ніхто не йде смугою – не те, що вони будуть, чому вони будуть? Але щоб бути впевненим. Тоді він відкрив скриньку, знаючи, що там знайде. Там, акуратно

розкладене на бавовні, було намисто з мушлі, яке Чейз носив до ночі своєї смерті» (Овенс, 2021, с. 428).

47) «Tate sat at the kitchen table for a long while, taking it in, imagining her riding on night buses, catching a riptide, planning around the moon. Softly calling to Chase in the darkness. Pushing him backward. Then, squatting in mud at the bottom, lifting his head, heavy with death, to retrieve the necklace. Covering her footprints; leaving no trace». (Owens, 2018, с. 324) – «Тейт опустився за кухонний стіл, розглядаючи це, уявляючи як Кая їде на нічних автобусах, як пливе до вежі, підхоплена швидкою підводною течією, планує кожен свій крок, покладаючись на місяць та припливи. Тихо кличе Чейза в темряві. Штовхає його назад. Потім, присівши в мул на дні, піднявши голову, важку від смерті, щоб дістати намисто. Закриваючи її сліди; не залишаючи слідів» (Овенс, 2021, с. 428).

48) «Breaking kindling into bits, Tate built a fire in the old woodstove and, envelope by envelope, burned the poems. Maybe he didn't need to burn them all, maybe he should have destroyed just the one, but he wasn't thinking clearly. The old, yellowed papers made a great whoosh a foot high, then smoldered. He took the shell off the rawhide, dropped the rawhide in the fire, and put the boards back in the floor». (Owens, 2018, с. 324) – «Підклавши у стару грубку трісок, Тейт розклав вогонь у старій дров'яній печі й, конверт за конвертом, спалив вірші. Можливо, йому не потрібно було спалювати їх усіх, можливо, він мав знищити лише одну, але він не мислив ясно. Старі пожовклі папери видали потужний свист у фут заввишки, а потім тліли. Він зняв шкаралупу з сириці, кинув сирицю у вогонь, а дошки знову поклав на підлогу». (Овенс, 2021, с. 429).

49) «Then, in near dusk, he walked to the beach and stood on a sharp bed of white and cracked mollusks and crab pieces. For a second he stared at Chase's shell in his open palm and then dropped it on the sand. Looking the same as all the others, it vanished. The tide was coming in, and a wave flowed over his feet, taking with it hundreds of seashells back into the sea. Kya had been of this land and of this water; now they would take her back. Keep her secrets deep». (Owens, 2018, с. 324). – «А тоді в сутінках, він пішов на берег і став на гострому ліжку з білих і потрісканих молюсків і шматочків

краба. Секунду він дивився на мушлю Чейза у своїй відкритій долоні, а потім кинув її на пісок. Виглядаючи так само, як і всі інші, він зник. Наближався приплив, і хвиля напливла на його ноги, забираючи з собою сотні черепашок назад у море. Кая була з цієї землі і з цієї води; тепер вони забрали б її назад. Глибоко зберігайте її секрети». (Овенс, 2021, с. 429)

50) «As night fell, Tate walked back toward the shack. But when he reached the lagoon, he stopped under the deep canopy and watched hundreds of fireflies beckoning far into the dark reaches of the marsh. Way out yonder, where the crawdads sing» (Owens, 2018, с. 324). – «Коли настала ніч, Тейт повернувся до халупи. Але коли він дістався лагуни, він зупинився під глибоким навісом і подивився, як сотні світлячків манили далеко в темні куточки болота. Вихід туди, де співають раки». (Овенс, 2021, с. 429).

51) «The officials at the courthouse had asked Tate to look for her will and birth certificate. In the old back bedroom, which had once been her parents', he rummaged through the closet and found boxes of her life stuffed in the bottom, almost hidden, under some blankets. He pulled them onto the floor and sat beside them» (Owens, 2018, с. 322). – «Службовці суду попросили Тейта пошукати її заповіт і свідоцтво про народження. У старій задній спальні, яка колись належала її батькам, він рився в шафі та знайшов коробки з її речами, заховані на самому дні, майже непомітні, під кількома ковдрами. Він витягнув їх на підлогу і сів поруч» (Овенс, 2021, с. 426).

52) «Ever so carefully he opened the old cigar box, the one where all the collecting began. The box still smelled of sweet tobacco and little girl. Among a few birds' feathers, insects' wings, and seeds was the small jar with the ashes from her ma's letter, and a bottle of Revlon fingernail polish, Barely Pink. The bits and bones of a life. The stones of her stream» (Owens, 2018, с. 322). – «Обережно, майже із ніжністю він відкрив стару коробку з-під сигар, з якої почалося все її колекціонування. Коробка досі пахла солодким тютюном і маленькою дівчинкою. Серед кількох пташиних пір'їн, крил комах та насіння стояла маленька банка з попелом від листа її матері та пляшечка лаку для нігтів від Revlon під назвою Barely Pink. Загублені спогади, важливі дрібниці. Камінчики, що таки не зрушили потік її життя» (Овенс, 2021, с. 426).

53) «Tucked in the bottom was the deed for the property, which Kya had put in a conservation easement, protecting it from development. At least this fragment of the marsh would always be wild. But there was no will or personal papers, which did not surprise him; she would not have thought of such things. Tate planned to live out his days at her place, knowing she had wanted that and that Jodie would not object». (Owens, 2018, с.322) – «На самому дні лежав документ про право власності на землю, яку Кая передала під охоронну угоду, захистивши її від забудови. Принаймні, цей шматочок болота завжди залишатиметься диким. Але заповіту чи особистих документів не було, що його не здивувало; вона б не подумала про такі речі. Тейт планував провести решту свого життя в її будинку, знаючи, що вона цього хотіла, і що Джоді не заперечував би» (Овенс, 2021, с. 426).

54) «Tate's devotion eventually convinced her that human love is more than the bizarre mating competitions of the marsh creatures, but life also taught her that ancient genes for survival still persist in some undesirable forms among the twists and turns of man's genetic code» (Owens, 2018, с. 320). – «З часом відданість Тейта зрештою переконала її, що кохання в людей не зводиться до боротьби за самиць, як у болотної живності, – воно значно більше, ніж набір дивних партнерів шлюбної поведінки. Життя також навчило її, що стародавні гени для виживання все ще зберігаються в деяких небажаних формах серед звивин людського генетичного коду» (Овенс, 2021, с. 424).

55) «Kya never went to Barkley Cove again in her life, and for the most part, she and Tate spent their time in the marsh alone. The villagers saw her only as a distant shape gliding through fog, and over the years the mysteries of her story became legend, told over and over with buttermilk pancakes and hot pork sausages at the diner. The theories and gossip over how Chase Andrews died never stopped» (Owens, 2018, с. 318). – «Кая більше ніколи в житті не поверталася до Барклі Ков, і здебільшого вона та Тейт проводили час на болотах наодинці. Місцеві бачили її лише як далеку постать, що ковзала крізь туман, а з роками таємниці її історії перетворилися на легенду, яку розповідали знову і знову за столом із млинцями на пахті та гарячими свинячими

ковбасками в закусточній. Теорії та плітки про те, як помер Чейз Ендрюс, не припинялися» (Овенс, 2021, с. 420).

56) «As time passed, most everyone agreed the sheriff never should've arrested her. After all, there was no hard evidence against her, no real proof of a crime. It had been truly cruel to treat a shy, natural creature that way. Now and then a new sheriff – Jackson was never elected again – would open the folder, make some inquiries about other suspects, but not much came of it. Over the years the case, too, eased into legend. And though Кяа was never completely healed from the scorn and suspicion surrounding her, a soft contentment, a nearhappiness settled into her». (Owens, 2018, с. 318) – «З плином часу майже всі в містечку погоджувалися, що шериф не повинен був її арештовувати. Зрештою, проти неї не було вагомих доказів, жодних реальних доказів злочину. Це було справжньою жорстокістю – так поводитися з сором'язливою, природною істотою. Час від часу новий шериф – Джексона більше ніколи не обирали відкривав справу, робив запити щодо інших підозрюваних, але нічого серйозного з цього не виходило. З роками справа також перетворилася на легенду. І хоча Кая так і не змогла повністю зцілитися від ганьби та підозр, що оточували її, у її серці оселився спокій і вона почувалася майже щасливою» (Овенс, 2021, с. 420).

57) «He set the plastic case – a battery–operated record player – on the ground next to the grave and put a 78 on the turntable. The needle arm wobbled, then dropped, and Miliza Korjus's silvery voice lifted over the trees. He sat between his mother's grave and the flower–covered mound. Oddly, the sweet, freshly turned earth smelled more like a beginning than an end» (Owens, 2018, с. 315). – «Він поставив на землю біля могили пластиковий футляр – програвач, що працює на батарейках, і поклав на програвач пластинку на 78 обертів. Голка нерішуче затремтіла, потім опустилася, і сріблястий голос Міліци Кор'юс піднявся над деревами. Він сів між могилою своєї матері та вкритим квітами пагорбом батька. Свіжа, м'яка земля пахла йому радше життям, аніж смертю» (Овенс, 2021, с. 416).

58) Yesterday the cemetery moved with villagers, like constant ants, including all the fishermen and shopkeepers, who had come to bury Scupper. People clustered in

awkward silence as Tate moved among familiar townspeople and unfamiliar relatives. Ever since the sheriff found him in the marsh to tell him his father had died, Tate simply stepped and acted as guided—a hand behind his back, a nudge to his side. He remembered none of it and walked back to the cemetery today to say good-bye» (Owens, 2018, с. 314). – «Вчора, неначе вервечки мурах, кладовище заповнили люди – рибалки і власники крамничок прийшли поховати Шкіпера. Усі купчилися в журливому мовчанні, коли Тейт пересувався між знайомими містянами та незнайомими родичами. Відтоді, як шериф знайшов його на болоті, щоб повідомити про смерть батька, Тейт просто рухався, діючи під чийсь керівництво – рука на спині, поштовх у бік. Він нічого не запам'ятав і сьогодні повернувся на кладовище, щоб попрощатися» (Овенс, 2021, с. 415).

59) «Ed and Joe eased into a midbar cluster of fishermen, and as soon as they ordered Millers and fried oysters, the questions began: Anything new? How come there's no fingerprints; that part true? Ya guys thoughta ol' man Hanson? He's crazy as a loon, be just like sump'm he'd do, climb the tower, push off whoever comes along. This 'un got ya bumfuzzled, ain't it?» (Owens, 2018, с. 180). – «Ед і Джо протиснулися до шинквасу крізь юрбу рибалок, і щойно встигли замовити пиво та смажені устриці, як зусібіч посипалися запитання: Ну що, є якісь новини? Чи правда, що немає відбитків пальців? Ви думали про старого Гансона? Він божевільний, як сич, міг би зробити щось подібне: залізти на вежу й скинути того, хто прийде. Ця справа вас заплутала, чи не так?» (Овенс, 2021, с. 245).

60) «Tate lifted the painting of the feather – a profusion of hundreds of the thinnest brushstrokes of rich colors culminating into a deep black so reflective it seemed sunlight was touching the canvas. The detail of a slight tear in the shaft was so distinctive that both Tate and Kya realized at the same second that this was a painting of the very first feather he'd gifted her in the forest. They looked up from the feather into each other's eyes. She turned away from him. Forcing herself not to feel. She would not be drawn back to someone she couldn't trust» (Owens, 2018, с. 178). – «Тейт підняв картину пера – безліч найтонших мазків насичених кольорів, що завершувалися глибоким чорним відтінком, настільки відблискуючим, що здавалося, сонячне світло

торкалося полотна. Деталь невеликого розриву в стрижні пера була настільки впізнаваною, що і Тейт, і Кая зрозуміли водночас: це було зображення того самого першого пера, яке він подарував їй у лісі. Вони підняли погляд від пера й зустрілися очима. Вона відвернулася від нього, змушуючи себе не відчувати. Вона не хотіла повертатися до того, кому не могла довіряти» (Овенс, 2021, с. 243).

61) «Кya, listen to me. You know better than anybody that the reference books for this area are almost nonexistent. With these notations, technical data, and splendid drawings, these are the books everyone's been waiting for.» It was true. Ma's old guidebooks to the shells, plants, birds, and mammals of the area were the only ones printed, and they were pitifully inaccurate, with only simple black-and-white pictures and sketchy information on each entry» (Owens, 2018, с. 177). – «Кая, послухай мене. Ти краще за всіх знаєш, що довідники для цього регіону майже не існують. З цими записами, технічними даними та чудовими малюнками, це саме ті книги, на які всі чекали.» Це було правдою. Старі мамині довідники по черепашках, рослинах, птахам і ссавцям цього регіону були єдиними надрукованими, і вони були жалюгідно неточними, з простими чорно-білими зображеннями та уривчастою інформацією про кожен об'єкт» (Овенс, 2021, с. 242).

62) «As answer, she turned and ran to the shack, and Tate followed her. Inside the porch, he stopped short. Her collections had grown from a child's hobby to a natural history museum of the marsh. He lifted a scallop shell, labeled with a watercolor of the beach where it was found, plus insets showing the creature eating smaller creatures of the sea. For each specimen – hundreds, maybe thousands of them – it was the same. He had seen some of them before, as a boy, but now as a doctoral candidate in zoology, he saw them as a scientist» (Owens, 2018, с. 177). «Замість відповісти вона повернулася й побігла до хижі, а Тейт поквапився за нею. Усередині на веранді він зупинився. Її колекції вирости від дитячого хобі до природознавчого музею болота. Він підняв черепашку, підписану аквареллю з пляжем, де вона була знайдена, з вставками, що зображували, як ця істота їсть менших морських мешканців. Для кожного екземпляра – сотень, а може, й тисяч – усе було так само. Він бачив деякі з них

раніше, коли був хлопчиком, але тепер, як аспірант зоології, він бачив їх як науковець» (Овенс, 2021, с. 241).

63) «Just last week Tate had watched Chase, in his white dinner jacket, at the Christmas gala, dancing with different women. The dance, like most Barkley Cove events, had been held at the high school gymnasium. As “Wooly Bully” struggled from a too–small hi–fi set up under the basketball hoop, Chase whirled a brunette. When “Mr. Tambourine Man” began, he left the dance floor and the brunette, and shared pulls of Wild Turkey from his Tar Heels flask with other former jocks. Tate was close by chatting with two of his old high school teachers and heard Chase say, “Yeah, she’s wild as a she–fox in a snare. Just what you’d expect from a marsh minx. Worth every bit a’ the gas money» (Owens, 2018, с. 176). – «Лише минулого тижня Тейт бачив Чейза в білому вечірньому жакеті на різдвяному балу, який танцював з різними жінками. Бал, як і більшість подій у Барклі-Коув, проходив у спортивному залі середньої школи. Коли «Wooly Bully» звучав через занадто маленький програвач, встановлений під баскетбольним кільцем, Чейз кружляв з брюнеткою. Коли почалася «Mr. Tambourine Man», він залишив танцмайданчик і брюнетку, і разом з іншими колишніми спортсменами тягнув «Wild Turkey» зі своєї фляжки «Tar Heels». Тейт стояв неподалік, спілкуючись з двома своїми старими вчителями, і почув, як Чейз сказав: «Ще б пак, у ліжку вона дика, як лисиця в капкані. Іншого від дівки з боліт годі й чекати. Але вона варта кожного витраченого мною на бензин пенні» (Овенс, 2021, с. 240).

64) «She hung like a sail where the wind just went out. Tate was more than her first love: he shared her devotion to the marsh, had taught her to read, and was the only connection, however small, to her vanished family. He was a page of time, a clipping pasted in a scrapbook because it was all she had. Her heart pounded as the fury dissipated» (Owens, 2018, с. 175). – «Вона поникла, наче вітрило без вітру. Тейт був не лише її першим коханням: він поділяв її відданість болотам, навчив її читати й був єдиним зв'язком, хоч і невеликим, з її зниклою родиною. Він був сторінкою часу, вирізкою, вклеєною в альбом, тому що це було все, що в неї було. Її серце калатало, коли гнів поступово розвіювався» (Овенс, 2021, с. 239).

65) «The marsh beyond lay in its winter cloak of browns and grays. Miles of spent grasses, having dispersed their seeds, bowed their heads to the water in surrender. The wind whipped and tore, rattling the coarse stems in a noisy chorus. Купа yanked her hair down and wiped her lips with the back of her hand» (Owens, 2018, с. 173). – «Марші лежали в глибокій дрімоті, завинені в зимове, коричневе із сірим убрання. Миль витрачених трав, що розсіяли свої насіння, понуро хилилися до студених вод. Вітер шарпав і рвав, шумно тріпотіли грубі стебла. Купа зірвала волосся й витерла губи тильною стороною долоні» (Овенс, 2021, с. 236).

66) «She looked back at the floor, so he lifted her chin again and held her eyes with his own. Then, grinning big, he said, “And, man, as far as having Christmas dinner wif ma family. Ma ancient aunts come in from Florida. Never stop talkin’. I wouldn’t wish that on anybody. ’Specially you. Believe me, you ain’t missin’ a thing» (Owens, 2018, с. 173). – «Вона втупилася поглядом у підлогу, і він знову підняв її підборіддя й подивився просто в очі. Потім, широко усміхаючись, сказав: «що ж до різдвяної вечері з моєю ріднею... Мої старі тітки приїжджають з Флориди. Вони ніколи не замовкають. Такого я і ворогові не побажав би. Особливо тобі. Повір мені, ти нічого не пропускаєш» (Овенс, 2021, с. 235).

67) «Well sure, an’ I will. But I think of you and me as what we have out here. I love our time here together, just you and me. To tell you the truth, I’m gittin’ kinda tired a’ those stupid dances. Been the same fer years. High school gym. Old folks, young folks all together. Same dumb music. I’m ready to move on. You know, when we’re married, we won’t do stuff like that anyway, so why drag ya into it now? Don’t make any sense. Okay?» (Owens, 2018, с. 173). – «Певна річ, і саме так я і зроблю. Але те, що є між нами, для мене – цілий світ. Я люблю проводити час разом з тобою і тішуся тим, що тут є лише ти і я. А взагалі, чесно кажучи, усі ці дурні танці починають мені набридати. З року в рік – одне й те саме. Спортивний зал середньої школи. Старі й молоді разом. Та ж сама нудна музика. Я готовий йти далі. Знаєш, коли ми одружимося, ми не будемо робити таких речей, тож навіщо втягувати тебе в це зараз? Це не має сенсу. Гаразд?» (Овенс, 2021, с. 235).

68) «Several weeks later, after finishing a breakfast of fried eggs and hamgrits at Kya's shack, she and Chase sat at her kitchen table. She was wrapped snugly in a blanket after lovemaking, which had improved only slightly since their first attempt at the motel. Each time left her wanting, but she didn't have the faintest notion how to broach such a subject. And anyway, she didn't know how she was supposed to feel. Maybe this was normal». (Owens, 2018, с. 172) – «Минуло кілька тижнів. Поснідавши яєчною та кукурудзяною кашею зі шматочками шинки, Кая та Чейз сиділи на кухні в хатині. Кая кутаался в ковдру після любовних розваг. Від тієї першої ночі, проведеної в мотелі, відчуття її набагато приємнішими не стали. Кожен раз залишав її з відчуттям незадоволеності, але вона навіть не уявляла, як можна було б обговорити таке питання. Та й взагалі, вона не знала, як їй слід відчувати себе. Можливо, це було нормально» (Овенс, 2021, с. 234).

69) «Of course, it had been his plan. But she was ready. Her body had been longing for months and, after the talk of marriage, her mind gave in. She nodded» (Owens, 2018, с. 171). – «Звісно, він спланував цю поїздку заздалегідь. Але вона була готова. Уже багато місяців її тіло прагнуло близькості, і от тепер, після розмови про одруження, підкорився й розум. Вона кивнула» (Овенс, 2021, с. 233).

70) «Kya could barely breathe. He wanted her in his life. Not just a hint, but something like a proposal. She would belong to someone. Be part of a family. She sat straighter in her chair» (Owens, 2018, с. 168). – «Дівчині перехопило дух. Він бачить її дружиною у своєму майбутньому. І ці слова – не просто натяк, а майже освідчення. Її життя поєднається з чийось, вона стане дружиною. Створить власну сім'ю. Від хвилювання Кая випросталася на своєму стільці» (Овенс, 2021, с. 228).

71) «She'd seen them in town occasionally through the years, mostly from a distance. Sam could be seen behind the counter in the Western Auto, dealing with customers, opening the cash register. Kya remembered how when she was a girl, he shooed her away from the window as though she might frighten away real customers. Patti Love didn't work full time at the store, allowing time for her to hurry along the street, handing out pamphlets for the Annual Quilting Contest or the Blue-Crab Queen Festival» (Owens, 2018, с. 166). – «За минулі роки вона бачила їх у місті час від часу

протягом багатьох років, здебільшого здалеку. Сема можна було побачити за прилавком в магазині Western Auto, коли він обслуговував клієнтів і відкривав касу. Кая згадала, як у дитинстві він відганяв її від вітрини, наче вона могла злякати справжніх покупців. Петті Лав не працювала на повну ставку в магазині, маючи час, щоб швидко ходити по вулиці та роздавати листівки до щорічного конкурсу квілтіngu чи фестивалю королеви синіх крабів» (Овенс, 2021, с. 226).

72) «Day drained away and night settled heavily, the village lights dancing here and there on the distant shore. Stars twinkling above their world of sea and sky» (Owens, 2018, с. 165) – «Невдовзі золоте марево дня розсіялося, і небо оповив вечірній серпанок, а по тому – оксамит ночі. Десь далеко, на березі, низкою яскравих вогнів засяло місто, а у височині – мінливі зорі.» (Овенс, 2021, с. 224).

73) «After finding Kya gone three days in a row, Chase started asking if he could come on a certain day, at a given time to see her at her shack or this or that beach, and always arrived on time. From far off she would see his brightly colored boat – like vivid feathers of a male bird’s breeding plumage – floating on the waves and know he’d come just for her». (Owens, 2018, с. 164) – «Після того як Чейз три дні поспіль не застав Каї вдома він став питати наперед, чи може зустрітися з нею в певний день та в певному місці – біля її хатини чи на одному з пляжів, і вже ніколи не спізнювався, завжди з’являвся вчасно. Ще здалеку помітивши яскраві кольори його катера – подібні до шлюбного оперення птаха-самця, – Кая знала, що він здолав увесь шлях лише заради неї» (Овенс, 2021, с. 222).

74) «That afternoon, after Chase left, Kya motored into the marsh alone. But did not feel alone. She accelerated slightly faster than usual, her long hair trailing in the wind, a slight smile brushed on her lips. Just knowing she would see him again soon, be with someone, lifted her to a new place». (Owens, 2018, с. 159) – «Того ж вечора, коли Чейз поїхав, Кая знов вирушила на болото, цього разу вже сама. Але вона не почувалася самотньою. Вона розігналася дужче, ніж завжди, і пропливала каналами трохи швидше, ніж зазвичай. Її довге оксамитово-чорне волосся розвівалося від вітру, а на устах сяяла легка усмішка. Усвідомлення того, що вона скоро знову побачить

Чейза і їй знову буде з ким поговорити, побути, окрилювало серце надією» (Овенс, 2021, с. 214).

75) «Then, rounding a bend of tall grass, up ahead she saw Tate. He was quite far, maybe forty yards, and had not heard her boat. Instantly, she dropped throttle and killed the engine. Grabbed the oar and rowed backward into the grass». (Owens, 2018, с. 159) – «Аж раптом, завернувши за стіну високої трави, на іншому краю лагуни Кая побачила Тейта. Між ними було не менше сорока метрів, і, судячи з усього, він не чув шуму її човна. Дівчина миттю скинула обертти й вимкнула мотор. Схопивши весло, вона завела ялик у зарості трави» (Овенс, 2021, с. 215).

76) «He turned his outsized pickup onto the track and cruised quietly toward the dwelling, easing to a stop fifty feet from the door. Both men got out without a sound. Ed knocked on the wooden frame of the screen door. “Hello! Anybody home?” Silence followed, so he tried again. They waited two to three minutes. “Let’s have a look ’round back, see if her boat’s there». (Owens, 2018, с. 157) – «Поволі він розвернув свій громіздкий пікап і майже беззвучно заїхав на подвір’я, зупинившись метрів за п’ятнадцять від ганку. Без зайвого шуму чоловіки вийшли з автівки. Ед постукав по дерев’яній рамі москітної сітки. «Агов! Є хто вдома?» Відповіді не було, тож він спробував ще раз. За дві-три хвилини марного очікування запропонував: «Роззирнемося довкола. Треба дізнатися, чи її човен ще тут» (Овенс, 2021, с. 211).

77) «You know how it is. Seems like there’s something in every murder case that doesn’t make sense. People mess up. Maybe she was shocked and furious that he still wore the necklace, and after committing murder, it didn’t seem like a big deal to snatch it off his neck. She wouldn’t have known anybody could link the necklace to her. Your sources said Chase had something going on out there. Maybe, like you said earlier, it wasn’t drugs at all, but a woman. This woman» (Owens, 2018, с. 156). – «Ну, знаєш, як воно буває. Майже в усіх убивствах завжди є щось, що видається геть не логічним. Ті, хто їх вчиняє, припускаються помилок. Можливо, вже покінчивши із Чейзом, вона була шокована, а побачивши, що він досі носив її подарунок, розлютилася і, піддавшись емоціям, зірвала його з шиї. Вона не могла й гадки не мати, що комусь

відомо, звідки взялася ця підвіска. Твої джерела сказали, що у Чейза було щось там. Може, це були не наркотики, а жінка. Саме ця жінка» (Овенс, 2021, с. 210).

78) «But it wasn't an accident, Ed. Right? I know it wasn't an accident. Chase woulda never just fallen off the tower by himself. You know what an athlete he was. And smart» (Owens, 2018, с. 153). – «Але ж ви погоджуєтесь, що це не був нещасний випадок? Особисто я переконана в цьому. Чейз нізащо не міг би зірватися з вежі. Ти ж знаєш, Еде, яким дужим і спритним він був. Та й голову на плечах мав добру» (Овенс, 2021, с. 206).

79) «Chase stood a little distance away, watching as Kya disappeared into the spiraling birds. He hadn't planned on feeling anything for this strange and feral barefoot girl, but watching her swirl across the sand, birds at her fingertips, he was intrigued by her self-reliance as well as her beauty. He'd never known anyone like Kya; a curiosity as well as desire stirred in him. When she came back to where he stood, he asked if he could come again the next day, promised he would not even hold her hand, that he just wanted to be near her. She simply nodded. The first hope in her heart since Tate left». (Owens, 2018, с. 152). – «Чейз стояв на невеликій відстані, спостерігаючи, як Кая зникла серед закручених птахів. Він не планував відчувати щось до цієї дивної й дикої босої дівчини, але, спостерігаючи, як вона кружляє по піску, птахи на її кінчиках пальців, він був зачарований її самостійністю, а також її красою. Він ніколи не зустрічав когось подібного до Каї; цікавість і бажання пробуджувалися в ньому. Коли вона повернулася туди, де він стояв, він запитав, чи може прийти наступного дня, пообіцявши, що навіть не візьме її за руку, що просто хоче бути поруч із нею. Вона просто кивнула. Це була перша надія в її серці з часу, коли пішов Тейт» (Овенс, 2021, с. 205).

80) «She cut off pieces of the leftover cornbread for the gulls and walked ahead of him down the path until it opened wide to the bright sand and sea. As she let out her soft cry, the gulls appeared and circled above and around her shoulders. The large male, Big Red, landed and walked back and forth across her feet» (Owens, 2018, с. 151). – «Кая відрізала кілька куснів кукурудзяного хліба для чайок і повела Чейза тінистою стежкою, крізь перелісок, за яким ховалася широка смуга яскраво-білого піску в

обрамленні синіх морських хвиль. Коли вона випустила свій тихий крик, чайки з'явилися і кружляли над її плечима й навколо них. Великий самець, Червоний, приземлився і пройшовся туди-сюди перед її ногами» (Овенс, 2021, с. 205).

81) «He cranked the pump, watched the water come out into the enamel basin that served as the sink. Touched the wood stacked neatly against the stove. The only lights were a few kerosene lanterns, their chimneys smoked gray». (Owens, 2018, с. 151) – «Він запустив насос і спостерігав, як вода витікала в емальований таз, що слугував раковиною. Доторкнувся до дров, акуратно складених біля плити. Єдиним освітленням були кілька гасових ламп, їхні димарі вкрилися сірим нальотом» (Овенс, 2021, с. 204).

82) She motioned him into the kitchen, wondering what she could offer him. For sure she had no Coca-Cola or iced tea, no cookies or even cold biscuits. The leftover cornbread sat on the stovetop next to a pot of black-eyed peas, shelled and ready to boil for supper. Not one thing for a guest (Owens, 2018, с. 150). – «Вона жестом покликала хлопця на кухню, розмірковуючи, що ж вона може йому запропонувати. Певна річ, у неї не знайшлося ані кока-коли, ні чаю з льодом, ба навіть печива.. На столі лежав кусень кукурудзяного хліба, а в горщику на грубці стояли замочені боби, що їх вона мала намір зварити на вечерю. Нічого, чим можна було б почастувати гостя» (Овенс, 2021, с. 203).

83) «Her laundry of faded overalls and T-shirts hung tatty on the line, and so many turnips had spread into the forests, it was difficult to tell where the garden ended and the wilderness began» (Owens, 2018, с. 150). – «Її випраний одяг – вицвілі комбінезони та футболки – висів на мотузці, а стільки ріпи розрослося в лісах, що було важко сказати, де закінчується город і починається дика природа» (Овенс, 2021, с. 202).

84) When her lagoon opened before them, the delicate details of every mossy branch and brilliant leaf reflected in the clear dark water. Dragonflies and snowy egrets lifted briefly at his strange boat, then resettled gracefully on silent wings. Kyu tied up as Chase motored up to the shore. The great blue heron, having long ago accepted those less wild, stood stork-still only feet away» (Owens, 2018, с. 150). – «Коли їхнім очам

відкрилося плесо лагуни, в її спокійних темних водах, мов у дзеркалі, вони побачили кожен смарагдовий листочок, кожен сповиту м'яким мохом гілку. Бабки та білі чаплі ненадовго здіймалися над його дивним човном, а потім граціозно злітали на безшумних крилах. Кайя прив'язалася, коли Чейз під'їхав до берега. Велика блакитна чапля, яка вже давно змирилася з тими, хто менш дикий, стояла, як лелека, лише за кілька футів від нього» (Овенс, 2021, с. 202).

85) When they reached the last step, Chase pushed open the iron grate covering the stairwell. After they climbed onto the platform, he eased it down again. Before stepping on it, Куа tested it by tapping it with her toes. Chase laughed lightly. “It’s fine, don’t worry.” He led her to the railing, where they looked over the marshland» (Owens, 2018, с. 149). – «Коли вони дісталися останнього сходу, Чейз відсунув залізну решітку, що закривала сходи. Після того, як вони піднялися на платформу, він знову обережно опустив її. Перед тим як ступити на неї, Кая випробувала її, торкаючись пальцями ніг. Чейз легенько засміявся. «Все гаразд, не хвилюйся». Він повів її до поручнів, де вони дивилися на болота» (Овенс, 2021, с. 200).

86) «Куа saw the weathered wooden platform of the abandoned fire tower above the canopy, and a few minutes later, they arrived at its straddle–legged base, made of rough–cut poles. Black mud oozed around the legs and under the tower, and damp rot ate its way along the beams. Stairs switched to the top, the structure narrowing at each level» (Owens, 2018, с. 148) – «Кая побачила зношену дерев'яну платформу покинутої пожежної вежі над кронами дерев, і через кілька хвилин вони дісталися до її основи, складеної з грубо обтесаних стовпів. Чорний бруд сочився навколо ніжок і під вежею, а вологі гнилі балки поглинали структуру. Сходи крутилися до самого верху, а конструкція звужувалася на кожному рівні» (Овенс, 2021, с. 200).

87) «After crossing the sludge, they started the climb, Chase leading. By the fifth switchback, the rounded oak forests tumbled west as far as they could see. In every other direction, slipstreams, lagoons, creeks, and estuaries wove through brilliant green grass to the sea. Куа had never been this high above the marsh. Now all the pieces lay beneath her, and she saw her friend’s full face for the first time». (Owens, 2018, с. 148). – «Перетнувши болото, вони почали підніматися, Чейз вів їх уперед. На п'ятому

повороті круглі діброві ліси розкинулися на захід, наскільки око могло бачити. В усіх інших напрямках струмки, лагуни, річки та естуарії перепліталися через яскраво-зелені трави до самого моря. Кая ніколи не була так високо над болотом. Тепер усі шматочки мозаїки лежали під нею, і вона вперше побачила повне обличчя свого друга» (Овенс, 2021, с. 200).

88) «Then a true swamp settled deep with its low–earth smell and fusty air. Sudden, subtle, and silent all at once, it stretched into the mouth of the dark receding forest» (Owens, 2018, с. 148) – «Аж раптом пейзаж змінився, і, сповнюючи повітря своїм важким землистим віддихом, естафету в заводей перейняло справжнє болото. Мовчазне і таємниче, воно зливалось із похмурих рідколіссям, підступно чатуючи на неочачних мандрівників» (Овенс, 2021, с. 200).

89) «Ten minutes later, she motored back into the sea and, up ahead, saw Chase alone in his boat, bobbing waves. Waiting» (Owens, 2018, с. 147). – «За десять хвилин дівчина рушила на пляж, і попереду побачила Чейза, який самотньо сидів у своєму човні, погойдуючись на хвилях. Чекав» (Овенс, 2021, с. 199).

90) «And there, near the spot where he kissed her, she saw him walking with fishing rods toward his boat. Behind him, Alwayswearspearls carried a cooler» (Owens, 2018, с. 147) – «І ось, майже на тому місці, де вони цілувалися, вона побачила його, коли він ішов із вудками до свого катера. Позаду нього, тримаючи в руках сумку-холодильник, поспішала Завжди-в-перлах» (Овенс, 2021, с. 198).

91) «She listened for sounds of him coming after her, not sure whether she wanted him to break through the brush and hold her, begging for forgiveness, or not. Raging again at that. Then, spent, she stood and walked the rest of the way to her boat» (Owens, 2018, с. 146) – «Вона прислухалася до звуків, чи не йде він за нею, не впевнена, чи хоче, щоб він прорвався крізь зарості й обійняв її, благаючи про прощення, чи ні. Її знову охопив гнів. Потім, виснажена, вона підвелася і пішла далі до свого човна» (Овенс, 2021, с. 197).

92) «She lay there – hair strewn across the sand, face flushed, red mouth slightly parted – stunning. Carefully, he reached up to touch her face, but fast as a cat, she sprang away, and stood». (Owens, 2018, с. 145) – «Вона лежала на пледі – волосся темними

хвилями розсипалося по піску, обличчя пашіло, червоні вуста були злегка розтулені. Від її вроди Чейзові перехопило подих. Він обережно потягнувся, щоб доторкнутися до її обличчя, але тієї ж миті, швидка мов кішка, вона підхопилась і стала на рівні, завмерши на місці» (Овенс, 2021, с. 195).

93) «Even so, she placed her hand lightly in his. He steadied her as she stepped into the stern and sat on the cushioned bench. A warm, fine day beamed down, and Куа, wearing denim cutoffs and a white cotton blouse –an outfit she'd copied from the others – looked normal. He sat next to her, and she felt his sleeve slide gently across her arm (Owens, 2018, с. 143). – «Проте вона поклала свою руку в його долоню. Він допоміг їй сісти в корму і влаштуватися на м'якій лаві. Теплий, приємний день сяяв над ними, а Кая, одягнена в джинсові шорти і білу бавовняну блузку – одяг, який вона скопіювала у інших, – виглядала нормально. Він сів поруч, і вона відчула, як його рукав легенько ковзнув по її руці» (Овенс, 2021, с. 191).

94) «Chase eased the boat toward the ocean. The open water tossed the boat more than the quiet marsh, and she knew the pitching motion of the sea would brush her arm against his. That anticipation of touch kept her eyes straight ahead, but she did not move away» (Owens, 2018, с. 143). – «Катер розвернувся і поплив в океан. Води відкритого простору розгойдували його сильніше, ніж неспішні течії маршів, і вона знала, що рано чи пізно їх руки торкнуться одна одної. Це очікування дотику змушувало її дивитися прямо перед собою, але вона не відсунулась» (Овенс, 2021, с. 191).

95) «The next morning, she rounded the peninsula and saw Chase in his boat, just offshore. Here in daylight, reality drifted ahead, waiting, and her throat dried. Steering onto the beach, she stepped out and pulled her boat in, the hull crunching against the sand» (Owens, 2018, с. 142). – «Наступного ранку, оминаючи півострів, вона побачила Чейза у його човні неподалік від берега. Тут, при денному світлі, реальність вже чекала попереду, і в неї пересохло в горлі. Під'їхавши до пляжу, вона вийшла й підтягнула човен, поки його корпус хрумтів об пісок» (Овенс, 2021, с. 191).

96) «On some level he knew she behaved this way, but since the feather game, had not witnessed the raw, unpeeled core. How tormented, isolated, and strange» (Owens, 2018, с. 140) – «Десь на підсвідомому рівні він знав, що вона поводитьсь саме так, але відтоді, як вони почали гратися з пір'ям, він не бачив її справжнього, неприкритого єства. Якою ж наляканою, відлюдькуватою й дивною здавалася вона цієї миті!» (Овенс, 2021, с. 188).

97) «The fisherman – a merry-faced, hatted old man – pattered into view, saw neither Kya nor Tate, and disappeared beyond the bend. But she remained frozen, listening until the motor whined away, then stood, dabbing her brow. Continued to look in the direction of the boat as a deer eyes the empty brush of a departed panther. (Owens, 2018, с. 140) – «Рибалка – старий чолов'яга у капелюхові, з погідною усмішкою на обличчі, – проплив повз, не помітивши ні Каї, ні Тейта, і вже за хвилю зник за поворотом. Але вона наче скам'яніла, ще якийсь час дослухаючись до гуркотіння мотора, що скоро стихнув удалині. По тому вона підвелась і, розгублено торкнувшись чола, продовжила дивитися у той бік, куди подався човен. Так олениця вдивляється у зарості, у котрих щойно зникла пантера» (Овенс, 2021, с. 188).

98) «Her head low to the ground, she hadn't seen him or heard his slowmoving boat. He quietly turned his skiff into reeds, out of view. He'd known for years that she sometimes spied on him, peeping through needle brush. On impulse, he would do the same» (Owens, 2018, с. 139). – «Схиливши голову низько до землі, вона не помітила його і не почула звуків його човна. Нечутно хлопець завів свій ялик в очерет і лишився там, невидимий. Він знав уже багато років, що вона іноді спостерігає за ним, ховаючись у заростях неподалік. Тієї ж миті, піддавшись імпульсу, він зробив те саме» (Овенс, 2021, с. 187).

99) «His next chance to go home – and only for one night – had been fifteen days later. He was frantic to apologize to Kya, who would understand after she learned of Dr. Blum's invitation» (Owens, 2018, с. 139). – «Наступний шанс поїхати додому – і то на один вечір – випав Тейту аж за п'ятнадцять днів. Він щиро прагнув

вибачитися перед Каєю і був певен, що коли вона дізнається про запрошення від доктора Блума, то все зрозуміє» (Овенс, 2021, с. 186).

100) «He'd cut throttle as he left the sea and turned into the channel, where logs were lined with the glistening backs of sunbathing turtles. Almost halfway, he spotted her boat carefully hidden in tall cord grass. Instantly, he slowed and saw her up ahead, kneeling on a wide sandbar, apparently fascinated by some small crustacean» (Owens, 2018, с. 139) – «Лишивши морську широчінь позаду, він скинув оберти мотора й завернув до однієї зі знайомих протоків, де на плавучих колодах у променях сонця грілися болотяні черепахи. Сягнувши майже половину шляху, хлопець побачив Каїн човен, акуратно захований у високій траві. Він стишив хід і побачив її попереду, на широкій мілині, де вона стояла на колінах, із захопленням роздивлялася якихось дрібних рачків» (Овенс, 2021, с. 186).